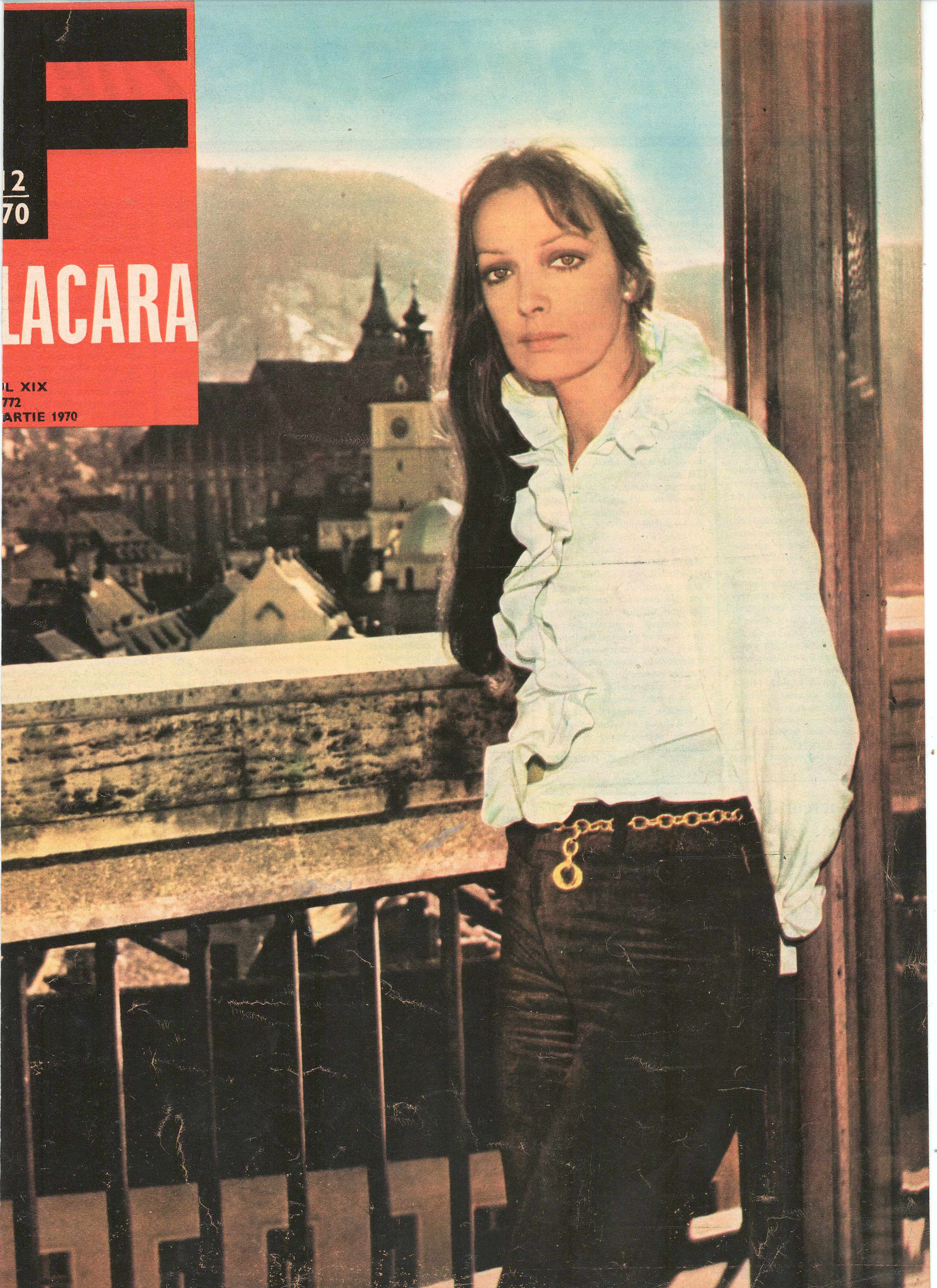

2
70

LACARA

IL XIX
772
PARTIE 1970

reportaj de șapte zile

tehnică...

Cînd în secolul XVIII Jacques de Vaucanson și-a construit faimosul său flautist, lumea a rămas impresionată pînă la teroare. Construcția reprezenta un om de dimensiuni obișnuite, care apropiind un flaut de buze începea să cînte, mișcînd succesiv din degete. Flautistul mecanic execută douăsprezece arii. Dar aceasta era doar o jucărie în care un om își investise geniul inventiv. Exemplul e atît de îndepărtat încît el intră în domeniul legendar al tehnicii, dar în același timp el prevestește uriașa forță potențială a automatizării și a perfecționării mecanismelor.

Tehnica e o obsesie a secolului nostru și pe bună dreptate căutarea de noi tehnologii absoarbe preocupările a milioane de oameni. Și asta din numeroase motive. În primul rînd productivitatea. Productivitatea e aproape un cuvînt magic, repetat mereu ca un diagnostic, și într-adevăr el este un barometru economic foarte semnificativ, pe care trebuie să-l privim cu seriozitate. Cînd în urmă cu cităva vreme la «Tractorul» din Brașov s-a introdus o nouă tehnologie, cea a capetelor de găurit multiple, productivitatea a crescut la mașinile respective cu 35 la sută. Nimic mai edificator ca acest exemplu pentru ilustrarea relației tehnologie înaintată — productivitate. Sau alt exemplu: la Fabrica de sticlărie — București, dotată cu utilaje moderne, productivitatea

muncii pe salariat este de 174 000 lei anual, în timp ce la celelalte fabrici din sectorul sticlărie e numai de 39 000 lei.

Este un fapt incontestabil că noile tehnologii au o influență covârșitoare asupra omului. Tehnica nu numai că îi ușurează substanțial efortul fizic și de cele mai adeseori face un transfer al efortului de pe planul fizic pe planul intelectual, dar exercită asupra lui influențe coplesitoare: tehnica solicită inteligența, selectează talentul, obligă la reprofiliări, la aprofundarea cunoștințelor. Să luăm de exemplu calculatoarele, — cu care încep să fie înzestrate marile noastre întreprinderi — acești «mîncători de contabili» cum îi plăcea cuiva să le numească în glumă. Ele nu numai că au inventat o nouă profesiune, dar au creat și o nouă mentalitate și metodă în gestiunea economică sau în cercetarea științifică.

Noile tehnologii sînt un avertisment: cine nu ține pasul cu ele pierde partida. Am putea spune că elimină mentalitatea retrogradă și inutilul. Și omul de prisos. Un exemplu concludent în sprijinul ultimei aserțiuni sînt așa-numitele «centrale de inerție», care se profilează a fi folosite în aviație. Acestea vor calcula traiectoria și poziția avionului în fiecare moment al zborului, făcînd inutilă prezența navigatorului la bordul avioanelor civile...

Treptat, aproape fără să simțim, tehnica ne schimbă viața. Atenți deci, trebuie să ținem pasul cu ea.

C. BOZBICI

se naște platforma industrială a sloboziei

Așezată în inima Bărăganului, Slobozia, cunoscută pînă mai ieri mai mult datorită drumului național ce-o străbate legînd Capitala de litoral, a început să capete o altă personalitate. Revitalizarea Sloboziei, pentru că despre aceasta este vorba, se datorează industriei, care și-a trimis primii emisari în urmă cu doi ani. Mai întîi, a fost dată în exploatare fabrica de ulei. Pînă la finele anului 1970 va trebui să producă și filatura de bumbac, aflată în prezent într-o fază avansată de construcție. În imediată apropiere a acestei unități se profilează silueta fabricii de produse lactate, al cărei termen de punere în funcțiune este tot anul 1970. Capacitatea sa anuală: 2 000 tone brînzeturi, 2 000 tone lapte praf și cite o sută de hectolitri produse proaspete în fiecare zi. Obiectivul care va proiecta Slobozia printre centrele industriale ale țării, și încă într-un viitor foarte apropiat, este Combinatul de

azotoase, prevăzut a intra în producție în anul 1972. Cele trei fabrici ale combinatului — de amoniac, de azotat de amoniu și de uree — cărora în aceste zile li s-au turnat fundațiile, vor produce anual circa 300 000 tone azotat de amoniu și 300 000 tone uree, o producție comparabilă cu cea a combinatelor similare de la Turnu Măgurele și Craiova. Sutele de mii de tone de îngrășăminte vor determina mărirea substanțială ale producției agricole, Slobozia, prin așezarea sa în centrul cîmpiei Bărăganului, cîștigînd din acest punct de vedere un rol de prim ordin. De altfel, după cum se poate observa, întreaga platformă industrială a orașului (care în viitorul apropiat se va îmbogăți cu noi obiective industriale) este profilată tocmai pe prelucrarea superioară a abundenței de produse agroalimentare, specifice economiei județului Ialomița.

Mihai HETCO

necropola de la canlia

Satul Canlia (jud. Constanța) este una dintre vechile așezări rurale dobrogene. În vremuri mai îndepărtate, ca urmare, probabil, a războaielor sau a trecerii pe aici a turcilor, Canlia se numea Canlidere (Valea Singelui). În ultimul timp, fosta «Vale a Singelui», plină de pitoresc de altfel, este în atenția arheologilor. Despre ce este vorba? Anul trecut, dorind să se aprovizioneze cu lut

dintr-un mal, mai mulți locuitori ai satului au nimerit cu cazmalele într-un cimitir foarte vechi, plin cu urne funerare, obiecte de cult, podoabe etc. Institutul de arheologie a început săpături, stabilind chiar după primele săpături mîni de investigații că este vorba de o întinsă necropolă geto-dacică datînd din secolele IV-III î.e.n. Mormintele sînt — în exclusivitate — de incinerare. «Timpul

scurt care s-a scurs de la incinerarea lor din cauza iernii — informează arheologul I. Moscalu, conducătorul șanțului arheologic — nu ne-a permis să deschidem prea multe nămoluri. Totuși, cele 10-15 cetate de noi ne-au furnizat material arheologic deosebit interesant. Ceramica, de p (vase, amfore, fructiere etc.), factură pur dacică, găsită în unele funerare sau care fus îngropată alături de ea de dește prin rafinamentul cu care a fost lucrată un înalt gust tistic al meșterilor. S-au mai «coltat» din morminte fibule bronz și fier, cercei de arg unelte etc.»

Tot în morminte s-a mai coperit — și acest lucru conține o mare noutate pentru specialiști — ceramică lucrată pentru prima dată la roata olarului în vremea cînd celții nu au seserat încă în ținuturile nord ale țării noastre.

Necropola geto-dacică de la Canlia — ne spune în continuare arheologul Moscalu — se află în mîna, din multe puncte de vedere, cu celelalte necropole geto-dacice descoperite în Dobrogea la Satu-Nou, Bugeac, Murighiu și în cimitirele dacice de la Muntenia.

Săpăturile arheologice din Valea Singelui, întreprinse din cauza iernii, vor fi în curînd reluate. Se urmărește nu numai cercetarea completă a necropolei, ci și descoperirea așezării în care trăit, cu aproape două mii de ani și jumătate în urmă, cei ale căror oseminte sînt aduse azi la lumină.

F. URSEAN

mercur 1970

Anul acesta au fost alocate Ministerului Comerțului Interior fonduri de investiții centralizate cu aproape 20 la sută mai mari decît în 1969. În actualul plan de investiții, o deosebită atenție s-a acordat sporirii numărului de unități din rețeaua destacerii cu

amănuntul. Aproape 250 de noi magazine, care vor totaliza o suprafață de circa 500 000 mp, vor fi date în folosință pînă la sfîrșitul anului în diverse localități din țară. Astfel, vor fi construite noi centre comerciale, magazine generale sau diverse alte spații comerciale în orașele Alba Iulia, Arad, Alexandria, Botoșani, Brăila, Buzău, Călimănești, Călărași, Fieni, Focșani, Tg. Jiu, Ocnele Mari, Roman, Sf. Gheorghe, Slo-

bozia, Tîrgoviște, Tulcea, Vaslui, Zalău etc.

În același timp vor fi dezvoltate și modernizate unitățile comerciale din celelalte județe ale țării. Locuitorii orașului Constanța vor beneficia de un modern magazin universal și alte spații noi comerciale amplasate în cartierele Filimon Sîrbu, Viile Noi și Medeea: la Iași, se vor construi între altele două magazine pentru copii; un nou complex de alimentație pu-

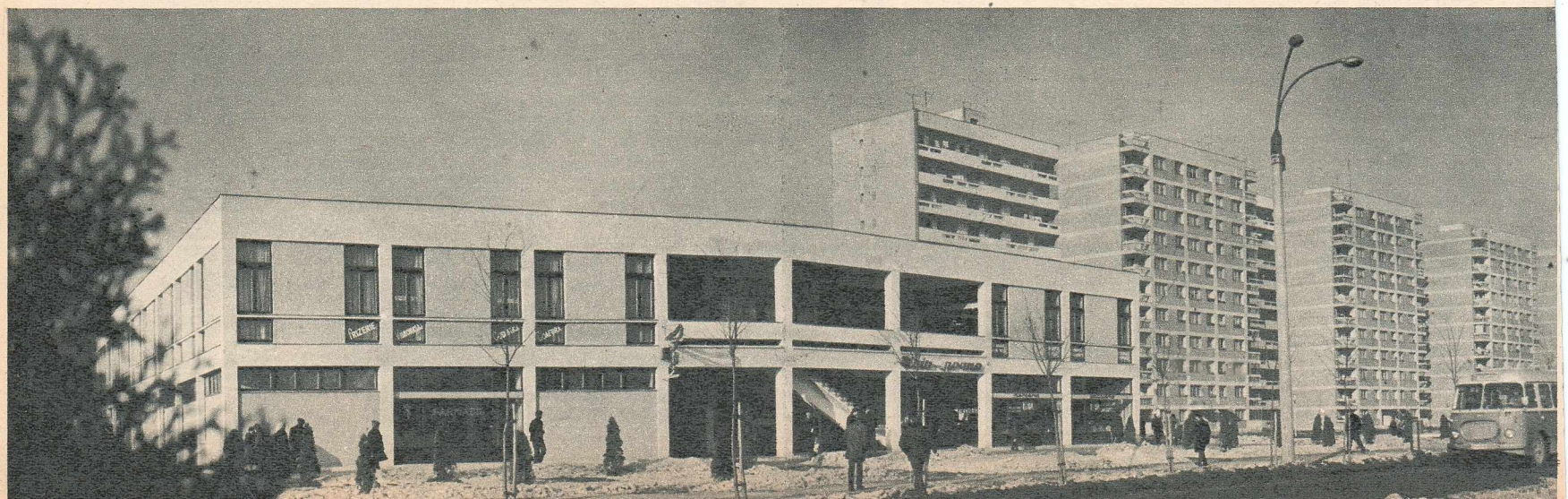
blică va fi dat în folosință la Brașov, în cartierul Steagul Roșu. Alte centre și unități comerciale vor mai fi construite la Craiova, Galați, Hunedoara, Oradea, Orșova, Pitești, Ploiești, Suceava.

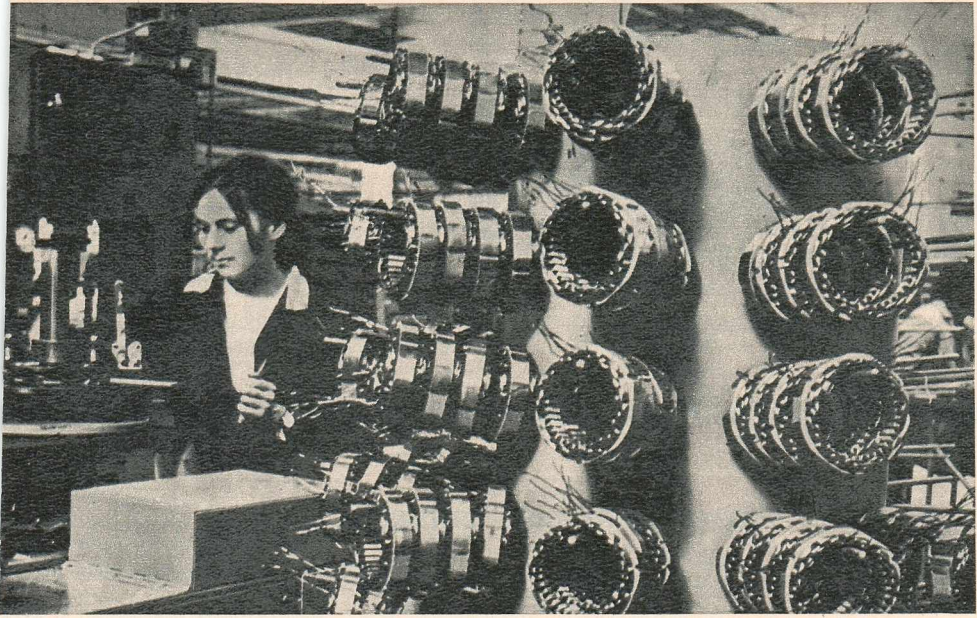
Rețeaua comercială a unor dintre centrele muncitorești ale țării se va îmbogăți, de asemenea, prin darea în folosință a unor noi unități comerciale la Comănești, Buhuși și Moinești, în județul Bacău, Teliuc, în județul Hune-

doara, Oțelul Roșu, în județul Caraș-Severin, Motru, în județul Gorj.

În realizarea acestor lucrări se va acorda o atenție deosebită reducerii prețului de cost. Să preconizează, de exemplu, folosirea unor materiale ușoare de construcție pentru unele spații de depozitare și desfacere a mărfurilor, reducerea înălțimii clădirilor nou construite, renunțarea la ornamentații încărcate.

Noul complex comercial de pe bd. Leontin Sălăjan din București.

în materie de precizie...

ne vom opri, fără a risca
in pleonasm, la întreprinde-
«Electroprecizia» din Săcele.
om adăuga repede: și la nou-
pentru că aici, în cadrul secției

de echipament electric pentru
autovehicule și tractoare, au in-
trat în funcțiune noi linii de fabri-
cație pentru alternatoare, regu-
latoare de tensiune și bobine de
aprindere.

Precizăm — termenul ține aici
de specific — că noile linii teh-
nologice dispun de utilaj modern,
de înaltă productivitate și vom
arăta cam cum arată o astfel de
complexă instalație pentru bobina-
rea secundarelor de la bobina-
lele de aprindere.

R. POPOVICI

unde sînt... vagoanele?

Ispeceratele Ministerului
Transporturilor n-au înregistrat
acum nici un furt de vagoane.
Asta nu înseamnă însă că titlul
mai sus ar fi lipsit de sens.
Asta organizare a unor întreprin-
deri și șantiere, neglijența
nepăsarea, reușesc să imobi-
zeze numeroase vagoane.
Iată un caz: Centrala cărbune-
Petroșeni trebuie să trimită
mod curent argilei refractară
pricina de șamotă-Azuga. S-o
nită, — veți spune — neștiind
amintita fabrică nu poate desca
vagoanele acceptate inițial
pentru care a semnat contracte.
Felul acesta, 34 de zile din luna
uarie și februarie a fost oprită
narea argilei de la I.M.-Anina și
scuiș. Scuză invocată de desat-
atar — fabrica din Azuga —
la îndemina oricui: lipsa spa-
rii pentru depozitarea argilei.
nasc însă câteva întrebări.
unci cînd a semnat contractele,
știa onor direcția fabricii de
notă că cele 200 de tone zilnice
pot fi descărcate? Atunci de
solicitat abia acum reducerea
r la jumătate? Și apoi, cum își
realizează fabrica planul, din mo-
ent ce materia primă este re-
sisă zilnic cu 100 de tone? Imo-
lizînd în stații vagoanele pri-
ite, gara Azuga a totalizat în
imele două luni 24 062 de ore
ntru care s-au plătit 761 423
i penalizări. Vă rugăm să citiți
că o dată suma alocată și să
gerați împreună cu noi con-
ucerii fabricii de la Azuga posi-
litatea ca cel puțin o parte din
rești bani puteau să fie folosiți
ntru construirea unor depo-
te (mai pe înțeles, niște șoproa-
e) care să adăpostească biata
rgilă. Mărturisim că lipsa de
reocupare a întreprinderii în
ceastă direcție poate să pară
ormală, deoarece suma de bani
e adăugă prețului de cost, deci
umpărătorilor, cînd mult mai
ormal ar fi să fie suportată de
devărații vinovați. Iată și citeva
late de ultimă oră: în stația
arabanț, întreprinderea «Re-
ractiva» imobilizase la 3 martie
c. 91 de vagoane, unele dintre

ele așteptînd de la 27 februarie.
Situția n-a alarmat conducerea,
care a continuat să fie... refrac-
tară; la 4 martie totaliza 95 de
vagoane, iar la 5 martie — 59,
unele așteptînd de la 1 martie.
Fiecare din aceste vagoane era
sosit în stație cel puțin cu 24 de
ore înainte și continua să fie în-
cercat deși se știe că după 6 ore
de la punerea la dispoziție, va-
gonul intră în locație. Nu rămî-
nîm surprinși deci de ce la
27 februarie 1970 întreprinde-
rea «Refractiva» cerea oprirea
încărcării vagoanelor pentru pe-
rioda 28 februarie — 5 martie,
motivînd că instalațiile de des-
cărcare sînt defecte de trei zile.
Nu știm încă dacă instalațiile s-au
reparat pentru că vagoane ne-
descărcate se găsesc în fiecare zi.
Urmarea acestor nereguli? La
Barabanț, întreprinderea «Re-
ractiva» a imobilizat în lunile
ianuarie și februarie 459 de va-
goane, timp de 16 027 ore și a
plătit peste 415 000 lei.

Numeroase imobilizări de va-
goane se produc și datorită lipsei
de coordonare dintre expedie-
rea mărfurilor de la uzinele pro-
ducătoare și sosirea navelor în
portul Constanța. Comisia de
coordonare a activității portului
primind comenzi de la Metal-
import comanda CFR-ului pentru
ce localități să pună vagoane la
dispoziție. Zis și făcut. Cînd va-
goanele sosesc însă la Constanța,
marfa nu poate fi descărcată
pentru că n-a sosit... nava. Alteori se
întîmplă ca navele să aștepte în
port sosirea vagoanelor. Nu e
nici o surpriză din moment ce
— de exemplu — pentru o navă
sosită în port la 4 martie care
trebuie să încarce țevi fabricate
la Roman și la uzina «Republica»
București, vagoanele au fost so-
licitate abia pe data de 5 martie.
Alteori comenziile se fac nerați-
onal, fără să se țină seama de posi-
bilitățile de încărcare și de speci-
ficul mărfurilor. În ziua de 1 mar-
tie, în portul Constanța se aflau
192 vagoane cu laminate, iar la
Combinatul-Hunedoara așteptau
încărcate alte 181. Solicitarea por-
tului era neavenită, căci în depo-
zite se aflau deja descărcate alte
39 230 tone. Cei ce făcuseră
comenzi pentru vagoane cu ase-
menea laminate nu văzuseră cum-

va, din greșală, aceste cantități!
Situții similare există zilnic, iar
la 5 martie, ora 17,00 — 87 de va-
goane încărcate așteptau în port
în timp ce în trenuri și în stații
se aflau 222 de vagoane, iar în
depozitul portului se descărca-
seră 40 400 tone. În fața acestei
situații se impune — ne înfor-
mează tovarășul Ion Harder, șeful
serviciului transporturi-mărfuri
din Direcția generală de mișcare
și comercială — crearea unui or-
ganism format din reprezentanți
ai organelor exportatoare care
să coordoneze încărcarea și expe-
dierea mărfurilor spre portul
Constanța, ținînd seama de sosie-
rea navelor, de capacitatea și speci-
ficul mărfurilor ce trebuie în-
cărcate, efectuînd comenzi de
vagoane cu cel puțin 2-3 zile mai
înainte de sosirea certă a navelor.
De asemenea, spațiile de depo-
zitare din porturi nu trebuie ocu-
pate cu un singur fel de marfă,
fiind necesare rezerve pentru
toate produsele.

Un mare număr de vagoane
sînt imobilizate zilnic în combi-
natele metalurgice și chimice, în
fabricile de sticlă, neasigurîndu-se
descărcarea la timp a materiei
prime primite de la furnizori.
Cifrele de mai jos sînt edifica-
toare. La 1 martie erau imobilizate
în combinatele din țară 2 813
vagoane, simțindu-se o ușoară
scădere la 3 martie — 2 382, ca
apoi, cifra să urce din nou la 2 861
vagoane — la 4 martie. În sfîrșit,
în ziua de 5 martie, 2 065 de va-
goane așteptau descărcarea în
incinta marilor întreprinderi.

În fața acestei situații, minis-
terele de resort trebuie să dis-
pună de urgență asigurarea în-
cărcărilor și descărcărilor vago-
anelor solicitate, în cel mai scurt
timp posibil. E necesar să existe
o corelare permanentă între nu-
mărul de vagoane cerut și posi-
bilitățile zilnice de manipulare
a lor. În plus, credem că sistemul
de locații suportate de întreprin-
dere sau adăugate prețului de
cost, prezintă carențe. Cei vino-
vați de proasta organizare tre-
buie să suporte din propriul lor
buzunar valoarea superficialității
și neglijenței.

Petre ANGHEL

1970, anul internațional al educației

Anul 1970 — proclamat de
cea de-a XXIII-a sesiune a Adu-
nării Generale a Organizației Na-
țiunilor Unite ca An internațio-
nal al educației — este întîmpinat
de țara noastră cu mai multe
acțiuni menite să sintetizeze re-
zultatele obținute în acest do-
meniu, să stimuleze inițiativele,
gîndirea și preocuparea pentru
perfecționarea organizatorică și
de conținut a învățămîntului. Uni-
versitatea din București va or-
ganiza, de pildă, între 22 și 28
aprilie o manifestare de o deo-
sebită amploare: Reuniunea rec-
torilor universităților europene.

Luînd inițiativa unei asemenea
acțiuni, a declarat, la solicitarea
noastră, prof. dr. docent Jean
Livescu, membru corespondent
al Academiei, rectorul Universi-
tății din București, România aduce
o contribuție însemnată la dez-
voltarea programului de cola-
borare europeană privind învâ-
țămîntul superior. În spiritul ini-
țiatorilor, a continuat interlo-
cătorul, viitoarea întîlnire a rec-
torilor universităților europene
va trebui să constituie o nouă
etapă de intensificare a dialo-
gului și a colaborării internațio-
nale, urmînd ca ideile ce vor
rezulta și recomandările ce vor
fi luate să promoveze cunoaște-
rea, comprehensiunea și cola-
borarea reciprocă, întărînd astfel
pacea pe continentul nostru și
în lume.

Prof. dr. docent Jean Livescu
a subliniat apoi că au fost invi-
tați să participe rectorii uni-

versităților din Tirana — Alba-
nia, din Viena și Graz — Austria,
din Bruxelles și Gand — Belgia,
din Londra, Edinburg, Cambridge,
Sussex — Marea Britanie, din Sofia
— Bulgaria, din Praga și Bra-
tislava — Cehoslovacia, din Co-
penhaga — Danemarca, din Berna
și Geneva — Elveția, din Hels-
sinki — Finlanda, din Paris, Lyon,
Strasbourg și Montpellier — Fran-
ța, din Berlin și Leipzig — Repu-
blica Democrată Germană, din
Bonn și München — Republica
Federală a Germaniei, din Atena
și Salonic — Grecia, din Dublin —
Irlanda, din Reykjavik — Islanda,
din Roma, Bologna și Napoli —
Italia, din Belgrad și Zagreb —
Iugoslavia, din Oslo — Norvegia,
din Amsterdam — Olanda, din
Varșovia și Cracovia — Polonia,
din Madrid și Barcelona — Spa-
nia, din Stockholm și Uppsala —
Suedia, din Ankara și Istanbul —
Turcia, din Budapesta și Debrecen
— Ungaria, din Moscova,
Leningrad, Minsk, Novosibirsk
și Tbilisi — Uniunea Sovietică.

În încheiere, domnia-sa a amîn-
tit că, tot în cadrul Anului in-
ternațional al educației, la Uni-
versitatea din București se vor
desfășura lucrările sesiunii științifice
cu tema «Matematica, in-
strument de cercetare în științele
naturii și în științele sociale»,
care va analiza căile de promovare
a acestei importante achiziții
științei contemporane.

Interviu consemnat
de Adina CONSTANTINESCU

blestemele stampile

În toate țările lumii care au
făcut saltul de la epistola expedită
cu poștalionul la scrisoarea
în plic special ce străbate distan-
țele pe aripi și cu viteza de avion,
se utilizează micile viniete, imprin-
mate cu litere albe pe fond al-
bastru, conținînd inscripția: PAR
AVION (sau, după împrejurare:
By air mail, Via aereo, Durch
Flugpost etc.). O asemenea vi-
nieta — cu inscripția în romă-
nește: PRIN AVION — ar exista.
zice-se, și la noi. Am spus
«zice-se», pentru că, cu toate
investigațiile făcute la numeroase
oficii P.T.T.R. din Capitală, nu
am putut-o găsi. Nici printre
cetățenii ce apelează la serviciile
poștei aeriene nu am aflat vreunul
care s-o fi utilizat. Se părea că
existența acestei viniete este doar
o legendă. Interesîndu-ne însă la
serviciul exploatarei din Direcția
poștală a municipiului București,
ni s-a confirmat baza reală a...
legendei: în nomenclatorul tipă-
riturilor poștale ea figurează în
permanentă. În officii însă e de
negăsit.

— De ce? — am întrebat noi.

— Pentru că direcțiile poștale
județene nu o comandă.

Din nou: «de ce?»

— Funcționarilor de la ghișeu

ie vine mai ușor să aplice ștampila
cu inscripția PRIN AVION decît
să lipească cite o vinieta pe fie-
care plic ce li se prezintă.

Funcționarilor se poate, în-
tr-adevăr, să le vină mai ușor. Dar
tu, cetățeanul care vrei să expe-
diezi o scrisoare obișnuită («par
avion»), pe care nu trebuie s-o
predai la un ghișeu, ci s-o intro-
duci pur și simplu în cutia poș-
tală, iată că te așezi la «coadă»
(și de obicei la ghișeele respective
sînt «cozi», fiind aceleași care
primesc recomandate, vînd efecte
poștale, ba mai efectuează și ope-
rațiuni C.E.C.) pentru ca pe plic
să ți se aplice o simplă ștampilă!
Ștampila care, de multe ori, fiind
îmbrătată cu prea mult tuș, mai
are și efecte nedorite.

Dar pentru ce e nevoie de cîntă-
rirea timpului pe care funcțio-
narul respectiv l-ar pierde lînd
vinieta?! Există soluție nu poate fi
găsită? Există așa asemănătoare
cele din povestea cu oul lui
Columb: solicitanții să-și lipească
singuri vinietele. Ele să le stea
la dispoziție pe mesele din in-
cintecele officior (așa cum stau
imprimite de depuneri sau res-
tituiri C.E.C.). Și să se termine
o dată cu blestemele ștampile
care murdăresc plicurile și dege-
tele și ne răpesc timpul!

V. SAVIN

noutăți zoo

La grădina zoologică din Bucu-
rești vor poposi în acest an noi
pensionari, între care lebede negre,
un urs polar femelă, o cămilă mascul,
canguri, gibboni și alte animale a-
duse din diferite colțuri ale lumii.
Pentru a lărgi spațiile destinate nu-
mărului mereu mai mare de anima-
le, au fost luate măsuri pentru con-
struirea unor pavilioane noi, cum
este cel rezervat felinelor sau re-
facerea altora, între care amplasa-
mente rezervate antilopelor. Un
lac artificial conceput ca loc de re-
fugiu pentru păsările din Delta, la
care se va adăuga modernizarea ve-
chii intrări, vor contribui la schim-
barea actualului peisaj.

reportaj de sapte zile

COPERTA NOASTRĂ
Marie Laforêt, «fata cu ochii de aur» și cu inima plină de cîntece.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei».

UN EVENIMENT ARTISTIC opera turandot în concert cu ludovic spieß

Povestea fantastică a sîngeroasei prințese care-și omoară, rînd pe rînd, pretendenții este legendară. Fie că îi precipită ca Tamar din castelul său în apele spumegînde ale Terek-ului, că îi zidește de vii în orihalc ca Antinea, îi decapitează ca Turandot, fondul este același. Puccini, atras și el de mirajul fascinant al acestor basme, a realizat spre sfîrșitul vieții opera *Turandot*, după părerea noastră capodopera sa. Este o muzică mai puțin melodramatică dar de o sporită expresivitate, cu accente tragice, de mare frămîntare; o muzică ale cărei elemente de culoare orchestrală — îndeosebi cele din domeniul percuției — creează atmosfera de circumstanță. (Acțiunea se petrece în China.)

Prezentarea de către dirijorul Carol Litvin a acestei opere într-un concert a fost un act de mare curaj, care s-a sprijinit pe o muncă artistică intensă. La realizare au participat orchestra de studio, corul mare și corul de copii ale Radioteleviziunii, precum și unii dintre cei mai de seamă soliști ai Operei Române.

Prezența tenorului Ludovic Spiess în rolul prințului Calaf, îndrăgostit de captivanta Turandot (Maria Slătinaru), a ridicat considerabil nivelul spectacolului. Este vorba atît de valoarea intrinsecă, de însușirile tenorului nostru, cît și de experiența sa, dobîndită pe unele din marile

scene ale lumii — de la Viena, Stuttgart, San Francisco, Buenos Aires pînă la Verona — unde a cîntat alături de o seamă de soprane de prestigiu, în frunte cu Birgit Nilson.

Spectacolul-concert din sala studio a Radioteleviziunii a avut o strălucire deosebită. Cîntul lui Ludovic Spiess a fost nu numai de bravură. El i-a comunicat pasiune mistuitoare și multă dulceață; a fost pe rînd vehement, tandru, afectuos și cuceritor. Iar cînd după acele culminații în care, de-a lungul operii, luase redutabilul contra-do, repetate rînduri, cu o ușurință și suplețe impresionantă, a dat glas vestitei arii *Nessun dorma*, publicul entuziasmat a izbucnit în aplauze furtunoase care au acoperit literalmente orchestra, corul. Dar și ceilalți cîntăreți au făcut o frumoasă figură: Maria Slătinaru, care a cîntat cu o voce clară și cu un sentiment intens, dramatic în rolul titular, precum și Teodora Lucaciu, Octav Enigărescu, Valentin Teodorian, Nicolae Florei, Corneliu Finățeanu, Dionisie Konya, George Mircea.

Orchestra și corul (corul de copii condus de Elena Vicia) au fost puse îndelung la punct de Carol Litvin, prin meticuloase repetiții. Munca sa se cade relevată în modul cel mai pozitiv. Este adevărat, orchestra a sunat, cu deosebire în actul I, prea tare, acoperind pe cîntăreți. Trebuie ținut însă seama că rolul ei este să cînte în fosă, nu pe scenă.

Așteptăm acum un spectacol *Turandot*, cu costume și decorațiuni, pe scena Operei Române.

J.V. PANDELESCU

maestri în arta culinară

Timp de cîteva zile în Capitală s-a desfășurat o interesantă acțiune inițiată de Ministerul Comerțului Interior: cel de-al IV-lea Concurs pe țară pentru obținerea titlului de «maestru în arta culinară». Originala competiție a reunit 70 de aspiranți, bucătari și cofetari din cadrul trusturilor de alimentație publică locală, unităților Oficiului Național de Turism, Centrocoop-ului și consiliilor populare. Ei și-au de-

monstrat înalta lor măiestrie culinară și gradul de cunoștințe profesionale prin realizarea a peste 200 de sortimente. Dintre acestea 50 sînt produse noi, rod al originalității și bunului-gust al fiecărui candidat.

Comisia de examinare a acordat înalta distincție unui număr de 46 de participanți. Primele locuri în clasament sînt deținute de renumitul bucătar Iosif Gheorghede de la TAPL «Carpați»-Bra-

șov, cu o activitate în acest domeniu de aproape 40 de ani, și tînărul cofetar Dănuț Colcer de la întreprinderea «Vitadulci» din Cluj.

În urma concursului și expoziției organizate cu acest prilej la Hotel Nord, vom asista oare la o îmbunătățire a preparatelor culinare oferite consumatorilor în restaurante? Cele trei ediții de pînă acum nu au confirmat acest fapt. Dar al patrulea concurs?

Gh. AGIU

vernisaaj spectacol, tinerețe

Muzeul Zambaccian din Capitală găzduiește de cîteva zile expoziția de acuarele a tînărului plastician G. Popescu-Ger. Vernisaajul expoziției, desfășurat într-o manieră originală, a cuprins, alături de prezentările clasice, un recital de poezie, la care și-au dat concursul actorii Ileana Dunăreanu, Silviu Stănculescu și Dumitru Furdui, precum și o audiție de discuri de muzică de jazz interpretată de formații celebre. Studioul Muzeului Zambaccian, primul de acest gen din țara noastră, și-a propus să întreprindă, cu consecvență, astfel de prezentări de tinere și autentice talente. Originalele vernisaaj-spectacol își vor căpăta, sîntem siguri, un loc de frunte în rîndul manifestărilor artistice. Inițiativa acestor complexe manifestări, muzeografa Ileana Matac, proiectează ca expozițiile lunare să fie urmate anual de o prezentare rezumativă, de sinteză, a tuturor expozanților.

G. BRĂTESCU

Judo a cunoscut în ultimul deceniu o răspîndire cu adevărat spectaculoasă, inundînd practic toate meridianele globului. El a ajuns, cum era de așteptat, și în țara noastră, unde, în prezent, amatorii sportului nipon se numără cu zecile de mii. Nu e de mirare deci că antrenamentele de judo au fost introduse și în programa didactică a liceelor de specialitate. Fotografia noastră vă prezintă un instantaneu înregistrat în sala de gimnastică a Școlii sportive nr. 1 din București.

avocatul creduliții

În ziua de 7 martie, maiorul D. Popescu și cpt. Gh. Luntraru — din serviciul judiciar al Inspectoratului miliției județului Iași — au încheiat cercetarea faptelor comise de escrocul Valeriu Murgescu. În orele imediat următoare prezentării materialului de urmărire penală, am purtat cu inculpatul convorbirea redată mai jos:

— Dosarul dumitale evidențiază 20 de acțiuni și tentative de înșelăciune. În ce constau ele?

— Aflam despre diferite probleme litigioase ale consătenilor mei (locuim în comuna Șcheia, județul Iași) ori ale persoanelor din comunele învecinate. Intram în legătură cu ele și le promiteam că pot interveni la organele de stat competente pentru rezolvarea litigiilor în favoarea lor.

— Aveai, într-adevăr, această posibilitate?

— Așa și așa... Eram în schimb cunoscut ca un om gata oricând să întocmească petiții ori să intervină pentru cineva.

— Cum ți-ai câștigat acest renume?

— M-am ocupat mereu cu asemenea lucruri. Am și fost condamnat pentru practicarea clandestină a avocaturii.

— Ai studii juridice?

— Trei ani de facultate de drept.

— Cum puteau crede oamenii că dispui de influență în justiție, care e prin definiție imparțială?

— Îi amțeam cu pretinse cunoștințe pe care le-aș avea în Capitală. Nume imaginare: Papadopol, Raicoviceanu... Ticluam scrisori de la acești imaginari sus-puși către solicitanți, scrisori în care le confirmam că «Valerică» (adică eu) le-a expus cazul și că sînt dispuși să-l rezolve, cu condiția să li se trimită —

prin mine, bineînțeles — bani și cadouri. Scrisorile le scriam acasă, de mină, ori le dactilografiam, la D.C.A.-Negrești, la mașina de scris pusă la dispoziție de Gheorghe Panaite. Le puneam în plicuri și le trimiteam în București lui Viorel Panaite (fiul celui de la Negrești), pe care-l rugam printr-o scrisoare separată să-mi depună corespondența la poștă. Victimele înșelăciunii comise de mine rămăneau foarte impresionate că primeau scrisori din București și se prezentau imediat cu darurile.

— Cum acceptau Gheorghe și Viorel Panaite să te ajute?

— Ei n-au cunoscut ce dactilografiam și — respectiv — ce expediam eu în acele plicuri. Sînt doar simple și vechi cunoștințe. Gheorghe Panaite a fost circiumar în comuna Șcheia.

— Totuși, nu înțeleg cum puteau crede oamenii că dumneata stai și împarți «dreptate» din Șcheia!?

— Riscău. Unul dintre ei a preferat să-mi dea mie 1 500 de lei, decît să fie obligat de instanță la plata unei pensii de întreținere pe care o datora în mod legal. Mi-a dat banii, acum urmează să fie obligat și la plata pensiei, deoarece eu n-am cu ce să-l ajut la judecatorie.

— În schimb vei fi obligat dumneata să-i restituți suma pe care i-ai stors-o!

— ...Dac-ar fi numai atît! Dar voi face și închisoare.

sala pașilor pierduți

CREDULI față de miracolul presupuselor influențe s-au găsit și în Satu Mare. C. Erdei și Victor Daraban, oameni fără ocupație, au escrocat 10 persoane, de la care au primit sute sau chiar mii de lei, sub pretextul că le facilitează obținerea permiselor de conducere auto. I. Carandi, tot fără ocupație, a înșelat 3 persoane în contul obținerii unor imagineri terenuri pentru construcții. Toți acești făptuitori sînt cercetați în stare de arest.

REPLICA incoruptibilității a fost oferită prompt în comuna

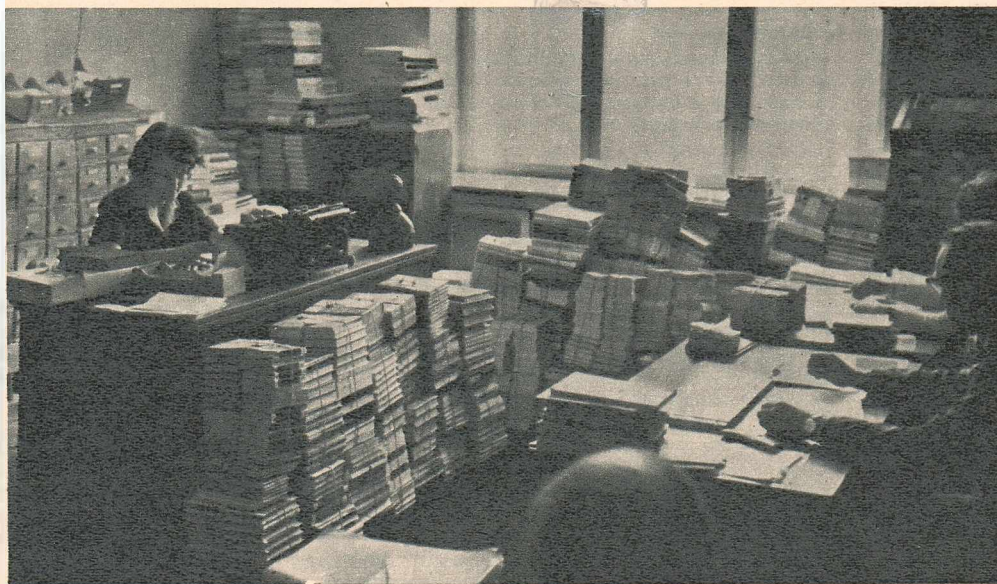
Dragalina, județul Ialomița. Simotei Ursati, economist la întreprinderea agricolă de stat din localitate, era cercetat — împreună cu șeful de fermă Alexandru Nedelcu — pentru însușirea prin fals a sumei de 5 514 lei. Nădăjduind că va obține cocoloșirea cazului, prin trimiterea dosarului comisiei de judecată, Ursati a oferit 4 000 de lei șefului postului de miliție. Corect, plt. maj. Gheorghe Velicu a sesizat procuratura, al cărei reprezentant a surprins pe mituitor în flagrant delict.

Sergiu ANDON

a Sibiu funcționează din 1960 un curs de organişti cu o durată de doi ani. În afara lecțiilor practice, levii studiază deopotrivă armonia, istoria muzicii și construcția orgii. În fotografie, profesorul Ernest Helmut Chrestel în mijlocul unui grup de elevi.

centenarul bibliotecii „astra“

De curînd s-au împlinit 100 de ani de cînd s-a dat «spre folosință publică» biblioteca din Sibiu a «Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român» — ASTRA. De la mai puțin de 200 de cărți, păstrate într-un dulap, biblioteca a ajuns astăzi la 325 000 de volume, în afară de colecțiile de cărți vechi (unele fiind unicate), de publicații periodice, manuscrise, piese iconografice, stampe etc. În ultimii zece ani biblioteca a fost vizitată de 1 327 689 de cititori și în aceeași perioadă s-au imprumutat 2 503 452 volume.

O ACȚIUNE

GENERALIZAREA EXPERIMENTĂRII NOULUI SISTEM DE SALARIZARE ȘI MAJORARE A SALARIILOR

Ing. Carol MANGHIUREA

Ing. Tiberiu POPESCU

Ing. Miron POPESCU

Populația unui mare oraș în jur de 400 000 suflete (cam cât, după statistica din 1968, însumează Craiova, Sibiu și Botoșani la un loc), grupate în familii de 3-4 persoane, ar putea locui comod în aproximativ 119 000 de apartamente formate din trei camere. Contravaloarea acestor locuințe de confort I, socotite la prețul de lei 98 000 apartamentul, s-ar ridica pînă la suma totală de 11 700 000 000 lei. Cu această sumă impresionantă se mai pot cumpăra peste 167 000 automobile «Dacia 1300» sau aproape 3 000 000 televizoare sau, în orice caz, o cantitate considerabilă de bunuri de consum. Nu numai că se poate, dar se va și cumpăra, deoarece miliardele acestea reprezintă plusul de venituri, adică sporul mediu de 13,7 la sută al salariilor, rezultat din generalizarea experimentării noului sistem de salarizare și majorare a salariilor încheiat la 1 martie 1970.

Reprezentînd traducerea în viață a principiilor aprobate de Plenara C.C. al P.C.R. din octombrie 1967, noul sistem de salarizare și majorare a salariilor a fost elaborat de un mare grup de specialiști care, îndrumați de partid, au studiat temeinic experiența internă și internațională, de la care au selecționat formele și metodele cele mai eficiente, corespunzătoare dezvoltării economiei noastre naționale.

E de la sine înțeles că o acțiune de asemenea amploare privind veniturile salariaților nu poate fi realizată decît pe baza îmbunătățirii muncii sub toate aspectele și în toate sectoarele de activitate.

Urmărind a scoate în evidență raportul dintre retribuția muncii și eficiența economică, deosebirea dintre vechiul și noul sistem de salarizare, prezentăm în aceste pagini cîteva aspecte subliniate cu prilejul mesei noastre rotunde de către:

Ing. **Gheorghe Damian**, directorul Direcției personal și învățămînt din Ministerul Industriei Metalurgice;

Ing. **Tiberiu Popescu**, directorul Direcției personal și învățămînt din Ministerul Energiei Electrice;

Ing. **Carol Manghiurea**, directorul Direcției personal și învățămînt din Centrala siderurgică—Galați;

Ing. **Iacob Pella**, directorul Direcției personal și învățămînt din Combinatul in-

dustriei cîrnilor, laptelui, conservelor și fructului — București.

Ing. **Ioan Sabău**, directorul Direcției personal și învățămînt din Combinatul textil nr. 1—Timișoara;

Ing. **Miron Popescu** — expert instructor la C.E.P.E.C.A.

Reporter: În contextul măsurilor luate în ultima vreme privind perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale se înscrie și acțiunea de generalizare a noului sistem de salarizare și majorare a salariilor. Care sînt, după părerea dv., pîrghiile principale prin care se îmbunătățește raportul dintre salariu și eficiența economică?

Ing. **M. Popescu:** În esență, noul sistem asigură în primul rînd legătura directă dintre veniturile provenite din salarii și rezultatele muncii. Aceasta înseamnă că retribuția se face în raport cu calitatea și cantitatea muncii depuse. Modul în care se face retribuția constituie o perfecționare substanțială a cointeresării, atît individuale cît și colective; duce la o disciplină mai riguroasă în producție; stimulează inițiativa și obținerea unor rezultate mai bune în muncă; elimină fluctuația forței de muncă; asigură echitate în repartitia veniturilor și o mai justă scală a salariilor.

Ing. **Gh. Damian:** Evident, noul sistem de salarizare este categoric superior sistemului anterior...

Reporter: Care erau după părerea dv. deficiențele cele mai evidente ale vechiului sistem de salarizare în sectorul industriei metalurgice?

Ing. **Gh. Damian:** În primul rînd faptul că salariul tarifar reprezenta doar circa 70-75% din totalul veniturilor unui muncitor și că felul în care se realizau sarcinile de plan influența în prea mică măsură volumul veniturilor.

Ing. **M. Popescu:** Deci, interdependența dintre nivelul realizării sarcinilor și nivelul cîștigurilor obținute nu reflecta în mod curent legătura dintre productivitate-calitate, pe de o parte, și salariu, pe de altă parte.

Reporter: Puteți da un exemplu în acest sens?

Ing. **T. Popescu:** Întrucît este vorba de o insuficiență a vechiului sistem de salari-

zare, această necorelare a existat în toate ramurile industriale. De pildă, la noi, în industria electrică, unde muncesc aproximativ 60 000 de oameni, se lucrează în general în regie. Sarcina de bază nu este cantitatea de energie electrică, care în mod normal este legată de cererea de consum, ci menținerea instalațiilor în stare de funcționare pentru a asigura livrarea de energie în funcție de cerere. Or, vechiul sistem de salarizare urmărea, la nivelul întreprinderii, numai îndeplinirea anumitor indicatori de cantitate, valorici, care nu aveau legătură și deci nu duceau la o responsabilitate pe verticală în ceea ce privește cantitatea și calitatea lucrărilor de întreținere, de revizie și reparații. Practic, se considera că întreprinderea mergea bine dacă și îndeplinea indicatorii de producție globală, marfă și preț de cost, dar nu se ținea seamă de aspectul asigurării continuității în alimentarea cu energie a consumatorilor care era și este determinată, în proporție majoră, de cantitatea și calitatea lucrărilor de întreținere ce se execută la instalații de muncitori, maiștri, tehnicieni și ingineri. Aceste categorii de salariați, indiferent cum munceau, primeau salariul, pentru că întreprinderea nu avea ca indicator de plan capacitatea de funcționare a instalațiilor sau cantitatea de energie solicitată de consumator. Noul sistem de salarizare ține seama tocmai de aceste aspecte esențiale. De pildă, în sectorul de producere a energiei electrice, faptul că s-a dat centralei ca indicator respectarea unui grafic de putere disponibilă la dispoziția dispecerului național, dă posibilitatea să se asigure și economicos și sigur cantitatea de energie electrică cerută în sistem. Astăzi, avem posibilitatea să obținem energie electrică cînd este nevoie, nu cînd vrea centrala. Am putut stabili astfel criteriul cantitativ real, și anume respectarea graficului de sarcină, precum și criteriul calitativ, adică reducerea cheltuielilor la mia lei producție-marfă.

Ing. **C. Manghiurea:** Eu insist și asupra criteriului de cointeresare a salariaților în creșterea ponderii salariului tarifar, în volumul total al venitului realizat, factor care este mult mai bine stabilit de noul sistem de salarizare. În cadrul Centralei siderurgice-Galați, faptul că nivelul de reprezentare

a salariului tarifar în volumul total er jur de 78 la sută, determina o slabă par pare a salariatului la realizarea cantita și calitativă a sarcinilor de producție. I aplicarea la 1 decembrie 1969 a no sistem de salarizare s-a reușit la combin nostru ca salariul tarifar să reprezint pondere de 89 la sută din volumul tota veniturilor, cu perspectiva de creștere jur de 92-93 la sută. Acest fapt a du creșterea responsabilității fiecărui muncii situație care s-a concretizat în îndeplini mai judicioasă a normelor de lucru individual, a sarcinilor de plan pe combi și pe centrală.

Reporter: Înainte, elementele variabile care apăreau în proporție de 22%, erau afectate de nerealizări?

Ing. **C. Manghiurea:** În condițiile vechiului sistem de salarizare primele, de exemplu, nu se puteau acorda în mod obiectiv. Maiștrii sau conducătorii secțiilor nu puteau să reamintească întreaga contribuție a salariatului din decursul unei luni. Atunci cînd stabileau coeficienții de primă — operațiunile ce se făceau în două ore sau chiar și mai puține — bineînțeles că aprecierea era relativă nu oglindea aportul real al muncitorului în procesul de producție. Acum, acest element subiectiv este eliminat pentru că urmărește, zi de zi activitatea fiecărui salariat.

Ing. **M. Popescu:** Dar dacă presupunem că am fi perfecționat sistemul de urmărire realizărilor, nu am fi putut atunci să acordăm primele în raport corect cu munca depusă?

Ing. **C. Manghiurea:** Evident, s-ar putea introduce un sistem zilnic de urmărirea rezultatelor fiecărui salariat, dar efectiv nu se putea scoate în evidență totu contribuția individuală, întrucît, conform vechiului sistem de primire modul de apreciere se făcea numai după rezultatele globale ale sectorului respectiv și numai pe această bază se acorda coeficientul primirii. În actualul sistem de salarizare, datorită normelor individuale, se știe exact ce face fiecare salariat zilnic și deci aportul individual e pus în relief și sub această formă se însumează în rezultatul global.

Ing. **Gh. Damian:** Oricît am fi perfecționat vechiul sistem, oricît am fi modificat adaosurile variabile, nu s-ar fi putut, c

UNDAMENTALĂ

Masă rotundă realizată de Mihai MÎRZA
Fotografii de Elena GHERA

Ing. Gheorghe DAMIAN

Ing. Iacob PELLA

Ing. Ioan SABĂU

tarifele vechiului sistem, asigura un venit real. S-a ajuns în situația că muncitorul trebuia să-și depășească normele cu 30-40 la sută pentru ca să poată obține câștigul mediu planificat. Aceasta și pentru că tarifele normelor, în anumite sectoare de activitate, erau de mult depășite.

Reporter: Situația respectivă nu ducea pe de altă parte la acceptarea unor norme scăzute care nu mai corespundeau realității?

Ing. Gh. Damian: Desigur. Aveam sectoare de producție în care, cu bună-știință, pentru a putea asigura câștigul mediu planificat al muncitorilor, trebuia să admitem depășiri de norme de 30-40 la sută.

Pe de altă parte se ajunsese la situația ca unii muncitori necalificați să câștige mai mult decât unii muncitori calificați. Aceasta deoarece muncitorii necalificați, având norme mai lejere, puteau realiza mari depășiri de normă, iar muncitorii calificați, cu un tarif de normă mult mai strâns, nu puteau atinge asemenea depășiri. La combinatele siderurgice muncitorii din transporturi puteau câștiga mai mult decât muncitorii calificați de categoria a IV-a și chiar a V-a.

Ing. M. Popescu: Mai apăreau și necorelări la nivelul maștrilor.

Ing. Gh. Damian: Într-adevăr, au fost destul de frecvente cazurile în care muncitorii câștigau mai mult decât maștrii care-i conduceau. Din această pricină slăbea atât cointeressarea maștrilor cât și a muncitorilor, care nu mai erau interesați în a-și îmbunătăți calificarea, în a-și perfecționa pregătirea. Noul sistem de salarizare cu categorii și trepte pentru muncitori, respectiv cu gradații și clase pentru personalul tehnico-administrativ, a dat o rezolvare rațională acestei situații stimulând perfecționarea continuă a tuturor categoriilor de salariați.

Ing. I. Pella: În industria alimentară s-au petrecut, frecvent în acest sens, fenomene negative. Printre altele, absolenții școlilor de maștri refuzau în multe cazuri să se încadreze ca maștri pentru că știau că pot obține încadrare la categoria maximă de muncitor calificat și pe baza depășirii normelor puteau să realizeze venituri mai mari decât în calitate de maștri. Acesta a fost motivul pentru care, cel puțin în industria laptelui, muncitorii calificați evitau să se înscrie la școlile de maștri. Așa se explică

de ce, de multe ori la școlile de maștri ajungeau elemente insuficient dotate, cu aptitudini și calități necorespunzătoare.

Ing. T. Popescu: Eu voi arăta că au existat cazuri în care vechiul sistem de salarizare constituia o piedică în obținerea unor rezultate eficiente pe colective de muncă, pe unități economice. Cunoaștem că economicitatea funcționării unei centrale electrice se dictează de sistemul național. Practic, sînt situații cînd din dispoziția sistemului energetic anumite centrale nu trebuie să funcționeze la parametrii nominali, deoarece curba de sarcină în sistem nu solicită producția respectivă de energie electrică. În asemenea situații, deși la nivelul centralei electrice funcționarea grupurilor sub sarcinile nominale apare neeconomică, la nivelul sistemului aceasta nu numai că asigură o economicitate sporită, dar în mod expres asigură funcționarea optimă în ceea ce privește circulația energiei, consumurile de combustibil, încărcarea rețelelor etc. Faptul că un colectiv a avut o avarie în centrală și nu-și realizează planul de energie, determină interesul ca în perioada cînd primea dispoziția să intre în funcțiune cu minimum de sarcină să nu respecte acest lucru pentru a-și recupera indicatorul de producție globală restant. Deci afecta economicul la nivelul sistemului. Iată cum elementele pe care se baza vechiul sistem de salarizare puteau duce, și au dus, la deservirea unor interese majore economice. În momentul de față acest lucru nu mai este posibil.

Ing. I. Pella: Cred că mai trebuie reținut, ca un aspect important, îmbunătățirea ce o aduce noul sistem și în sectoarele de muncă în regie. În industria laptelui, muncitorii direct productivi lucrează în acord. Iar muncitorii auxiliari, care reprezintă 55% din totalul muncitorilor, și care au ca principală sarcină întreținerea utilajelor și a instalațiilor, lucrează în regie, nefiind în nici un fel cointeressați la îndeplinirea planului de producție. Or, se știe că industria laptelui, ca și alte sectoare industriale, este în mare măsură mecanizată și automatizată. În atare condiții un muncitor nu era cointeressat dacă funcționează linia de îmbuteliere sau linia de preparare, dacă este bine întreținută sau nu, pentru că la sfîrșitul lunii își

lua integral salariul, ba chiar și prima de 30% din salariul tarifar. Nu exista nici un instrument legal prin care el să fie cointeressat în asigurarea bunei funcționări a instalației. Penalizarea care se aplică celor care nu-și îndeplinesc sarcinile de muncă ne dă acum posibilitatea să lichidăm stările negative care duc la nerealizarea planurilor de producție și ca atare, în esență, întărește direct răspunderea în muncă.

Ing. Gh. Damian: Eu aș sintetiza acest aspect astfel: spre deosebire de vechiul sistem de salarizare, sistemul îmbunătățit, generalizat acum în toată economia, are marele avantaj că permite cointeressarea în ambele sensuri, ducînd astfel la întărirea răspunderii individuale și colective în muncă. De altminteri, de penalizări nu au de ce să se teamă decât cei care nu își fac datoria, și caută să realizeze venituri pe seama celor care-și îndeplinesc sarcinile. Totodată, dacă vorbim de sistemul de cointeressare, vechiul sistem era incomplet, pentru că în primul rînd nu era stimulat deoarece acorda venituri suplimentare în mod foarte aproximativ și încuraja, datorită lipsei de penalizări, pe cei care lucreau prost. De altminteri, în momentul de față noul sistem de salarizare nu numai că acordă un venit sub formă de premii real, dar prezintă posibilități mai largi în sens pozitiv pentru că acordă premii pentru îndeplinirea planului, pentru economia de materiale, pentru economii la forța de muncă, gratificații — în funcție de beneficii — și acordă sporuri substanțiale pentru vechime neîntreruptă la locul de muncă. De altfel, acesta este un subiect ce poate constitui obiectul unei discuții mult mai largi, separat. Totodată colectivele care nu-și îndeplinesc planul și sînt penalizate au posibilitatea ca în lunile următoare să recupereze diferențele de venituri, dacă muncesc bine.

Ing. I. Sabău: Noi aplicăm sistemul îmbunătățit de salarizare încă din februarie 1969 și concluzia noastră categorică este că reușește să cointereseze în mult mai mare măsură pe salariați la creșterea producției, productivității și calității muncii. Faptul că organele de conducere ale întreprinderii și centralele sînt legate de îndeplinirea indicatorilor de eficiență și că muncitorii sînt legați în realizarea salariului tarifar de zone

mai precise care corespund activității pe care o desfășoară, prin acele regulamente de acordare a salariului tarifar, dovedește cât de oportună și echitabilă este atribuirea veniturilor în strictă concordanță cu aportul adus la realizarea sarcinilor concrete ale fiecăruia. Stabilirea unor niveluri diferențiate de salarizare în cadrul aceleiași funcții, condiționate de un anumit stagiul, răspunde foarte bine realității potrivit căreia orice experiență se dobîndește în timp, în practică. Mă refer aici în special la ierarhizarea salariilor în cadrul funcțiilor prin gradații și trepte. Pentru că există foarte multe cazuri de muncitori, în special cînd s-au specializat într-o anumită meserie și ating categoria maximă. După vechiul sistem de salarizare, acești muncitori nu mai puteau să promoveze, nu mai puteau să-și sporească veniturile. Acum ei au posibilitatea ca, în cadrul aceleiași categorii, să depășească nivelul de bază al categoriei respective dobîndind noi trepte sau gradații, fapt ce constituie un stimulent în a se auto-depăși, în a se autoperfecționa în profesie. De asemenea, un alt merit al noului sistem este că prin cuprinderea în salariul tarifar a o bună parte din veniturile variabile se creează o cointeressare determinată de un venit stabil, ceea ce duce la o schimbare a opțiunii despre dobîndirea venitului. Un alt aspect care merită de asemenea să fie subliniat este coeficientul ce se acordă vechimii neîntrerupte în muncă la aceeași întreprindere, măsură care permite o stabilizare a cadrelor tuturor unităților de muncă.

* * *
Departea de a epuiza complexitatea aspectelor și problemelor economice rezultate din aplicarea generalizată a noului sistem experimental de salarizare și mărirea a salariilor, — fapt pentru care vom reveni în numerele viitoare cu noi materiale asupra acestei probleme importante — din această succintă discuție la masa rotundă reiese clar că noul sistem de salarizare constituie un pas important, o acțiune fundamentală în dezvoltarea economiei noastre, în transpunerea în viață a principiului «de la fiecare după capacitatea sa, fiecăruia după munca sa».

MUZICA

MAI PRESUS DE ORICE

Lize Marke --
noblețea cîntecului

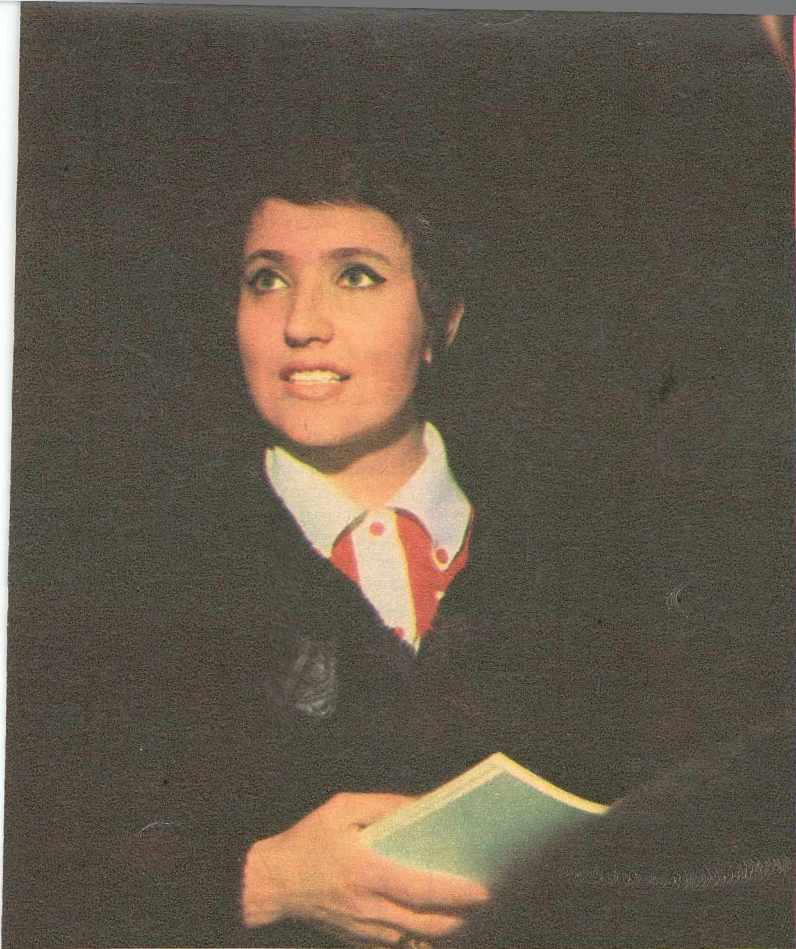
Dacă am fi ascultat mai de mult sfatul lui Camoëns, ace de «a lăsa pisicile să doarmă» și «copiii lumii să cînte», poa că astăzi cantitatea de poezie a omenirii ar fi fost considerat sporită. I-a revenit deceniului nostru curajul de a da mir liberă tuturor băieților și fetelor să bată la porțile cîntecului. Întrecerile de pe diferite meridiane îi adună din cînd în cînd pentru a le da certificatele unei glorii care, în acest domeniu trebuie asaltată și cucerită de timpuriu. Cum în muzica ușoară trecutul se măsoară cu alte unități decît cele de toată ziua: concursul de la Brașov cu al său mult rîvnit **Cerb de aur** — care de doi ani, pe la începutul lui martie se instalează în hotelul Carpați — a devenit unul din centrele de maxim și prestigios interes pentru cei dornici de afirmare autentică. De aici și-au luat zborul Hustin și Kalinka, Laufer și Luminița, Dobrescu, Conny Vink, și Hanja Pazeltova, de aici au pornit cu numai cîteva zile în urmă, Therese Steinmetz și Lize Marke, Pașa Hristova, Angela Similea. Pentru cine nu trece nepăsător pe lângă această ciudată oglindă a timpului nostru, care este muzica ușoară, oglindă de care toți avem nevoie dar în care nu de puține ori am aruncat cu pietre, nu se poate să rămîni rece la înclătarea de energii umane tinere, la uriașa investiție de capital sufletească pe care o poartă cu ei cei care își încearcă norocul la un concurs. Era de-ajuns să arunci o privire ceva mai stăruitoare printre cei de la Brașov ca să-ți dai seama că cei mai mulți dintre participanți nu descoperiseră încă tehnica acaparatoare a binecunoscutului «smile», zîmbetul profesional. Așteptau să le întinzi un deget de prietenie pentru a-ți da toată mîna și cînd s-au convins că la Brașov se cunoaște prețurile prieteniei, crisparea inerentă unei întreceri se șterge cu începutul. Mărturisesc că este cum nu se poate mai bine să trăiești de pe urma trecutului, cînd te afli într-un regim al muzicii ușoare care, în general, nu stă tocmai bine la acest capitol, de preferință plăcîndu-și prezentul și ceva din viitor. Concursul de la Brașov, cu vechimea sa de doi ani, reprezintă astăzi o certitudine în lumea muzicii ușoare, o reafirmare a încrederii în adevăratele valori. Au triumfat anul acesta ceea ce toată lumea dorea să triumfe: poezia în stare să se țină pe propriile ei picioare, lirismul autentic — nu cel confecționat la comandă — ca un contrarăspuns la multele și agitatele solicitări ale timpului. Nu este un secret pentru nimeni că de mai multă vreme încoace se poartă **sentimentul, melodia, noua undă lirică, poezia** etc. S-au scris tone de publicistică, de justificări psihologice și sociologice, iar de unele rînduri nu sîntem nici noi străini. Moda și bijubiiala, privite în față cu curaj, se retrag cu vremea. Avem impresia că astăzi muzica ușoară trăiește un timp fericit, al sincerității și răspunderii, iar un concurs care se respectă trebuie să ne întoarcă această imagine și nu alta. **fată ce-am așteptat de la Cerbul de aur.** Acum, cînd numele cîștigătorilor constituie pentru noi niște puncte de reper, se poate vorbi de fidelitate. Elanurile poetice ale Theresei Steinmetz și ale lui Joe Dolan, ale Lizei Marke ori ale Doinei Spătaru, ale lui Claude Colas și Robbie Rae, ale Francinei și Pașei Hristova sînt adevărate și lipsite de egoismul vîrstei. Ei n-au cîntat doar pentru «copains», cum se întîmpla cu 7—8 ani în urmă, ci pentru noi toți, pentru oameni.

Prietenia pe care au apărut-o cu atîta căldură Steinmetz și Colas (păcat că acest artist a rămas în afara atenției) în «**O fată mai găsești, dar un prieten nu**», patetismul demnității, așa cum l-am descifrat în glasurile lui Joe Dolan, Pașei Hristova. Doinei Spătaru, delicatețea întrebărilor și a invocațiilor din cîntecul Lizei Marke ori ale Angelei Similea sînt departe de imitațiile copilăroase ale unor trăiri mature.

Puritatea glasului s-a întîlnit cu cea a sentimentului și pe undeva, prin preajma apropierei lor, și-au dat mîna toate vîrstele. Poate că acesta este unul din visele de totdeauna ale artei, să mai înfrîngă o barieră.

Nu există pericolul ca tinerii să se afunde de timpuriu într-o maturitate morocănoasă, aspră. De altfel, despre cei plecați mai zilele trecute de la Brașov vom mai auzi. Să nu uităm că mai ieri îl iscodeam pe Hustin iar astăzi luăm cunoștință de prestigioasele sale evoluții, că tot mai ieri țineam pumnii pentru Luminița, pentru Mihaela și Anda iar acum le urmărîm urcușul pe drumul spinos al înțelegerii adevăratei perfecționări. Steinmetz, Marke, Dolan, Francine, Julie Saget, vor deveni pentru noi nume dragi, dar cum un concurs nu se termină doar cu trofeele, ci și cu licărirea altor speranțe și altor coarne de cerbi, nu cred că nu vom tresări și la auzul altor nume: Colas, Rae, Tonicha, Anastasiu.

▲
Galina Nenașeva —
forța cu care cîntă
ii este contrazisă
de ochii ei
albaștri.

▲
Doina Spătaru —
cea despre care știam de mult
că ne va îndreptăți
speranțele.

▲
Julie Saget —
cîntăreța
autoare.

▲
Francine —
tineretea
in ofensivă.

▼
Joe Dolan —
ține să demonstreze
că se poate trăi
chiar și cu Tom Jones
alături.

Text de Magda MIHĂILESCU
Fotografii de S. STEINER

---

de Petru ISPAS

LOCUL

Mă obișnuisem să aud despre el numai cuvinte bune. O vreme chiar m-am mirat știind că perfecțiune nu există, că oricât ai fi de bun, de drept, de principial, nu poți fi întotdeauna și în orice împrejurare pe placul tuturor, că va fi mereu și mereu unul care să vocifereze, să găsească nod în papură, să vadă ceea ce alții nu văd și să pună acel «dar» după o cascadă de laude care să umbrească totul aruncând astfel în calea ta mica buturugă, aparent atât de inofensivă, capabilă însă să răstoarne, și nu rareori spectaculos, o biografie întregă.

Ani de zile însă, despre el nu mi-a fost dat să aud decât vorbe bune. Până când treburile ne-au despărțit. La el mă mai gândeam rar și de obicei atunci când aveam nevoie de o comparație, când voiam să opun demnitatea, cinstea, integritatea, dăruirea lui, unor stări sau unor oameni care prin faptele lor mă intristau. Atunci mă gândeam la el, la chipul lui luminat de un zîmbet bun, la oamenii care l-au înconjurat totdeauna cu dragoste și care s-au bucurat de dragostea și încrederea lui. Și eram mulțumit știind că el există, că oameni ca el există parcă anume să ai pe cine să te sprijini, chiar și cu gândul, în ceasurile grele.

Până într-o zi când am primit de la el următoarea scrisoare:
„Dragul meu,

De doi ani am fost scos din muncă. Pur și simplu scos ca necorespunzător. Probabil că nici ție nu-ți vine să crezi, așa cum nu le-a venit să creadă nici altora, dar acesta este adevărul. Și culmea este că am fost scos pe drept ca necorespunzător. Pentru că realmente nu mai făceam nimic și cu timpul nu am mai fost capabil să mai fac ceva pentru a împinge lucrurile înainte. Ai putea să mă întrebi: «Bine, dar cum ai putut ajunge aici?» Mi-a trebuit mult timp să-mi răspund întii mie, clar și cinstit. Lucrurile s-au petrecut așa: A fost o vreme, vremea de aur, când persoana mea nu mă interesa, când totul nu era decât muncă și pasiune. Lucram ca un apucat și, fără falsă modestie, cu talent. Nu voiam nimic pentru mine și cu toate acestea mi s-a dat totul, tot ce aș fi putut dori. Atunci. La început. Aveam capacitatea să electrizez oamenii, să-i antrenez în lăuză existenței mele dăruite muncii. Atunci auzeam des spunându-mi-se: «Cu dumneata se muncește cu plăcere. Ai talentul de a insufla omului bucuria de a munci, de a produce». Cuvintele acestea, pentru mine, echivalau cu cea mai înaltă distincție. Spun unii, scuzându-și propriile indolențe: «N-am timp de familie, de educarea copiilor. Munca mă absoarbe total, vin acasă frînt de oboseală». Minciună. Pasiunea, singura care poate face ca munca să te absoarbă total, nu-i o haină pe care o dezbraci la ieșirea din uzină sau birou. Ea există în tine, o duci acasă, mai ales acasă, e molipsitoare și incendiază totul în jurul tău. Atunci a fost pentru familia mea perioada cea mai frumoasă. Știam să rid și cu ochii nu numai cu gura și în jurul meu era bucurie. Băiatul lua note foarte bune învățând fără un îndemn special. O rochie nouă a soției era motiv de discuții, consultări de jurnale, «supărări» de genul celor în care abia că îți ții hohotul de ris...

Și toate acestea au dispărut dintr-o dată, toate au rămas undeva în urmă. Și într-o zi m-am trezit apărîndu-mă invocînd trecutul. Oamenii plecaseră capetele auzindu-mă iar eu mă ascultam și nu-mi venea să cred. Eu sînt, eu vorbesc și despre mine? Vorbeam de decorații care mi-au fost date, de idei pe care le-am avut, de organizări pe care le făcusem, de ședințe în care fusesem lăudat, de trepte pe care le urcusem. Și mi s-a făcut frig. Înțelegi? Un frig cumplit. Și atunci am văzut, a trebuit să văd că nici acasă lucrurile nu străluciau. Băiatul era amenințat să rămână repetent, soția, soția era tristă, oboșită, veșnic cu cearcăne... la serviciu oamenii mă ocoleau, tresăreau speriat la orice control anunțat... eram nervos, și toate acestea pentru că mi-era frică. Nu de post, că l-aș pierde. Ci de mine. Că voi fi pus în fața propriei mele incapacități, că se va vedea într-o zi că am fost necinstit cu mine și cu cei din jur acceptînd să urc acolo unde nu aveam forțe să rezist. Și am cerut să mă întorc înapoi la secția mea, dar mi s-a spus că voi fi ajutat. Și am crezut. Sînt însă niște limite personale, care fac din orice ajutor o pierdere de timp, o risipă de energie. Din păcate, de cele mai multe ori ne dăm seama de aceste limite după și atunci numai cel care are suficientă tărie. A trecut un an și am fost scos cu toată pompa cuvenită, inclusiv cu justificarea mai marilor mei că am fost ajutat și așa mai departe, dar zadarnic. Și asta m-a durut. O dată, că nu am fost ascultat în clipa mea de luciditate și încă o dată că le-a fost jenă (ce stupid, ce ridicol!) să spună adevărul pînă la cap. Că greșeala a fost și de o parte și de alta. Nu pentru justificarea mea aveam nevoie de autoanaliza lor. Ci pentru liniștea mea că nu se va mai greși încă o dată, și încă o dată...

...Au trecut doi ani și învăț din nou să zîmbesc, dar nu numai cu gura, ci și cu ochii. Doi oameni din alte secții au cerut să lucreze la mine în secție. Băiatul mi-a adus un opt la matematică iar soția mi-a pus pe noptieră un jurnal de modă. Bănuiesc că vrea să-și facă, pentru primăvară, o rochie nouă. Dar nu asta vreau să spun, ci faptul că am fost chemat la centrul și mi s-a propus funcția de director al unei sucursale. Am ieșit din cabinetul acela mare și mergînd pe stradă rideam singur, ca prostul. Dar știi, cu hohote...

Am citit scrisoarea și m-am bucurat sincer că n-am pierdut un prieten. Că Sandu, că acest minunat Sandu Ion există, parcă anume ca să am la cine mă gândi când simt nevoia de cinste.

de Emanuel VALERIU

FOTBAL, FOTBAL — DRAGOSTEA NOASTRĂ

«Handbaliștii de aur» au sosit acasă și fiecare dintre sutele de mii de cetățeni care asudaseră în fața televizorului la memorabila finală și-a putut lua bucățița sa de fericire, văzîndu-i în carne și oase, pe stradă, în fotografiile de ziar, la televiziune.

O amplă respirație de satisfacție s-a făcut simțită, pe întreg teritoriul țării, o dată cu succesul sportivilor conduși de Cornel Oțelea și handbaliștii au avut prilejul să culeagă, la rîndu-le, acea floare atît de rară și de gingașă crescută sub raza caldă a bucuriei de a-i putea bucura pe alții, alăturînd-o cupelor și trofeelor aduse din Franța.

La Viena, cu ocazia primului Campionat indoor al Europei, Viorica Viscopoleanu și-a onorat aurul olimpic cu cel continental, reînscrinîndu-se în cea mai acută actualitate posibilă; Cornelia Popescu și Șerban Ioan au început să guste din metalele prețioaselor performanțe, în timp ce Șerban Ciocină și l-a reamintit...

Totul ne invită, în această primăvară sportivă, la optimism și la îndrăznețe așteptări, dar nimic nu ne poate face să uităm fotbalul, marea noastră dragoste. Într-un intermezzo, cronometrat pe hîrtie de Ioan Chirilă, inginerul Cristian Gațu afirma că cine nu iubește fotbalul nu-și iubește copilăria. Cîtă dreptate are neastîmpăratul jucător de handbal care a renunțat la fotbal după ce ajunsese să îmbrace un tricou cu culorile țării, într-o echipă de puști, firește, dar ca o acomodare necesară succeselor care ar fi sosit, fără îndoială pentru el, chiar și pe terenul cu gazon!

Fotbalul rămîne marea dragoste a tuturor amatorilor de sport chiar dacă unii nu o mărturisesc public, așa cum a făcut-o Gațu și cum o fac toți scriitorii noștri atunci cînd zăbovesc o clipă în lumea stadioanelor. De aceea azi, inclînîndu-ne cu respect în fața marilor campioni de handbal și atletism, vom face loc fotbalului care a așteptat, cuibărit printre cutele sufletelor noastre, oarecum rușinat în fața gloriei celorlalte discipline, oarecum bosumflat pentru anonimul în care și-a reluat activitatea, dar sigur ambițios în aspirații, fiindcă, deocamdată, el nu și-a spus ultimul cuvînt rămînînd însă înscris pe ordinea de zi a calității, cu termen fix: turneul final din Mexic. Dar nu (numai) pentru asta iubim jocul cu mingea petică și campionatul ne-o dovedește din plin. Pe o vreme ciinească, la jocuri ce par inegale, pentru echipe fără șanse de supraviețuire în A, în B sau în C, ne deplasăm, aplaudăm și suferim, ne răsfațăm ori ne muștrăm idolii, îi comparăm cu marile valori recunoscute ale soccerului, dar îi iubim și pentru ratarea unui gol decisiv. Dragostea noastră a revenit, pe primul plan al vieții, timid, cu pași șovăielnici și presa n-a scăpat ocazia să marcheze debilitatea uverturii returului, dar numai după 7 zile jocul cifrelor s-a adăugat spectacolului în sine reprezentat de fiecare meci și a căpătat culoare, mișcare, nerv, pasiune. Dinamo, adică 50% din naționala mexicană, Steaua, pornită spre noi orizonturi, Rapidul, în pragul consolidării poziției de lider, au capotat acasă ori în deplasare; UTA alternează minusul cu plusul unei valori încă discutabile, F.C.-Argeș floatează cînd pe pisc de val, cînd în abisuri, U. Cluj prefigurează deja hopul neașteptat al celor ce aspiră la titlu, studenții craioveni pedalează încă în primul pluton, iar 9 formații sînt înșirate de-a lungul a numai 4 puncte în clasament, iată cîteva din explicațiile interesului față de fotbal. «Fără el n-am putea trăi», îmi spunea un amic serios și pe care, după aspect, nu l-ai putea bănui «microbist» de fotbal. De altfel, fără public, jocul acesta nu ar exista. De aceea ne surprinde amputarea lui din programele Televiziunii. Președintele federației de specialitate declara, cu prilejul reluării campionatului, că noi relații s-au stabilit și se vor stabili între forul tehnic și alte instituții, între acestea și cluburile de fotbal. Pe prima am văzut-o în anunțul de acum două săptămîni, ușor voalat de zîmbetul Sandei Tăranu, care ne vestea radierea unui meci din programul TV din cauza schimbării orei de începere. Să ne punem de acord: jocurile se transmit, la radio și televizor, spre informarea publicului și propaganda sportului și nu pentru reținerea oamenilor în casă ori împiedicarea lor de a se deplasa la stadioane. Și-atunci, de ce să nu primeze programul competițional, căruia să i se plieze, în măsura posibilului, și cel al mijloacelor de transmisie? În fond, teatrele nu operează modificări, decît poate rețușuri, ale orelor de începere a spectacolelor sau — în cel mai rău caz — acceptă înregistrarea acestora și redarea lor la altă oră. De ce se discută măcar soluții atît de bătoase, ca eliminarea jocurilor din programe, ori amenințări de genul «o să bîgăm meciuri tari din străinătate la aceleași ore?»

În fond, cine cu cine se luptă? Și mai ales de ce? Cînd iubim fotbalul, și-l iubim, este clar, trebuie să nu-i creăm probleme. Mai ales false. El este jocul copilăriei, adulescenței și maturității noastre extreme și fără el nu putem trăi, tot astfel cum nici el n-o poate face fără noi.

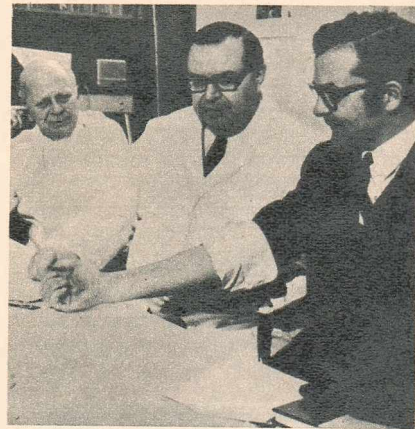
SENZAȚIONALĂ OPERAȚIE LA MÜNCHEN:

PRIMA TRANSPLANTARE A UNUI NERV

Această operație, care deschide perspective încă nebănuite, a fost realizată recent clinica chirurgicală pentru boli nervoase Universității din München. Ea a fost efectuată de dr. Walter Jacoby. Pacientul, Helmut Mischke, suferise un accident acum cîțiv ani; ca urmare, nervii din brațul drept a fost distruși pe anumite porțiuni. Rezultatul paralizia brațului. Dr. Jacoby a extras un nerv de la o persoană decedată și l-a înghetă imediat după preluare. Apoi l-a transplantat pacientului.

Despre efectele operației puteți judeca privind fotografiile de mai jos, care se dispensează de comentarii.

Perspectivile tehnicii folosite de dr. Jacoby sînt cu atît mai promițătoare cu cît «înghețarea» nervilor permite ca ei să fie conservați — în vid — ani de zile, în așteptarea refolosirii.

UNDE DAI ȘI UNDE CRAPĂ

O legătură posibilă interesantă între cutremurele de pe Pămînt și anumite fenomene de pe Lună a fost pusă în evidență de observația efectuată de astronomul sovietic Nikolai Kozîrev din Leningrad, care a constatat că după cutremurele ce au avut loc în Republica Arabă Unită și în dreptul coastelor Japoniei la 31 martie 1969, în ziua următoare (1 aprilie), din craterul Aristarchus de pe Lună a fost degajată o cantitate de gaze, ceea ce în interpretarea astronomului înseamnă că Luna «răspunde» la cutremurele de pe Pămînt.

Doă spectrograme ale părții de vest a craterului au arătat existența unei pete roșii cu un diametru de 1 pînă la 2 km. După măsurătorile efectuate de observatorul din Crimeea, s-a stabilit pentru prima dată că pata (fenomene de acest gen au mai fost observate și în trecut) este rezultatul unei degajări de gaze.

În ceea ce privește data de 1 aprilie, specialiștii afirmă că este vorba doar de o coincidență...

INTERVIU CU 11 BĂRBATI CHIBZUITI

de Nelu IONESCU

Reducerea ponderii cheltuielilor materiale în produsul social a fost cotată — atât în cursul dezbaterilor, cât și în documentele celui de-al X-lea Congres al partidului — ca o problemă principală pentru dezvoltarea economiei naționale.

S-a trasat atunci sarcina pentru întreprinderi, centrale și ministere să ia măsuri eficiente de reducere a consumurilor specifice de materii prime și materiale, de folosire rațională a combustibilului și energiei electrice, de respectare riguroasă a prescripțiilor tehnice și tehnologice de fabricație, de înlăturare a cheltuielilor neproductive, a pierderilor, a risipei în utilizarea resurselor materiale.

Și iată că ne și desparte mai bine de o jumătate de an de augustul Congresului al X-lea.

Ne-am propus să investigăm, să constatăm, ce s-a realizat în chip concret — în șase luni — într-o anumită întreprindere, cu privire numai la sarcina despre care am vorbit mai sus. Cu alte cuvinte, am vrut să vedem cum și în ce măsură o directivă a căpătat viață. Așa s-a născut interviul acesta multiplu pe o temă unică, cu o întrebare unică.

Întrebarea noastră a fost pusă și a circulat prin Uzina metalurgică din Iași. Ne-am oprit asupra acestei întreprinderi pentru că este una dintre acelea în care se prelucrează materia primă în a cărei folosire chibzuită sîntem în cel mai înalt grad interesați: metalul.

Și-acum nu ne mai rămîne decît să vă invităm să citiți în cele 11 casete ce urmează, răspunsurile celor 11 specialiști care au avut bunăvoința să ne răspundă. Tragem mare nădejde că, la sfîrșit, veți subscrie și dv. la calificativul pe care ei înșiși, prin faptele lor, ne-au obligat să li-l dăm în titlu.

*Stivele masive de produse finite
obținute, cu pierderi mereu mai mici și dintr-o materie primă prețioasă
— minereul de fier —*

*fac să te gîndești că uzina din Iași
este într-un fel și o casă de economii.*

Preocuparea colectivului Uzinei metalurgice din Iași pentru reducerea cheltuielilor

INTERVIU CU 11 BARBATI CHIBZUITI

materiale de producție nu este recentă ci, dimpotrivă, ea a existat chiar de la înființarea întreprinderii. Lucrul este firesc, dacă ținem seama că acele cheltuieli care sînt aferente consumurilor de materii prime, materiale și combustibili tehnologici reprezintă 80% din prețul de cost al produselor noastre.

An de an au fost întreprinse acțiuni complexe menite să ducă la o structură cit mai rațională a consumurilor în general și la reducerea consumului de metal în special.

Așa se face că în 1969 s-a realizat o economie de 96 tone de bandă metalică, de 1 189 tone de combustibil convențional (față de cantitățile prevăzute de norme) și de 1 393 MWH, în ceea ce privește energia electrică.

Totuși, spre deosebire de anii trecuți, în urma hotărîrii luate de comitetul de direcție al uzinei, începînd din luna decembrie 1969, a luat ființă un colectiv format din cadre tehnice cu o calificare superioară, colectiv care are menirea să studieze sub toate aspectele consumurile de materii prime, materiale, combustibil și energie electrică, să descopere scurgerile păgubitoare ale acestor resurse materiale și să găsească soluții contra lor. Se subînțelege: colectivul de care vorbesc are posibilitatea să mobilizeze pentru împlinirea rosturilor sale un număr nelimitat de muncitori și tehnicieni.

Deși, întrucîtva, recent înființat, colectivul a și luat împotriva risipei multiple măsuri de ordin tehnic și organizatoric. Un loc aparte în preocupările colectivului l-au ocupat și demersurile în vederea îmbunătățirii colaborării cu întreprinderile de la care primim materiale, precum și cu acelea cărora le furnizăm produsele noastre.

Dar să nu ne limităm la munca acestui colectiv special. Pentru că întrecerea socialistă din întreprinderea noastră, axîndu-se — în 1970 — tocmai pe reducerea consumurilor specifice a transformat bătălia împotriva risipei într-o acțiune de masă.

Ne-am propus să ne încadrăm în normele de consum specifice planificate pentru anul 1970 însă intenționăm și ne-am angajat să economisim în plus 70 tone de bandă pentru țevi și 50 tone de bandă pentru profiluri, deci în total o economie de 120 tone metal.

Ing. Mihai VATAVU — director

II.

Consumul de metal în uzina noastră a fost într-o continuă scădere. Iată cîteva cifre: în 1967, prin economii, s-a obținut un consum doar de 1 117 kg metal la tona de produs; în 1968 de 1 109 kg; în 1969 de 1 107,5 kg, iar în 1970 sînt prevăzute economii de 1 107 kg/t. Desigur, în continuare procesul diminuării consumului de metal va fi mai puțin spectaculos pentru că există niște limite care dacă ar fi depășite, ar dăuna produsului finit.

Subliniez că, în comparație cu întreprinderile similare, din țări vecine, uzina din Iași realizează cel mai scăzut consum de metal. La bandă, de exemplu, media este de 1 150 kg iar noi obținem o medie de 1 120 kg, ba chiar și mai puțin.

Ideea pe care s-a mers a fost aceea de a depista și elimina înseși cauzele care duc la consumuri specifice neeconomice. S-a ajuns astfel la o revizuire a întregii tehnologii

de pînă acum. Rezultatele ne-au justificat efortul. Avem satisfacția de a ne regăsi strădaniile transformate în economii de metal, obținute la noi «acasă» dar și indirect la beneficiarii noștri.

Vasile BRĂNIȘTEANU — inginer-șef

III.

Introducerea tehnicii noi și a tehnologiei moderne în producție reprezintă calea hotărîtoare pentru economisirea resurselor de materii prime și materiale, în primul rînd a metalului, prin reducerea consumului specific.

Rezervele de economisire a metalului sînt, practic, inepuizabile, întrucît pe tot parcursul elaborării și prelucrării lui există o multitudine de stadii care oferă posibilități variate pentru folosirea sa rațională, pentru sporirea continuă a volumului de produse obținute din aceeași cantitate de metal.

Pe de altă parte, introducerea tehnologiei moderne are efecte pozitive multiple: adăsurii mai mici de prelucrare la piese, încălcarea mai redusă a mașinilor-unelte așchietoare, economii importante de metal și scule.

Dar, abandonînd considerațiile generale, iată și o modalitate particulară de a obține economii, chiar cu prilejul introducerii unei noi tehnologii.

În urma experiențelor efectuate la stația-pilot a uzinei s-au obținut suficiente date pentru a putea introduce sudura țevilor folosind curenți de înaltă frecvență. De obicei, adaptarea unui nou procedeu tehnologic implică pierderi de timp și materiale. Pe noi însă noul procedeu de sudare nu ne mai poate surprinde. Secretul e simplu: procedeu a fost pus la punct și pregătit temeinic de către inșiși specialiștii noștri.

Căile pe care se pot obține economii sînt dintre cele mai variate. Este necesar însă ceva profesionalism.

Ing. Otto BELZO

IV.

Pentru fundamentarea angajamentelor privind economiile de metal s-au adoptat mai multe măsuri tehnice și organizatorice. Citez doar două dintre ele:

Proiectarea și execuția unui nou tip de turbină de sablare. Noul proiect reduce dimensiunile instalației și va influența mult în bine sablarea benzii. Se vor obține economii mari pentru că nu vor mai fi folosite piese de schimb cu viață scurtă, de numai cîteva ore.

Cercetările a căror finalitate s-a concretizat în înlocuirea oțelurilor la băile de zincare reprezintă, de asemenea, o sursă de importante economii.

Zincul ocupă locul doi în rîndul materialelor folosite în uzină. Prin aplicarea cercetării de mai sus în practică, pur și simplu vom «scăpa» de aceste pierderi, întrucîtva, absurde.

Ing. Titus HEN — șeful Serviciului mecanic-șef

V.

Mă rezum să subliniez importanța unor studii efectuate în cadrul uzinei care vor determina, printre altele, și serioase economii de metal și combustibil.

Mă gîndesc la studiul — pe care îl facem împreună cu cercetători de la filiala ieșeană a Academiei — pentru construirea unui aparat de depistat defecțiunile în sudură, chiar pe parcursul acestei operațiuni. Azi, defectele se depistează după ce țeva este fabricată și pierderile de metal sînt sensibile. Noul aparat va determina economii de metal, de combustibil și de energie electrică.

Alte două studii vizează optimizarea consumului de gaz metan la cuptorul-tunel și la cuptoarele de zincare, precum și folosirea resurselor secundare energetice pentru producerea de abur tehnologic, necesar la băile de decapare și la tunelul de uscarea a tuburilor PEL.

Ing. Alexandru DAVID — șeful Serviciului energetic-șef

VI.

Țin să remarc atît caracterul aplicativ al cercetărilor efectuate în cadrul serviciului cercetări și laboratoare al uzinei, cît și strînsa legătură pe care o ține serviciul acesta cu celelalte servicii și cu secțiile productive. În acest fel, direcțiile principale de cercetare coincid cu înseși direcțiile activităților de producție și implicit cu sarcinile uzinei privind economiile.

Și-acum, unul dintre rezultatele strădaniilor noastre care s-a repercutat favorabil în economia națională. Din cercetările efectuate numai în 1969, prin asimilarea profilurilor formate la rece pentru construcții de rezistență, s-a redus consumul de metal cu circa 300 de tone — deci peste 1 200 000 lei — la doi dintre beneficiarii noștri: uzinele din Brașov și Ploiești.

Socotesc necesar să evidențiez, alături de succese, și o greutate pe care o întîmpinăm:

Furnizorul nostru de bandă laminată la cald — Combinatul siderurgic-Hunedoara — ne trimite rulouri de bandă neincadrate în toleranțele admise de standarde (în special în privința rezistenței la rupere). Cei de la Combinatul siderurgic-Hunedoara nu vor să înțeleagă că banda trebuie să îndeplinească o condiție esențială și anume aceea a aderenței țunderului.

Trist e că furnizorii uzinei au condiții de a produce un lucru bun dar merg pe linia minime rezistențe.

În ceea ce ne privește, vrem să contribuim la înlăturarea acestei stări de lucruri nu numai prin tratative cu furnizorii, ci și prin standardizarea unei metode privind aderența țunderului — metodă determinată de noi pe calea cercetărilor de laborator în urma cîtorva mii de probe.

Ing. Valentin PÎNZARU — șeful Serviciului cercetări și laboratoare

VII.

Economii se pot obține și prin organizarea superioară a producției. Serviciul organizării producției, în colaborare cu un larg colectiv de specialiști din celelalte servicii ale uzinei, a pus la punct mai multe studii dintre care unele, în urma aplicării lor, au produs economii de o reală importanță.

Astfel, prin îmbunătățirea organizării muncii și a transportului intern la atelierul de fabricat mufe s-a amplificat capacitatea de fabricație a acestui sector și s-au diminuat consumurile specifice de țevă. Este doar unul dintre exemplele care se pot da.

Ing. Marcel COMAN — șeful Serviciului organizarea producției

VIII.

Secția I a uzinei contribuie la efortul general de a realiza economii, atît prin colaborarea la cercetările efectuate de serviciile specializate, cît și prin — să-i spunem — materializarea rezultatelor acestor cercetări în procesul de producție.

Amintesc inițiativa secției noastre în crearea unui dispozitiv datorită căruia se pot releva probele în afara fluxului productiv, fără întreruperea sau diminuarea vitezei acestuia.

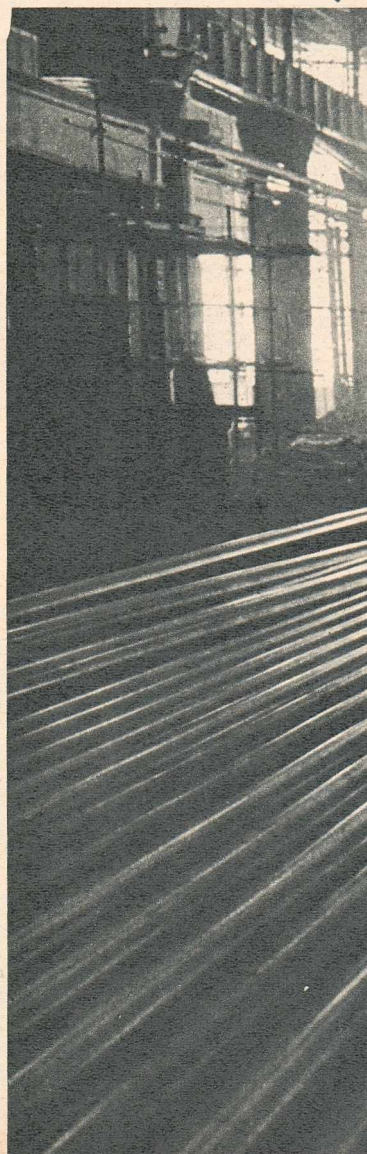
Mai amintesc contribuția secției I la studiul pentru optimizarea parametrilor care influențează grosimea stratului de zinc, la studiul privind completa reducere a consumului de plumb, folosit pentru placarea serpentinelor cu care se încălzeau băile de acid sulfuric etc.

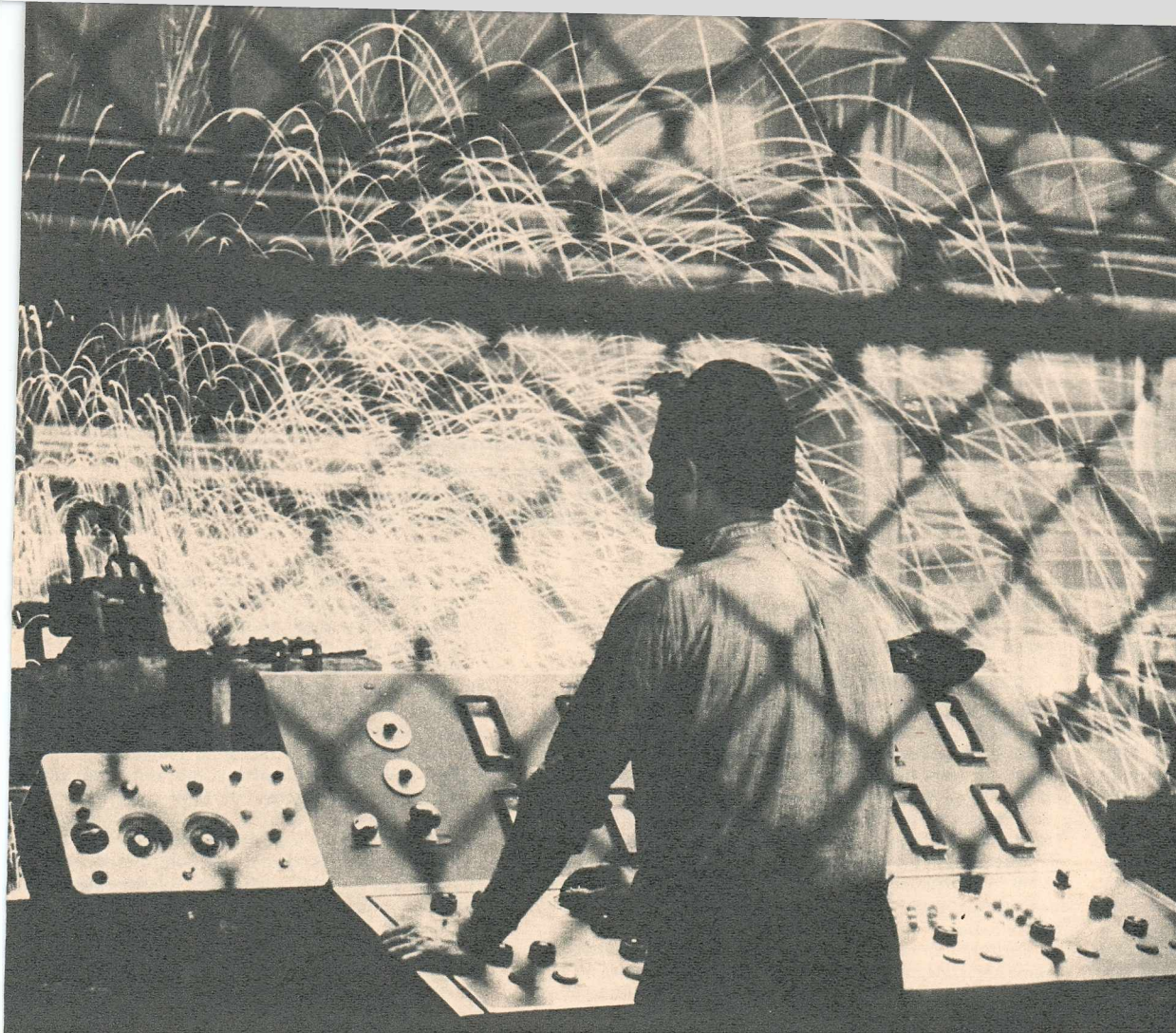
În fine, precizez că — în colectivul nostru — a devenit o practică curentă efectuarea unor analize semidecadale, care au rostul de a preveni eventuale abateri ce ar putea surveni în procesul de fabricație. În felul acesta putem lua din timp măsurile corespunzătoare. E o cale de a evita o posibilă risipă de materii și materiale.

Ing. Eugen AVRAM — adjunctul șefului Secției I

IX.

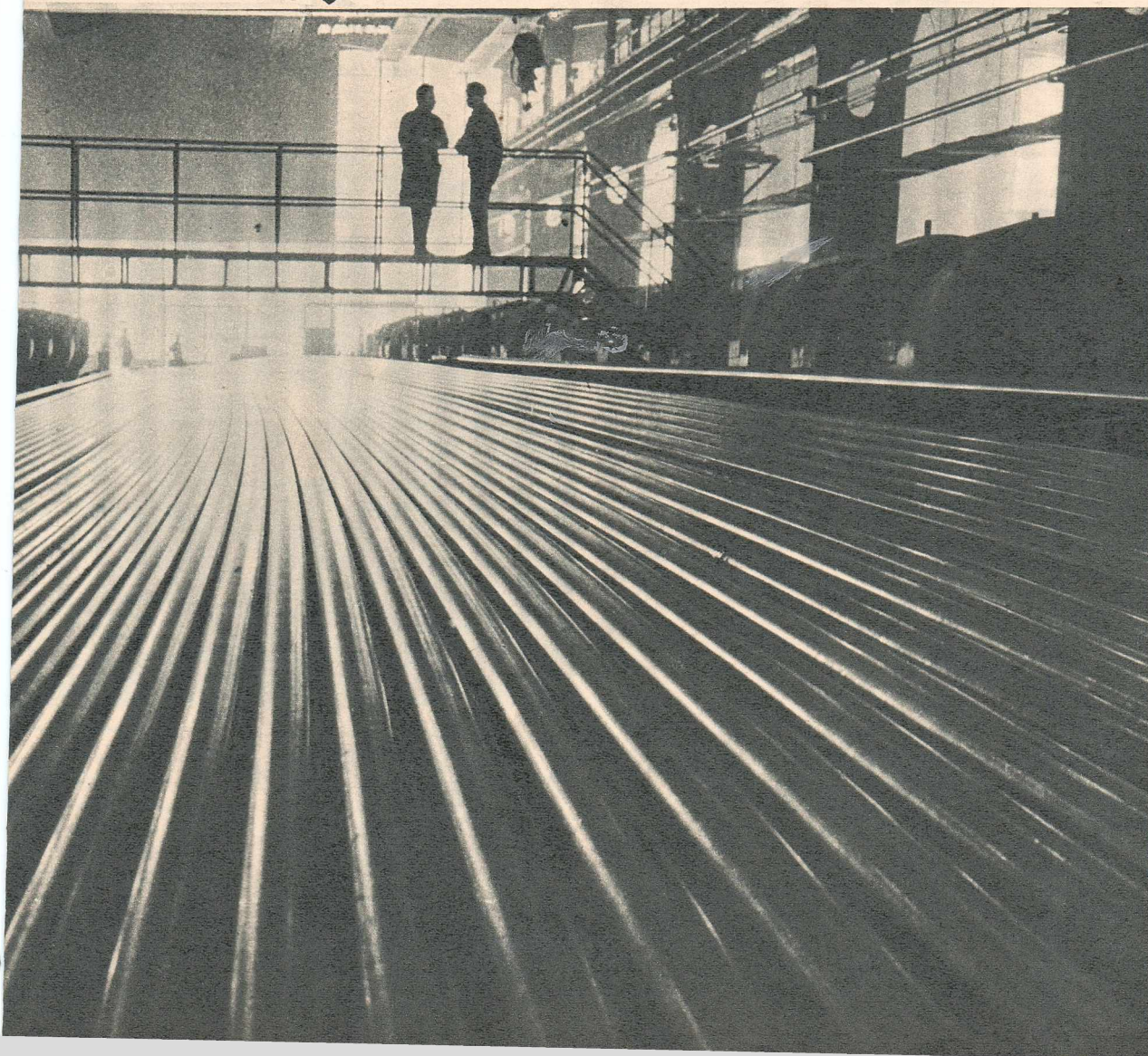
La darea în funcțiune a uzinei foloseam scheme de laminare mai mult sau mai puțin

Interpretăm mai fantezist imaginea de mai sus și să-i subscriem o dedicație cam așa: focuri de artificii în cinstea victoriilor celor care duc lupta permanentă împotriva risipei.

Chibzuința este o preocupare permanentă în uzina metalurgică ieșeană. În fața-n față cu metalul, se nasc adeseori colocvii ad-hoc pe tema economisirii lui.

raționale. Azi avem avantajul unei experiențe și, treptat-treptat, reconsiderăm întreaga tehnologie de fabricație. Aceasta determină direct masive economii.

În altă ordine de idei, dar aparținând tot de sfera economiilor, amintesc că intenționăm să comasăm comenzi mari, de același gen, ale mai multor beneficiari într-o singură perioadă de timp. Aceasta ar însemna evitarea mai multor reglări ale utilajelor, știut fiind că o reglare implică pierderi suplimentare de materii, materiale, timp etc.

M-am folosit de un exemplu, pentru că numărul măsurilor luate la nivelul uzinei, dar și al secției noastre, nu-și poate găsi suficient loc de expunere aici.

Ing. Nicula GHICA —
șeful Secției a II-a

X.

Realizarea economiilor constituie o problemă a întregului colectiv al uzinei.

Mișcarea de inovații și raționalizări a produs, numai în 1969, economii de peste 2 000 000 de lei, economii privind mai ales metalul. Iar din cele zece teme de studiu, propuse de colectivul de inovații și raționalizări, opt teme tratează probleme legate de asemenea economii de metal.

Același subiect revine adesea și în constituirile grupurilor sindicale. Propunerile muncitorilor sînt un bogat izvor de economii.

Maistru Mihai ABABEL —
președintele Comitetului sindical

XI.

Înlăturarea risipei în utilizarea resurselor materiale nu constituie o preocupare nouă. Doar soluțiile sînt noi.

Organizația de tineret are în structura ei o comisie de probleme profesionale, care a organizat diferite concursuri pe teme tehnice, olimpiade ale laminatorilor și strungarilor, procese ale rebuturilor.

Am lansat o lozincă care vizează și realizarea economiilor: «Calificarea este o a doua meserie».

Controlor de calitate Mihai COCEA
— secretar al Comitetului U.T.C.

*

Dacă nu vom respecta obiceiul de a încheia acest gen de articole cu o concluzie, pentru că de la bun început v-am provocat să o trageți dv. singuri, în schimb, ne simțim obligați să adăugăm câteva cuvinte pentru precizarea, să-i spunem, contextului în care se desfășoară bătălia împotriva risipei în utilizarea resurselor materiale în general, dar mai cu seamă a celor metalifere.

În dirijarea dezvoltării industriale actuale a țării se ține seama de importanța deosebită pe care o are crearea unei industrii siderurgice de un înalt nivel tehnic. Pe de altă parte însă, mai ales în privința minereului de fier, sîntem nevoiți — de altfel aliniindu-ne la o tendință general manifestată pe plan mondial — să importăm minereuri cu un conținut mai bogat în fier decît cel autohton. Dar importul înseamnă deșchimbare care pleacă peste graniță. Deci, într-un fel, fierul dobîndește valoarea aurului. Încît trebuie să-l respectăm mai mult, să nu-l risipim, să-l prelucrăm superior și cu multă chibzuință.

Am fi ingrați să reproșăm ceva acestui pămînt al nostru care, în rest, ne-a dat de toate din plin. Realitatea este că românul a devenit un mare consumator de metal, un serios prelucrător de metal. Importăm minereu de fier din Algeria și Brazilia, însă livrăm în schimb instalații de foraj. Și acesta nu-i decît un singur exemplu din lunga listă a produselor siderurgice pe care le exportăm.

În 1967 producția noastră de oțel, calculată pe locuitor, s-a ridicat la 200 de kg, ceea ce înseamnă un nivel superior de peste zece ori celui dinaintea de război, un nivel care a depășit spectaculos media mondială — de 135 kg — a anului 1965. Iar în anul ce-l trăim acum, producția de oțel pe locuitor va crește la 325 kg — nivel comparabil cu al unor țări europene dezvoltate, cum sînt Franța, Italia, Polonia etc.

Să recunoaștem, am ajuns lacomi devoratori de metal. Dar respectînd o condiție: fără risipă și cu multă-multă chibzuință!

CUZA VODĂ — ORGANIZATOR AL STATULUI ROMÂN MODERN

Cuza Vodă a intruipat lupta de veacuri a săracului țaran român contra exploatarelor și a căzut prin răzbunarea acestora, dar a rămas pentru poporul nostru un neuitat binefăcător.

Nicolae IORGA

În ziua de 20 martie 1970 s-au împlinit 150 de ani de la nașterea lui Cuza Vodă, a cărui amintire se păstrează mereu vie în conștiința poporului nostru. Alexandru Ioan Cuza figurează printre personalitățile strălucite ale istoriei României și poporul român nu-l va uita niciodată.

Dintre strămoșii săi, români băștinași, unii sînt menționați în documentele din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea ca dregători în serviciul Moldovei. Străbunii săi se înrudeau cu familia Costin, care a dat țării vestiți cronicari. Tatăl său, Ioan Cuza, a fost ispravnic la Fălciu. Mama sa se numea Sultana; cunoștea limba greacă, pe care a învățat-o și fiul ei, Alexandru.

Alexandru Cuza s-a născut în ziua de 20 martie 1820; el a făcut primele studii într-un pension francez din Iași, avînd colegi pe Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, Matei Millo și pe frații Docan, verii săi. A continuat studiile la Paris în anii 1831-1835, obținînd diploma de bacalaureat în litere. A frecventat apoi cursurile Facultății de drept din capitala Franței, manifestînd predilecție pentru studiile economice.

După întoarcerea în țară, Cuza a făcut parte din cadrele armatei în anii 1837-1840 și a funcționat în anii 1843-1845

O VIAȚĂ ÎNCHINATĂ POPORULUI

de Gheorghe CRONȚ,
doctor docent în științe
Institutul de istorie «N. Iorga»
al Academiei de științe sociale și politice

ca judecător la Covurlui. În 1844 s-a căsătorit cu Elena Rosetti, care prin iubirea de neam, prin uitarea de sine și prin operele ei de asistență socială merită, de asemenea, recunoștința poporului român.

CUZA ÎN MIȘCAREA REVOLUȚIONARĂ

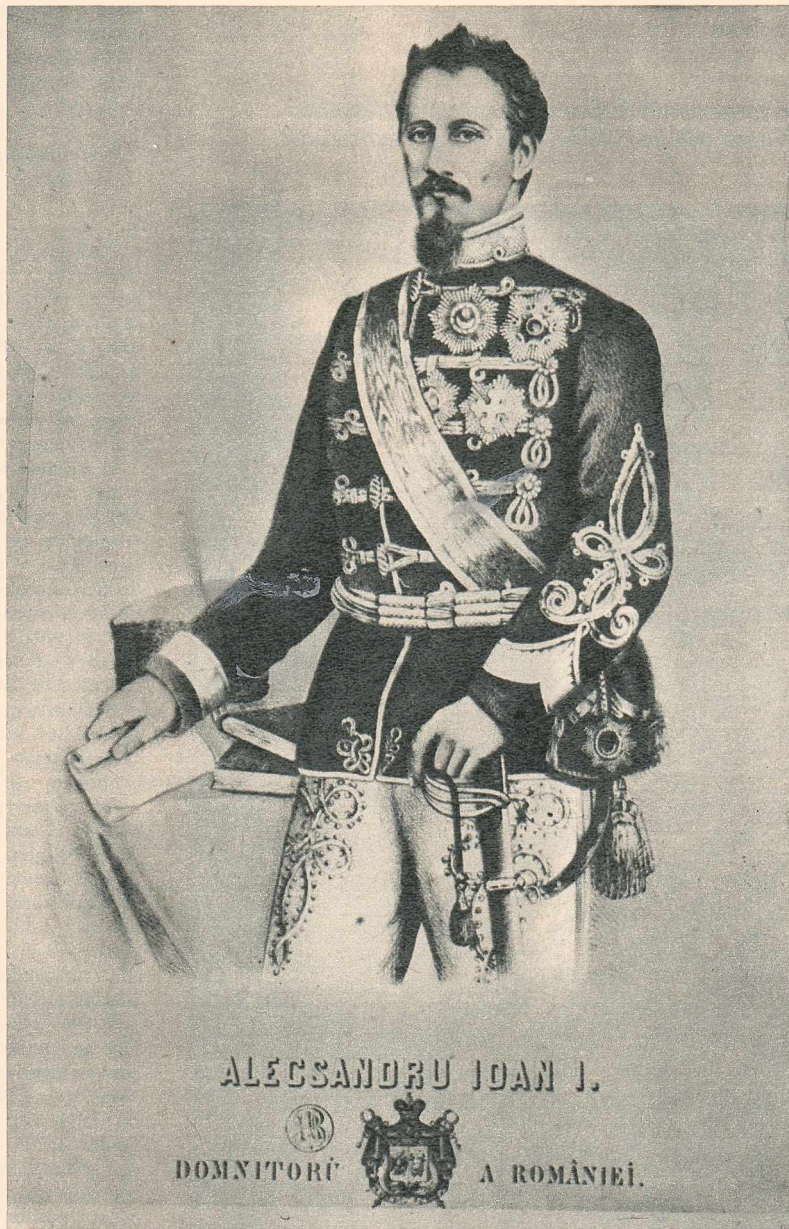
Punînd în lumină personalitatea lui Alexandru Ioan Cuza, istoricii A.D. Xenopol, N. Iorga, Const. C. Giurescu, Nichita Adăniloiaie și Dan Berindei au relevat cu precădere caracterul său revoluționar: el a fost un militant politic și social care a luptat împotriva dominației mării boierimi și a militat pentru înfăptuirea reformelor sociale menite să înlăture regimul opus progresului istoric. Luînd parte activă la mișcarea revoluționară din Moldova, el a cerut în martie 1848 înarmarea revoluționarilor pentru a impune regimului antipopular al lui Mihail Sturza acceptarea programului de reforme.

Sub învinuirea de revoluționar, Cuza a fost atunci întemnițat și crunt bătut la Iași și apoi trimis la Galați sub pază, împreună cu alți surghiuniți, pentru a fi predat autorităților turcești peste Dunăre. Dar grație sprijinului neașteptat al unor marinari greci, supuși englezi, el și alți

cîțiva revoluționari au scăpat de pericolul surghiun ajungînd pe alte căi în Transilvania și apoi în Bucu unde au stabilit relații de colaborare cu revoluționarii din aceste provincii românești.

După ce a călătorit la Viena și la Paris, unde s-a strădui să facă cunoscut programul revoluționarilor români, s-a întors în țară la 1849, sprijinind pe noul domn Grigorie Ghica, partizan al Unirii Principatelor. Ca magistrat în Covurlui, ca director în Ministerul de Interne în Moldova și apoi ca pircălab al orașului și portului Galați, Cuza a desfășurat între anii 1849 și 1855 o importantă activitate, călăuzită atît de idealul său unionist cît și de concepția sa de a sta în sprijinul straturilor sociale așezate.

Chiar înainte deci de a fi ales domn, Cuza s-a manifestat ca un om politic al vremurilor noi, luptător pentru înfăptuirea năzuințelor istorice ale poporului nostru. Ales domn al Moldovei și apoi ca domn al Țării Românești în ianuarie 1859 a asigurat țării noastre prima conștiință pentru unirea lor politică și a dat poporului român speranțe pentru instaurarea unui regim de dreptate socială. Menit să elibereze țărănimea din aservirea boierimii, Cuza a continuat să fie revoluționar în

«La legi noi, om nou». Prin această plastică expresie caracteriza Mihail Kogălniceanu personalitatea noului domnitor, chemat să devină organizator al statului român modern. Portretul de mai sus prezintă figura domnitorului cu trăsăturile de seninătate și demnitate, binecunoscute de contemporani.

Universitatea din Iași, destinată să modernizeze învățămîntul superior, a fost inaugurată la 26 octombrie 1860, în prezența domnitorului Cuza și a lui Mihail Kogălniceanu, prim-ministru al Moldovei și ministru al Instrucțiunii publice.

Invitîndu-l pe Cuza să participe la inaugurarea Universității, Kogălniceanu îi adresase cu cîteva zile înainte acest mesaj: «Era rezervat Înălțimei Voastre de a înzestra țara asemenea școală înaltă, care să concentreze inteligența națională și să deie românilor mijlocul de a găsi în însăși patria lor cele mai multe din cunoștințe care pînă acum nu le puteau găsi decît străinătate și cu mari sacrificii».

«Incurajarea agriculturii și a industriei în scopul dezvoltării economice naționale a figurat în politica politică al guvernelor lui Cuza. S-au organizat în Iași și în 1865 expoziții regionale de cultură și industrie, cu care s-au bătut medaliile comemorative omagiale adresate poporului. Iată medalia de aur primită de Cuza la prilejul expoziției avută loc la Iași în 1865.

mele sociale, luptând împotriva exploataților țărăni.

Prin manierele sale distinse și prin inteligența sa, Cuza a fost un om atrăgător, ponderat, demn, generos și dezinteresat. Ca militar, ca judecător și ca dregător ministerial, s-a impus atenției tuturor prin perfectă sa corectitudine: în funcțiile publice care i-au fost încredințate, el a demnificat atunci când i s-a cerut să accepte compromisuri. A manifestat o profundă îngrijorare față de situația deplorabilă a țărănimii clăcașe. Avea sensibilitatea și sinceritatea nului de caracter. Cu aceste virtuți, Cuza a ilustrat și omnia pe care n-a cerut-o, dar pe care a știut s-o onoreze pe o înaltă datorie patriotică.

Alegerea lui Cuza ca domn al Moldovei la 5 ianuarie 1859 și ca domn al Țării Românești la 24 ianuarie 1859 a fost un simbol istoric al unității politice a poporului român. Momentând entuziasmul manifestat de poporul nostru cu oțelul dublei alegeri a lui Cuza, cunoscutul revoluționar aghiar Lajos Kossuth nota în memoriile sale această remarcabilă caracterizare: «Un astfel de spirit este necesar pentru ca un popor să întemeieze o patrie» (*Souvenirs et écrits de mon exil*, Paris, 1880, p. 245).

Unirea s-a înfăptuit prin lupta maselor populare, a căror armă convingere a fost că alegerea lui Cuza trebuie să ducă la suprimarea «jugului celui mai apăsător», precum s-a arătat în manifestanții din București la 24 ianuarie 1859. Activitatea ca forțe sociale pentru înfăptuirea Unirii au fost țărănimii și burghezia ca și primele elemente ale clasei muncitoare ce începea să se formeze, precum și intelectualii progresiști, animați de convingeri patriotice. Lupta pentru Unire a fost câștigată astfel prin gruparea forțelor celor mai reprezentative ale maselor populare.

INFĂPTUIRI ISTORICE ÎN TIMPUL DOMNIEI LUI CUZA

Unirea a trebuit să fie consolidată prin înfăptuiri care să asigure României structura și prestigiul unui stat modern. Noul domnitor a obținut recunoașterea Unirii din partea marilor puteri, a unificat armata și administrația, a secularizat averile mănăstirești, a decretat o nouă lege electorală, asigurând forului legislativ al țării o mai largă bază de reprezentare. Codul civil, Codul penal, legea învățământului primar, înființarea universităților din Iași și București reprezintă realizări istorice prin care domnitorul și susțină-

tori săi au contribuit efectiv la modernizarea statului român, dar înfăptuirea de cea mai mare valoare istorică rămâne improprietărea țăranilor.

Cuza cunoștea bine faptul că țărănimii participase cu însuflețire la lupta pentru înfăptuirea Unirii, cu convingerea că Unirea va desființa și iobăgia. Deputații săteni în adunările pregătitoare dovediseră că țărănimii avea o conștiință politică și națională mult mai clară decât cea a reprezentanților burgheziei. Legea rurală din 1864, cu toate limitele ei, a desființat iobăgia multiseculară, înfăptuind improprietărea țăranilor. Cuza a devenit cu adevărat popular atunci când peste capul boierimii a improprietărit pe țărani.

Domnitorul a căzut prin răzbunarea asupritorilor țărănimii. Dar politica sa antiboierască a rămas în amintirea lui Cuza însuși ca un legitim motiv de satisfacție morală. Cu câteva luni înainte de sfârșitul vieții sale, fostul domnitor scria din exil lui P. Grădișteanu: «În fiecare an, gândul meu se întoarce către acest trecut. De o parte, o cameră de oameni uitând interesele reale ale țării pentru a le jărfti unor sterpe preocupări de persoane. Pe de altă parte, guvernul meu silindu-se a liniști patimile lor, mistuindu-și puterile contra unei opoziții oarbe... Mă fericesc de a fi avut inima atunci spre a face chemare la poporul român, spre a-i descoperi ranele lui și a-i expune mijlocul de a le vindeca» (A.D. Xenopol, *Domnia lui Cuza Vodă*, vol. II, Iași, 1903, p. 252).

RECUNOȘTINȚA POPORULUI

Aflat în exil, Cuza a murit la Heidelberg, în Germania, în ziua de 15 mai 1873. Aducerea corpului său în țară a fost întâmpinată printr-o manifestare de recunoștință națională fără precedent în istoria poporului nostru. Sentimentele exprimate de masele țărănești cu prilejul înmormintării lui Cuza la Ruginoasa în ziua de 29 mai 1873 au semnificația unui plebiscit istoric de aprobare populară a reformelor domnitorului. Grandioasa manifestare națională a fost atunci deopotrivă un omagiu adus memoriei marelui domn și un protest împotriva celor care au nesocotit voința poporului, au disprețuit opinia publică românească și l-au detronat pe Cuza.

Prin versurile pe care i le-a închinat în acea zi de doliu național, Vasile Alecsandri a caracterizat poetic semnificația domniei lui Cuza, comparând-o cu «norul plin de mană ce trece și revărsă o ploaie roditoare pe brazda care-i

arsă». La Ruginoasa, în aceeași zi, Mihail Kogălniceanu s-a despărțit de Cuza cu emoționantele cuvinte: «Faptele lui sînt nepieritoare».

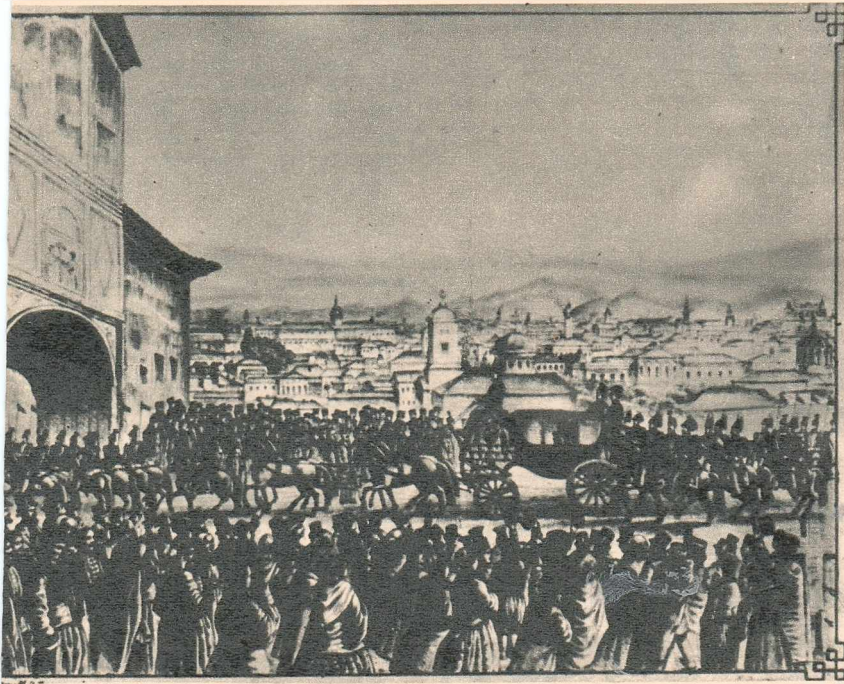
Pînă în vremea noastră personalitatea lui Cuza apare cu aureola pe care i-au zugrăvit-o admirația și recunoștința maselor țărănești. Conștiința populară, exprimată în versuri la Ruginoasa, a omagiat pe Cuza, înfierînd astfel pe trădătorii săi:

«În zilele-ți ferice, cînd mintea-ți cu vigoare
Dorea al țării bine, putere și splendoare,
Cu șoaptele lor falșe auzu-ți astupau
Căderea de-ți grăbeau».

Apoi, cu timpul, evocarea lui Cuza s-a concretizat și în monumente de artă. S-au înălțat statui la Iași și la Craiova, precum și busturi în mai multe comune din țară. Societăți și instituții au luat numele lui. S-au scris valoroase lucrări de istorie referitoare la activitatea lui Cuza. Țăranii nu uită că domnitorul a știut să asculte glasul durerilor lor și să înfrunte disprețul boieresc.

După detronarea lui Cuza, lupta poporului nostru pentru dreptatea socială și pentru independența națională s-a intensificat o dată cu dezvoltarea noilor forțe sociale îndrumate de reprezentanții cei mai luminați ai clasei muncitoare. Poporul român s-a apropiat într-adevăr de înfăptuirea celor mai înalte idealuri istorice ale sale atunci cînd a început să-și însușească țelurile de luptă ale forțelor revoluționare călăuzite de clasa muncitoare. Numai în aceste condiții idealurile înfăptuitorilor Unirii au putut fi ridicate pe o treaptă mai înaltă.

Răsturnarea de la putere a claselor exploatare, exproprierea expropriatorilor, lichidarea proprietății capitaliste și prin aceasta desființarea pentru totdeauna a relațiilor bazate pe exploatarea omului de către om au marcat încununarea unor lupte seculare pentru eliberarea socială, înfăptuirea visurilor și aspirațiilor celor mai avansate ale întregului popor român. Or, tocmai constituirea statului român modern și reformele pe care Alexandru Ioan Cuza și sprijinitorii săi le-au înfăptuit în anii furtunoși 1859-1865 au creat premisele necesare pentru dezvoltarea forțelor sociale noi, pentru ridicarea clasei muncitoare căreia, în mai puțin de un secol de la Unirea Moldovei și Țării Românești, i-a revenit rolul de a organiza și conduce lupta poporului nostru pentru deplina eliberare socială și națională.

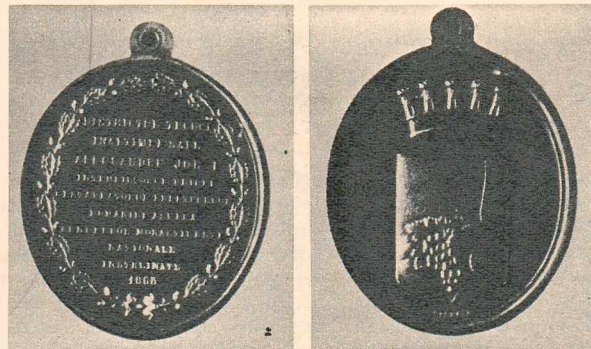

area forului legislativ prin contopirea adunărilor de la Iași și București a figurat printre preocupările ale lui Cuza, menite să desăvîrșească Unirea. Litografia semnată de nielis, aflată la Secția de stampe a Bibliotecii Academiei, înfățișează sosirea lui Cuza la Camera Deputaților, într-un cortegiu salutat de populația Capitalei și de numeroși

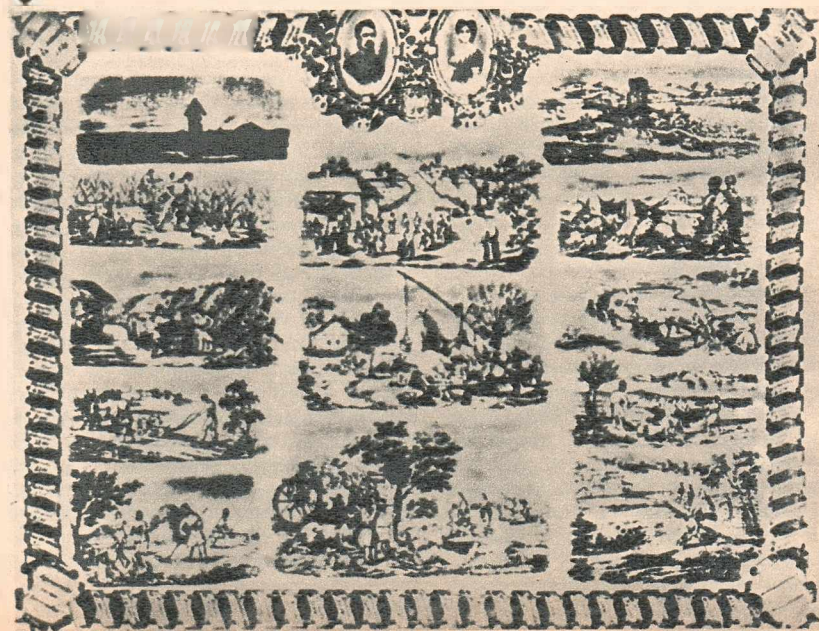

Statuia lui Cuza Vodă, așezată în Piața Unirii din Iași, este opera sculptorului italian Romanelli și a fost inaugurată în luna mai 1912. Merită subliniat că fondurile necesare au trebuit să fie strinse prin subscripție publică, deoarece inițiativa luată cu zece ani mai înainte pentru ridicarea acestui monument nu a fost sprijinită de autorități, temătoare «pentru liniștea țării și a dinastiei». (Fotografia a fost făcută cu prilejul centenarului Unirii.)

Secularizarea averilor mănăstirești a fost înfăptuită de Cuza și de susținătorii săi în scopul de a asigura independența statului și din punctul de vedere bisericesc. Evenimentul a fost salutat ca un act de demnitate națională. Una dintre medaliile de bronz bătute atunci are acest conținut: «Districtul Tecuci Înălțimei sale Alexandru Ion I, întemeietorul Unirii, restauratorul drepturilor României asupra bunurilor mănăstirești naționale înstrăinate. 1863».

La 14 august 1864, după decretarea legii rurale, Cuza Vodă a adresat țăranilor clăcași o proclamație vestind suprimarea iobăgiei. Mărturia istorică a evenimentului apare în litografia lui Papazoglu, păstrată în Secția de stampe a Bibliotecii Academiei, care înfățișează sub portretele domnești tabloul muncilor agricole și al vieții țărănești din acel an.

Vedere de ansamblu:
templul lui Bachus
și, parțial,
templul lui
Iupiter-Baal.

LA POARTA

ORIENTULUI TEMPLU PĂGÎN SAU PLATFORMĂ DE LANSARE?

Însemnări de călătorie din Liban
de Toma George MAIORESCU

Întreaga zonă este strădată de modernă autostradă Beirut-Damasc, atrași magnetice de una din marile enigme ale acestor pământuri: Baalbek. Urcăm în munți. Terasa verzi coboară acum spre Beirut, spre orașul alb, spre centrul său pestriț, spre urbea despre care Bolintineanu spunea că «e ursită să ajungă odată una din cele mai importante cetăți din Orient», spre țărâmul de aur și albastrul nesfârșit al mării. Acolo, în dane, a rămas legănat de valuri «Aradul», descărcând tractoare și instalații electrotehnice și încărcând baloturi de mărfuri pentru Constanța. Încă din port, precutindeni, aici la poarta de intrare în Orientul Mijlociu, simpatia pentru români este omniprezentă. Ne leagă vechi relații de prietenie — libanezii își amintesc cu recunoștință că primele cărți arabe au fost tipărite la Snagov, și prima tipăritură în această parte a lumii, tot din Țările Românești a fost adusă — dar cele de astăzi, prospere, dezvoltate pe avantajul reciproc al celor două popoare, le adăncesc. Urcăm munții, trecem printre numeroase stațiuni montane (Allej, Hamdoun, Sofar) ca să ajungem în zona cedrilor. Puțini au mai rămas dintre cei seculari. În locul lor cresc brazii. Cedrul e legat de întreaga istorie a acestor meleaguri. Gașerele feniciene, purtând în pintecele lor purpură și mătăsurii, sticlă și tăblițe scrijelite cu primul alfabet, aveau șelăria din lemn de cedru; regele Solomon și-a construit din el temelia palatului său și a marelui templu din Ierusalim; din el își sculpează sarcofagele veșnice și bărcile solare faraonii egipteni. Coborâm apoi în platoul Bekaa, câmpie înaltă, rodnică, fost grânar al Romei, despărțind pe o fișie cu o lungime de 15 kilometri Munții Liban de Antiliban. Turme de cămile roșcate își profilează conturul pe fundalul verde.

Dacă undeva pietrele ar putea vorbi, ele ar prinde glas aici, la Bekaa. Căci pe acest podiș, încă din vremuri străvechi, triburi și populații s-au succedat, lăsând în urma lor vestigii încărcate de emoții. Din loc în loc, turme albe de oi, păstorite de ciobani cu barbă albă coborîți parca direct din Biblie.

Și iată de după reclamele violente ale unei pompe de benzină, simple siluete de coloane. Baalbek — format din cuvintele baal, stăpîn și beka, câmpie, deci stăpînul câmpiei — apare ca o imensă simfonie de piatră, cu notele încă prea puțin descifrate. Ce știm despre Baalbek? Atît: un templu principal terminat în secolul întii, templul lui Bachus în 150 (e.n.) și încă multe blocuri de piatră rămase sub semnul de întrebare al timpului.

Pentru noi, semnificațiile își amplifică emoțiile aici pentru că drumul de glorie început de Traian la Sarmizegetusa se încheie la Baalbek. În templul lui Iupiter îi prezice oracolul împăratului roman destinul războiului cu parții. Ne găsim în climatul atît de familiar nouă, al liniilor podului peste Dunăre, al castrelor de pe Olt, al Ulpiei Traiane sau al trofeului de la Adamclisi. Arhitectura occidentală se încrucișează cu cea orientală cu un scop precis: concilierea. De aceea, înșiși zeii romani sînt adaptați religiei locale. Prosternîndu-se lui Iupiter, poporul se închina, de fapt, lui Baal. Zeița feniciană Astarteia e asimilată cu Venus. Naturalizarea romană a zeilor localnici aduce schimbări chiar și în ornamentație. Capetele de lei apar pe fiecare cornișă a celor 58 de coloane ale templului principal. Zigzagul destinului stă alături de oul fecundității, iar însuși Iupiter-Baal ține în mină nu fulgerul, ci creanga de curmal. Templul lui Bachus nu ne pune probleme

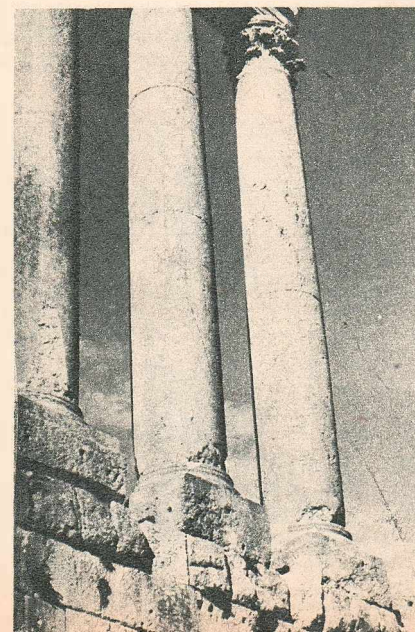
de construcție. El e o bijuterie arhitectonică. Tavanul, zidurile, coloanele, capitelurile, tabernacolele, portalul sînt sculptate cu o debordantă fantezie și uimitoare finețe. Aici, în templul lui Bachus, pe treptele sale de marmură, se desfășoară în fiecare vară cunoscutul festival de la Baalbek. Primul spectacol pe treptele templului Heliopolitan l-au inaugurat în 1955 actorii Comediei Franceze, interpretîndu-i, în decorul de o plasticitate unică, pe Corneille, Anouilh și Giraudoux. În anul următor, primind binecuvîntarea aceluia mare sacerdot al artelor, care a fost Jean Cocteau, Baalbekul devine scena anuală a unor mari serbări de artă. Sub jeturile reflectoarelor și focul veșnic arzînd pe altar, printre magnifice coloane dorice, are loc și premiera mondială a Prometeului lui Maurice Béjart. Măiestria dansatorilor români este și ea răsplătită aici de un succes binemeritat. În toamna trecută, imensul platou a vibrat sonor în acordurile lui Richter, Rostropovici și Rampel dar și în ritmul modern al baletului lui Alwin Nicolais, în măiestria cîntăreților Operei din Budapesta sau a artiștilor Companiei Antoine Bourseiller. Șase coloane de granit roz, cu un diametru de 2,20 metri, înalte de 20 de metri, străjuiesc ca niște Atlași uriașul soclu al templului lui Iupiter. Aceste coloane sînt ridicate pe o terasă înaltă de 13 metri și suportă o grindă monolitică de peste 5 metri lungime. Cum au fost ridicate aceste coloane, cum a fost urcată grinda la 33 de metri cu mijloacele tehnice ale primului secol al erei noastre? Vom primi explicația care ne convine mai mult afectivității și propriilor rațiuni. Cine ne va explica însă cum au fost transportate în incinta marelui templu și în socul construcției acele imense blocuri de piatră lungi de 20 de metri, înalte de 4,50 și late

de 3,60? La un kilometru depărtare de templu, la poalele colinei Seik Abdallah, vechea carieră de piatră, a rămas încă un bloc fasonat, de dimensiuni și mai mari, destinat, probabil, aceluiași scop. El are o lungime de 21,50 metri, înălțimea de 4,20 și lățimea de 4,80 metri. Cu o greutate de 2.000 tone (piatra fasonată a Marii Piramide are 2 tone), acest bloc de la Baalbek este probabil cea mai mare piatră fasonată din lume.

Cineva spunea că merită să vizitezi Baalbekul numai ca să vezi aceste blocuri de piatră. Cred că are dreptate. Mi se pare că nu fi cel puțin pripit să respingem fără condiții acele temerare supoziții după care populații ajunse la un înalt nivel de civilizație, dar menințate de cataclisme, s-ar fi salvat cu vehicule zburătoare coborînd pe aceste pământuri. Dar desigur nu se exclude nici posibilitatea ca aceste locuri să fi fost vizitate de ființe extraterestre. Sau unii, sau alții să fi putut să construiască aici rampe de lansare.

Nu departe de Baalbek, pe tărîmul siriian se află multimilenara cetate Ugarit. Tăblițele găsite aici au adus lumii minunate poeme mitologice. Și nu numai pe plan divin. Deosebit de interesante sînt miturile laice. Keret, fiul zeului suprem El, este în același timp rege al sidonienilor. Oare bătlăile sale din Negev cu zeul lunar Etrah, care invadează Fenicia în fruntea unor armate de neînvinși nu ne aduc în actualitate aceleași întrebări despre expedițiile extraterestre? Mă întreb de ce îngerii, heruvimii, arhanghelii și, în

Copleșii
de cei șase giganti
bimilenari

◀ Spre altarul de jertfe...

Haltă într-un sat libanez.

▶ Ritmuri și cîntece moderne pe treptele istoriei.

general, ființele înaripate cu chip de om, intrînd în mit sau în legenda biblică se ivesc tocmai pe aceste pămînturi? Pe pămînturile unde, înainte de a fi mistuite de flăcări Sodoma și Gomora, «cel coborît din cer» atrage atenția lui Lot și soției sale ca nu cumva să privească înapoi, ca și cum ar fi vrut să le ferească ochii de lumina prea intensă a unei explozii atomice. Pe aceste pămînturi pe care au fost găsite baterii galvanice și electroliți vechi de cîteva milenii (ele sînt expuse la muzeul din Bagdad).

Mă întreb de actualitatea întrebărilor despre expedițiile extraterestre stînd la picioarele enigmaticei construcții de la Baalbek fără să știu, de fapt, dacă mă aflu în fața unui templu păgîn sau a unei imense platforme de lansare. Ceea ce știu însă cu siguranța faptului pipăit este că Baalbekul nu aparține numai marilor întrebări încă nedezlegate, ci este și un loc de întîlnire și apropiere între Occident și Orient, între diferite influențe și credințe. Ca și întregul Liban, țară în care trăiesc, în bună înțelegere și colaborare, populații de diferite seminții și credințe.

varietăți

filatelie

Se împlinesc în curînd 50 ani de existență în România a transporturilor aeriene civile. Acum cinci decenii, în anul 1920, eminentul diplomat român Nicolae Titulescu, șeful delegației României la Tratatul de la Trianon, a propus folosirea mijloacelor celor mai rapide și moderne de comunicație, inclusiv aviația, drept unul din mijloacele de menținere a bunelor relații între popoare. Ca urmare a acestei nobile inițiative, în anul 1920, a luat ființă Compania franco-română de navigație aeriană, prima companie aeriană transcontinentală din lume. Linia aeriană făcea legătura între Paris-Strasbourg-Praga-Viena-Budapesta-București-Istanbul, cu ramificație spre Varșovia.

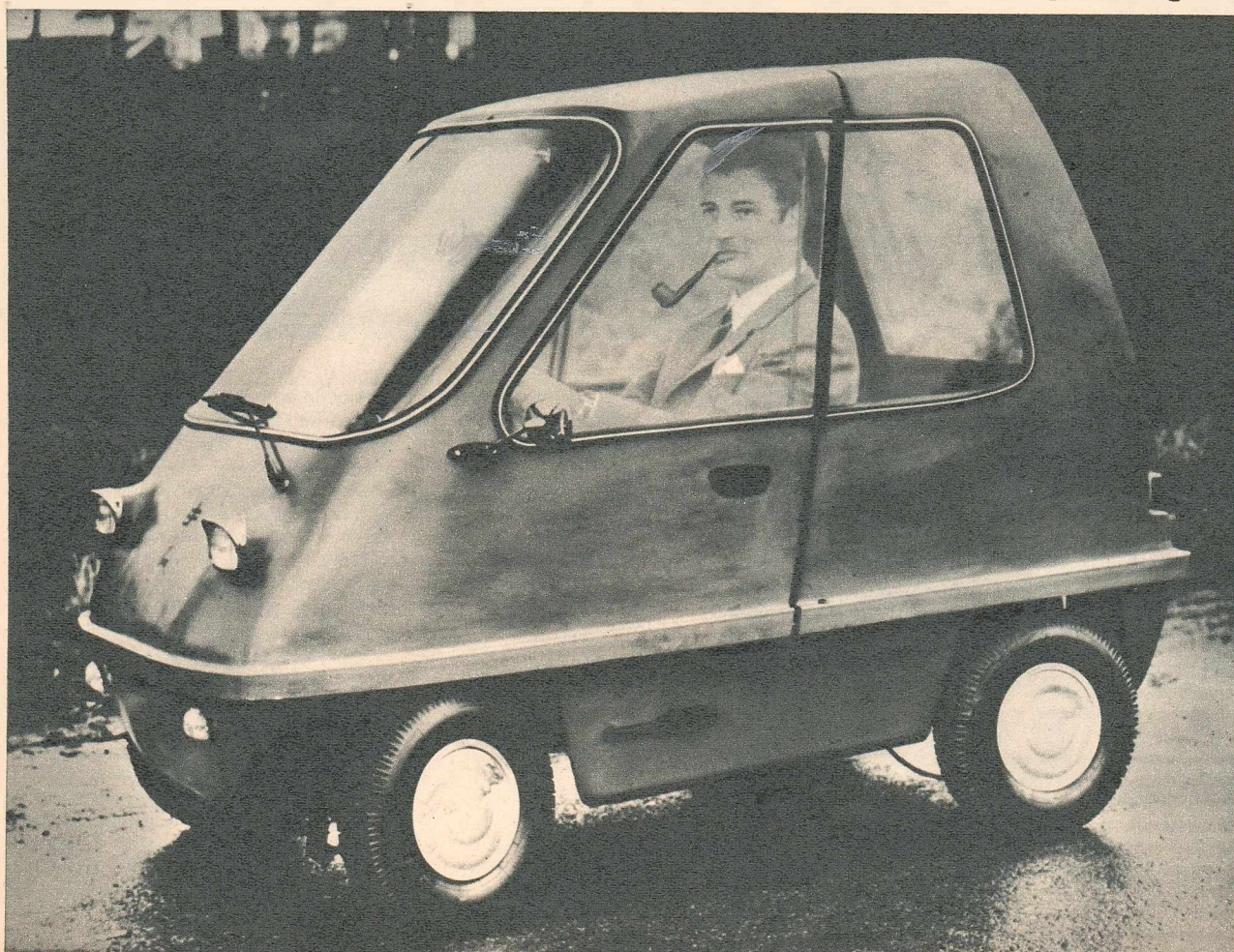
În acest an se împlinesc, de asemeni, 50 de ani de cînd pe linia aeriană Paris-București s-a inaugurat în zborurile internaționale de pasageri primul zbor de noapte.

Pentru a marca în filatelie aceste evenimente memorabile în istoria aviației civile din România, Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor pregătește o emisiune formată din 2 valori: 60 bani și 2 lei, care reproduc avionul de pasageri tip BCA 1-11.

Va fi pus în circulație de asemeni și un plic «Prima zi a emisiunii» care va fi obliterat cu o stampilă specială ocazională de sărbătorirea acestor evenimente.

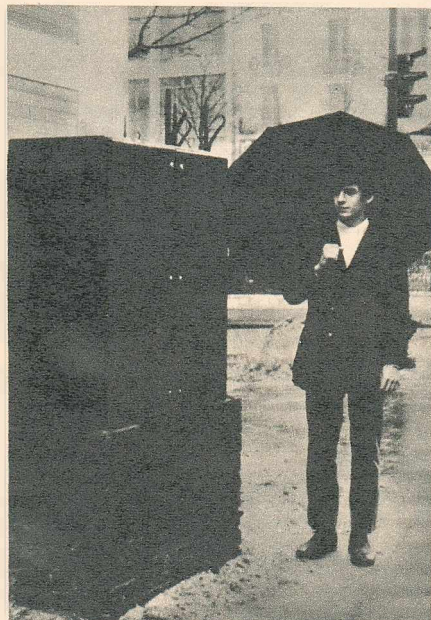
Uzina olandeză Gazelle din Aalten a construit acest pui de automobil, din plastic, cu o lungime de 1,90 metri. Motorul, de doi cilindri a cîte 50 cmc, poate dezvolta o viteză maximă de 50 kilometri pe oră.

Chiar dacă pentru moment o participare a sa la marile raliuri internaționale pare a fi îndoielnică, nu vedem pentru ce n-ar putea face o figură onorabilă la categoria jucării pentru oameni în toată firea.

instantaneu în orașul lumină

Pe străzile Parisului, Orașul Lumină, au apărut aceste instalații trezind curiozitatea dar și teama trecătorilor: sînt aparate pentru măsurat gradul de poluare a atmosferei...

RECORDURI ȘI PERFORMANȚE

de gustibus..

● **RECORDUL** la consumul de il deține nu o țară caldă, ci una dia. După ultimele statistici, consumă în medie 4,8 kg îngheț. Italianii sînt pe locul doi: nun

● **CEA MAI COMPLICATĂ** preparată vreodată: cămilă la fr rețeta folosită la o nuntă de l umplu cîțiva pești cu ouă fierți introduc apoi în pui fripți, ac fripte, iar cu oile fripte întregi est o cămilă perpelită pe jar, în pr

● **TORTUL** cel mai mare din l preparat de o cofetărie din Seattl în 1962. Tortul cîntărea 12 tone de 6,9 m și avea un diametru. Pentru prepararea lui s-au folos altele: 18 000 ouă, peste 1,8 tone tone stafide, 5 tone făină și 45

● **CEA MAI VECHE** piine a f perită în castelul Hammor din Ea a fost preparată acum 700 vikingi, care au folosit în acest s orez și mazăre.

● **CELE MAI MULTE** feluri de se pot prepara din papaya, un soi foarte răspîndit în Africa. Prin gustul lor, aceste fructe amintesc nele galben, dar din ele se pre salate, cît și supe, ciorbe, fripturi, prăjituri și siropuri.

● **CEA MAI NOUĂ** grăsime intrată în alimentație este untul. noscut de greci și de romani, ac utilizau în alimentație decît fo Pină acum 200 de ani, untul era fo mult ca unsoare pentru piele și

● **CELE MAI ORIGINALE** cor carne se produc în localitatea Lo tuată în apropierea rezervației Ser din nordul Tanzaniei. Aci se pre serve din aproape toate animalele iesc în Africa, începînd cu zebra nînd cu crocodilul.

● **CEI MAI MARI** amatori de l: finlandezii. Consumul anual pe c cuitor este de 241 litri. Pe locul : se situează Irlanda cu 208 litri.

● **CEL MAI GUSTAT** desert al k lor, un neam din Alaska: zăpadă b frișca și amestecată cu untură d melasă și afine...

întrebări fără răspuns

FERNAND GRAVEY
Dacă am fi totdeauna fericiți, un plăcerea?

LORENZA MAZZETTI
Este ușor să pui întrebarea: «a nu fi?» Dar cum poți să fii dacă nimic?

STANISLAW LEÇ
Ce ne leagă de acest pămînt în a gravitație?

HENRY MORET
Tăcerea este și ea o opinie?

JULES RENARD
Ce mai valorează cea mai frumoasă după o faptă frumoasă?

CHARLIE CHAPLIN
Unde pot fi găsite zilele pierdu

PIERRE ETAIX
Oare cei care vor să scape de si tate trebuie să se însoare?

ALFRED HITCHCOCK
Cum se pot readormi asociațiile e pe care le deșteptăm?

de Felicia ANTIP

zi de corespondență

Cîndva, mai demult, cititorul *Viorel Popa* din Arieșeni, județul Alba, mi-a trimis o prea amabilă scrisoare. Prinsă în vârtejul preocupărilor de fiecare zi, am comis impolitețea de a nu-i răspunde. Domnia-sa s-a supărat — și pe bună dreptate — dar nu prea tare sau în orice caz și-a manifestat această supărare într-o formă cât se poate de agreabilă: printr-o epigramă din specia numită uneori «șarjă prietenească». Epigrama mi-a reamintit că și alți cititori — *dr. George Vasiliu* din București, *prof. Al.Gh. Haiduc* din Hunedoara, *Puiu Imbrescu* din Călărași — ar fi, de asemenea, îndreptățiți să-mi reproșeze că nu le-am mulțumit pînă acum pentru caldele mesaje prietenești. Îi rog pe toți să privească rîndurile de mai sus ca pe o tardivă dar sinceră «mea culpa».

Am început această coloană destinată corespondenței cu reacția cititorului *Viorel Popa*, pentru că nimic nu-mi place mai mult la oameni decît simțul umorului, decît aptitudinea de a replica printr-o ironie lipsită de răutate. Iată de ce am apreciat în mod deosebit cartea poștală ilustrată a unei tinere cîntărețe despre ale cărei performanțe am scris totdeauna cu marcate rezerve. Ea își exprima în câteva cuvinte regretul că nu m-a putut invita la concertul dat în țara străină în care se afla atunci (s-a bucurat, după cite înțeleg, de succes) și mă asigura totodată de recunoștința ce mi-o poartă. Între timp s-a înapoiat acasă, am auzit-o din nou cîntînd, calitățile ei vocale nu m-au entuziasmat nici acum, dar ilustrata o voi păstra ca pe un simpatic exemplu de ripostă inteligentă la critică.

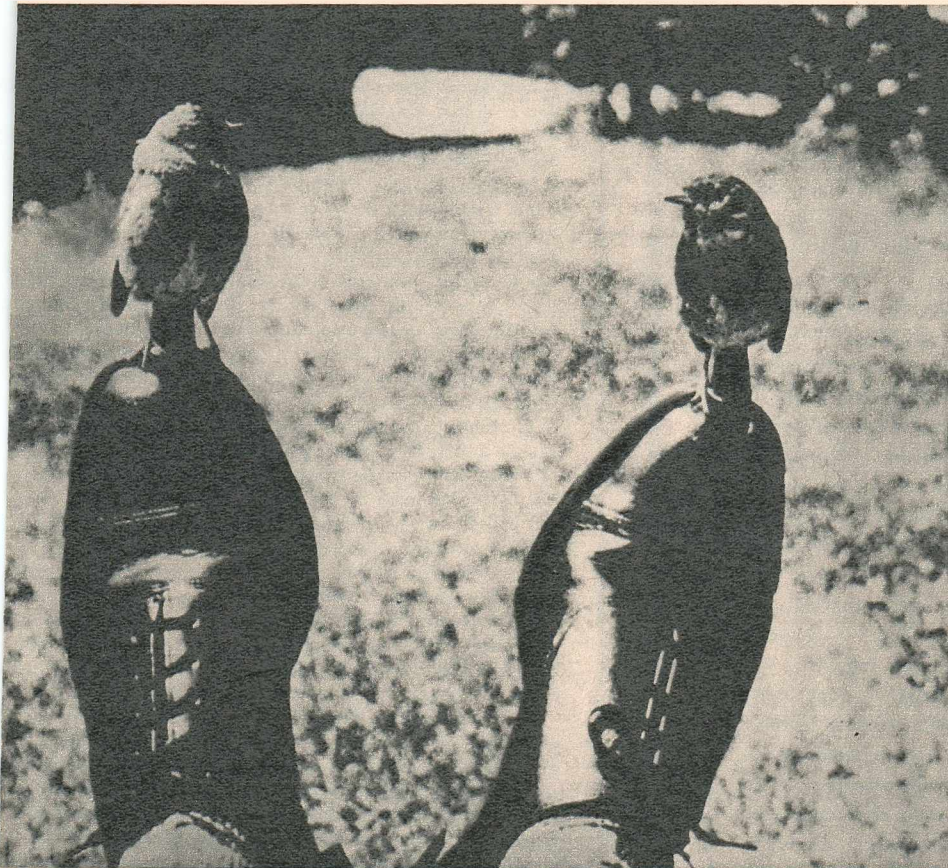
Cea mai savuroasă scrisoare pe care am primit-o vreodată este semnată *Ștefana Duță*, Craiova. Autoarea folosește o ortografie senzațională, de o mare inventivitate (scriind de pildă «îspui» pentru îți spun, «ieteașă» sau «țărea mai mare dragu») pentru a mima, cu mult haz și talent, îngustimea de spirit, incultura, naivitatea excesivă. E un text care ar merita să vadă lumina tiparului înaintea unor încercări similare — dar mai puțin izbutite — ale unor profesioniști ai scrisului.

La ce se referă scrisorile pe care le primește un telecronicar? Lista subiectelor abordate de corespondenți este neînchipuit de cuprinzătoare. Citez, de pildă, din scrisoarea semnată de *Silvia Moteancă* din Timișoara: «Televiziunea ne oferă din abundență programe de folclor. Fără ca cineva să sesizeze modul în care se caricaturizează minunatul nostru port național». Cititoarea noastră scrie că ar prefera ca solistele de muzică populară să poarte rochii la modă decît să se înfățișeze cu așa-zise costume naționale îndeobște excesiv de scurte, cu coafuri montante sau în formă de coadă de cal, cu diademe și alte podoabe deplasate. «Oare de ce, întreabă domnia-sa, așa cum se fac rezervații în diferite colțuri ale naturii, așa cum există comisii pentru păstrarea monumentelor istorice, nu s-ar putea avea grijă și de comoara portului național? De ce să se ofere tinerelor generații o imagine deformată?» În fața unor asemenea preocupări, telecronicarul nu poate face altceva decît să le consemneze întru atragerea atenției.

Dar cele mai multe, și totodată cele mai pasionate, scrisori se ocupă de muzica ușoară. Prea adesea se pornește de la principiul «numai ce-mi place mie e bun și frumos». Pe marginea cronicii intitulată «Prea trufașă, prea semeață», cititorul *Ioan Hermán* din Petroșeni scrie, exprimîndu-și dezacordul cu notele maxime date de juriu și cu aprecierile elogioase la adresa Corinei Chiriac: „Mă întreb dacă părerea noastră, ale laicilor muzicii ușoare, sînt ignorate, combătute, de ce se mai televizează concursurile «Steaua fără nume»? De ce nu se lasă toată treaba pe seama unui colectiv restrîns de specialiști?” Cea mai bună replică este scrisoarea pe aceeași temă — dar în sens opus — a lui *Ioan Ungureanu*, matrișter la I.O.K.-București, care își exprimă admirația pentru Corina Chiriac, îi urează multe succese și își dorește să înlînească din ce în ce mai mulți asemenea «oameni talentați, curajoși, inteligenți». Alt «laic», alte opinii. Totul este să nu cauți să ți le impui cu forța, să nu formulezi insinuări jignitoare cum ar fi aceea că «telecronicarul este obligat probabil să țină isonul cuiva» atunci cînd, la rîndul său, apreciază (sau nu) pe o anumită cîntăreță. Ceea ce nu înseamnă că în alte privințe — de pildă opinia că *Dorin Anastasiu* cîntă alte melodii mai bine decît cele interpretate la Brașov — n-aș fi de acord și cu *Ioan Herman*.

Se întîmplă și invers, și anume să fii în dezacord cu cei ce se declară de acord cu tine. Nu am nimic împotriva preferințelor muzicale exprimate de cititorii *Doru Suru* din Reșița și *Ioan Firiza*, student din Timișoara. Și mie îmi plac unele dintre lucrurile care le plac lor. Atunci însă cînd cer eliminarea tuturor celorlalte genuri muzicale, și mai ales cînd fac procese de intenții, drumurile noastre se despart. În ceea ce mă privește, mă feresc de orice cale care m-ar putea duce în impasul intoleranței.

Răspund cu întîrziere și repetatului S.O.S. lansat de cititoarea *Sultana Avramescu* din Arad care cere ca, la concerte și spectacole, televiziunea să ni-i arate numai pe protagoniști nu și sala. Să știți că, uneori, cîntăreții și actorii sînt mai plăcut de auzit decît de văzut. În ceea ce privește însă felul în care a fost televizat festivalul «Cerbul de aur» nu pot să nu subscriu la opiniile critice exprimate în scrisoarea studentului *Nicolae Crișan* din Timișoara.

perseverare...

omul *Peter Masterson*, croitor retras la pensie dintr-un orașel britanic, se odihnea într-o zi pe o bancă și poate că chiar așipise puțin. Soția sa, *Helen*, care croșeta alături, observă deodată că pe piciorul pantofului soțului ei s-a așezat cuminte o păsărică. Se duse în casă să-și ia un aparat fotografic fără mari speranțe, se puse să aștepte. Precum o dovedește fotografia, răbdarea i-a fost dublu plătită.

spre dama de pică ați mai auzit. A imortalizat-o *Ceaikovski*. Despre «dama de treflă» n-ați mai auzit decît eventual la o partidă de pocher. Are și o variantă: denumirea unei coafuri ce se vrea imortalizată... temporar, la expoziția franceză a coafurilor de primăvară.

dama de treflă

de G. DIMISIANU

Mircea CIOBANU:

EPISTOLE

Această dificilă carte a lui Mircea Ciobanu consemnează unul din stadiile extreme ale dezobiectivizării prozei, proces manifestat cu tot mai multă insistență în producția ultimilor ani, devenită atât de lesne permeabilă, în multe zone ale ei, infiltrărilor lirice.

Într-adevăr, autorul e poet iar epistolele sale sînt expresia unui suflet liric. În ceea ce privește apelul la formula genului epistolar el este strict tehnic — o modalitate de transcriere foarte liberă a fluxului de impresii și stări interioare din care se constituie substanța acestor mesaje stranii. În ce constă aspectul lor insolit? În primul rînd în faptul că atât personajul emitent (în fond e impropriu termenul personaj, mai potrivit fiind acela de voce emițătoare), cît și cel destinat nu sînt prezențe individualizate, după cum nici relația dintre ele nu dobîndește vreun detaliu concret și precizat, în afara celor cîtorva formule de adresare din care deducem că este vorba de epistolele unui bărbat către femeia iubită. Epistolele nu evocă totuși nimic din epica acestei realități, după cum nu sînt nici expresiunea ei sublimată, ci act pur de confesare, independent de alte determinări decît impulsul spre divagare și reflecție resimțit de autorul lor.

Vorbeam despre caracterul dificil al textului. El provine nu numai din absența aproape totală a mișcării epice dar și din imprecizia deliberată a formulei, căci lectura impune concomitent mai multe unghiuri de receptare, spre a înțelni dimensiunea simbolică, lirică sau meditativă a prozei lui Mircea Ciobanu. În esență această proză acumulează notații de jurnal interior: jurnalul unor experiențe sufletești și intelectuale în așa fel conceput încît evită orice transcripție de evenimente exterioare, captînd în schimb răsfrîngerea acestora în plan spiritual, problematizînd totul și conferind jocului de idei anvergura speculativă.

Epistolele transcriu un șir de tentative ale cunoașterii cu punctul de pornire într-o experiență de tip faustic: «Îmbătrînise, oglinzile șterse de praf (...) îmi descoperiră pleșuvia, tîmplele supte, sprîncenele crescute anapoda și inutil, ochii de muribund. În jur — numai fapte noi, printre care dincolo de ziduri mi se aduceau laude, mecanisme altădată iluzorii, tonuri asemuite unor cimitire de enigme — vai, și atunci vîlurile mi-au căzut de pe ochi, să înțeleg că singur mi-am nimicit obiectul cunoașterii» (pag. 22). Un lirism al ideilor însufletește aceste texte care divaghează despre limitare, cădere, libertate, rușine, categorii morale și ale cunoașterii, invocate totuși în limbajul poetic și nu al gînditorului. Cîteva puncte de sprijin epice există totuși: scurte scene de viață obișnuită sau episoade mai întinse a căror relatare dobîndește o semnificație mitică. Astfel este episodul mut petrecut pe acoperișul marii clădiri de unde personajul narator fusese martorul involuntar al unei întîmplări ciudate. Un bărbat tînăr suie scările în goană, iese deasupra, se împleticește năuc un număr de clipe, după care dă să coboare iarăși, dar din urmă sosește bărbatul vîrstnic, următorul, cu priviri rătăcite. Primul ar fi putut scăpa dar, buimac, nu nimerește ieșirea, celălalt îl observă, se reped orbește unul spre celălalt, tînărul vrea să spună ceva dar vîrstnicul lovește, tînărul nu reacționează, nu se apără, vrea să vorbească, celălalt lovește din nou, puternic, dur, eficace, pînă ce tînărul este răpus. Peste puțin timp se aude bufnetul unui trup cîzînd de la înălțime pe caldarîm. Justificarea: vîrstnicul fusese victima unei infidelități conjugale al cărei erou era tînărul iar acesta nu s-a apărut «fiindcă mai presus de toate a socotit necesar să dea explicații» (pag. 88). Povestirea semnifică un mit al crimei și răzbunării oarbe, după cum aceea a vîrărilor descoperitor al muntelui de var, un mit al întemeierii.

La confluența dintre proză, lirism, alegorie sau eseu, aceste pagini — uneori poate cam retorice și gîfuitoare dar niciodată goale de un conținut sufletesc — rămîn totuși, cu precădere, în sfera eseismului (o direcție a prozei de astăzi) fiindcă accentul lor emoțional e un efect al vibrației ideilor și al intensității actului mediativ.

de Teodor MAZILU

PLĂCERILE
DISPERĂRII

X trăiește mereu în drame. Nu trece zi de la Dumnezeu să n-aibă o dramă. Chiar în zilele cu soare își face rost de-o dramă... Fiecare fleac se transformă într-o problemă încărcată de cele mai negre abisuri. Chiar și cumpărarea unui bilet de cinema îi creează numai dileme, coșmaruri, întrebări... Să mă duc la cinema? Să mă duc singur sau cu soția? Are rost să mă duc la cinema? E cinematograful o artă? N-a spus Malraux că cinematograful nu este o artă? Și, în general, are arta vreo valoare?

Bineînțeles, că după îndelungi chinuri se duce la două filme... Are impresia că se afundă într-o prăpastie... După prăpastie apar, bineînțeles, remușcările... Cum am putut să mă duc la două filme? Dacă nu se ducea la nici un spectacol, nici așa nu era bine. «Am început să mă abrutizez, nu mai văd un spectacol, nu mai citesc o carte»...

Dar adevărul e că, în adînc, se mindrește cu problema lui. E fericit că are probleme, e încîntat de angoasa lui cum sînt alții încîntați de mașina lor. I se pare că această problemă îi și dă anumite drepturi, drepturi pe care cei lipsiți de angoasă nu le merită. Chiar și-n restaurant pășește înăuntru cu conștiința foarte limpede a zbućiumului său interior. Pe baza acestui zbućium, cere să fie servit mai repede.

Toată familia trebuie să-i menajeze conștiința lui zbućiumată, să nu facă zgomot, să nu dea drumul la radio și să fie oricînd gata să-i asculte spovedania. Toată familia, toți prietenii stau de gardă la căpătîiul acestei mari sensibilități. E în stare să te trezească din somn, la trei noaptea, ca să te oblige să-i ascuți nu știu ce mărturisire. Dacă spui că ți-e somn, te acuză de lipsă de sensibilitate și nu te mai salută...

Toată lumea trebuie să facă drepti în fața zbućiumului său interior. Asta e distracția lui... Pînă într-o zi, cînd o să se apuce de pescuit...

de H. DONA

O notă publicată la sfîrșitul lunii ianuarie și în care colaboratorul nostru I. Munteanu evoca nașterea celor patru gemeni din Pătirlagele ne-a adus o interesantă corespondență. Acum cîteva numere am relatat despre scrisoarea unuia dintre cei patru gemeni, actualmente miner la Vălenii de Pădure. Astăzi avem în față scrisoarea Smarandei Soare Gereea și a lui Mihai Gereea, părinții celor patru și, aflăm acum, a încă opt copii. Cele trei fetițe gemene au murit cînd aveau 2, 3 și 4 ani, iar ulterior a murit și o soră a lor ceva mai mare. Cităm din scrisoare: «Am dus-o tare greu, cu pămînt puțin și cu 10 guri; dacă regimul de atunci s-ar fi îngrijit și ne-ar fi salvat copiii, gemenii ar fi trăit și astăzi. Internîndu-i într-un orfelinat, ajutorul pe care ni l-a dat a fost prea puțin. Reclama a fost mare»... «Noi sîntem convingîți că dacă în acel timp era la putere Regimul nostru de astăzi aveam și eu o pensie cît de mică, și poate titlul de Mamă Eroină». Și mai departe: «...cred că știți și D-voastră ajutorul pe care îl dau copiii părinților în ziua de astăzi; toți spun că au greutăți, copii și multe altele căci sînt mai aproape dinții decît părinții». Mihai Gereea are 73 ani iar soția sa, 66. Avem și noi convingerea că se mai poate face ceva pentru «a îndulci viața» (cum se spune altunde în scrisoare) celor doi bătrîni care trăiesc astăzi dintr-o modestă pensie acordată de cooperativa agricolă de producție din sat. Vom face în acest sens toate demersurile necesare. Nu știm însă dacă se poate acorda Smarandei Gereea titlul de «Mamă eroină» căci legea prevede atribuirea lui numai mamelor care au crescut peste zece copii. Or, legea e lege și ea trebuie respectată de toți.

Cititorul Dumitru Roșu, din comuna Belciugatele, jud. Ilfov se plînge că acordăm 4-5 pagini reclamelor (de fapt, numai 1-2, dar exagerarea conștientă servește la întărirea argumentației). Am mai explicat de nenumărate ori rostul acestei publicități; de data aceasta ne vom mulțumi să-i punem tov. Roșu și altora care gîndesc ca dumneasa două întrebări: 1) ar fi dispus să plătească 5-6 lei un exemplar din «Flacăra» (în ipoteza că renunțăm la veniturile provenite din publicitate)? 2) crede că o economie modernă poate exista fără publicitate prin presă, radio, televiziune? Așteptăm răspunsurile.

Tot tovarășul Roșu se plînge că am dat la «Flacăra-album» o fotografie a Sentei Berger și ne asigură că acest protest corespunde cu «opinia întregii mase de cititori». Punem și aici o întrebare: cum dovedește dumneasa, cu acte în mînă, că părerea pe care o exprimă este împărtășită de întreaga masă de cititori? Sau, mai concret: ne poate prezenta procesul verbal al anchetei efectuate printre cei 800 000 cititori ai «Flăcării»? Cît despre propunerea de a publica chiar acum fotografia «11»-lui român la campionatele mondiale din Mexic o acceptăm cu entuziasm. Dar cu o condiție: să ne comunice tov. Roșu lista celor unsprezece; tov. Angelo Niculescu, antrenorul naționalei, nu este capabil să prezinte acum o asemenea listă. Dar, lăsînd gluma la o parte, scrisoarea tovarășului Roșu ne-a făcut plăcere și am găsit în ea și sugestii interesante.

Intervenind în discuția cu privire la argoul folosit de unii tineri, cititorul Ștefan Oarcă din Ploiești se arată sever: «De ce dar tineretul nostru, care se pretinde foarte cult, de ce să pocească limba în halul acesta?! După mine, cine nu-și iubește patria, nu-și iubește nici graiul. Acest limbaj este o sfidare a bunului-simț, o lipsă de respect față de strămoșii care ne-au lăsat o limbă atât de frumoasă, atât de curgătoare». Referirea la frumusețea și bogăția limbii noastre este cît se poate de binevenită. Credem, de altfel, că în condițiile societății moderne, ale creșterii continue a nivelului general de cultură și a osmozei dintre diferite categorii sociale, argoul (născut cu un mijloc semicriptic de comunicare în interiorul unei profesii sau unei pături sociale) are mai mult un trecut decît un viitor. Anumite expresii plastice, colorate, au existat și, probabil, vor exista totdeauna în marginea limbii literare. Ceea ce supără e că adesea limbajul de «smecher» ascunde o mare sărăcie spirituală și morală. Ne-o dovedește, între altele, și o carte poștală primită la redacție și semnată, șmechereste, Costică Miștocaru. Nu numai că viteazul miștocar nu îndrăznește să semneze, dar își permite chiar să-și dea o adresă falsă din județul Vrancea, deși își are domiciliul la Cimpulung, în județul Argeș. Cunoaștem și noi cîțiva vrînceni cu care «gagiul» cimpulungean ar face bine să nu se întîlnească în proximele săptămîni.

Apropo de anonimi! De cîteva săptămîni, primim scrisori semnate cu nume fictive sau cu binecunoscuta formulă «un grup de...», în care ni se cere insistent să publicăm o copertă cu chipul unei cîntărețe în goană după reclamă. Dacă mai înainte am luat apărarea publicității acum, în încheiere, trebuie să spunem că respingem categoric o asemenea publicitate de prost gust.

trebarea este, evident, îmbibată de ticism. Nu-i atunci un gest reprobabil adresezi celor care vor participa, nu e mult, la concursul de admitere în ământul superior? Ostaşului pornit la ă trebuie să-i spui că va birui. Trebuie spui, invariabil. Dar admitând pînă la punct similitudinea, este tot atît de al să-l asiguri pe orice elev dintr-a XII-a peste cîteva luni va deveni, SIGUR, lent?

*
* *

ără a ține cu tot dinadinsul să agităm ntea elevilor spectrul nereușitei, o cutitate firească ne-a îndemnat să aflăm drum și-au ales pentru mai departe orii absolvenți ai liceului — sesiunea 0. Iată-ne, așadar, la liceul «Iulia Hașdeu» București, unde funcționează nouă clase (II-a. În care dintre ele să intrăm, mai ii, pentru ancheta noastră gazetărească? clasa a XII-a B nu, pentru că e slabă — nează profesoarele Victoria Ștefănescu Ilinca Tănăsescu, amîndouă directoare-uncțe ale școlii. După oarecare consul-ii și ezitări este aleasă a XII-a I. În-rea comună, enunțată mai sus, pentru i: cei 36 de elevi ai clasei, am adresat-o oi fiecărui nume și prenume din catalog, ordine alfabetică.

Rezultatul final: toți elevii clasei a XII-a I (ceptînd doi) și-au pus în gînd să devină idenți. Ei bine, de aici întrebarea noastră ească: ce resorturi intîme au generat este opțiuni? Predispoziții latente, apti-dini, talente, afinități certe pentru o me-rie sau alta? Băieții și fetele noastre și-au efigurat cu lîmpezime viitorul, îmboldiți pasiuni reale, sau, dimpotrivă, la temelia minantelor majore ale sistemului moti-țional s-au cuibărit incertitudinea, sno-smul și hazardul?

Gheorghiu Cornel, bunăoară, a hotărît se va înscrie la Facultatea de filozofie. De ce tocmai la Filozofie?, ne-am permis oi să insistăm.

«Păi, că trebuie să fiu undeva, ne-a răs-uns filozofic Gheorghiu Cornel, asigurî-nu-ne că «toată lumea gîndește așa». Fi-aște că n-am putut să-i dăm crezare: to-și nu lipsesc oarecare temeieri pentru stfel de raționamente.

— Dumneata de ce te-ai hotărît pentru drept?

— Fiindcă-mi place dreptatea!

Replica Mariei Florescu este înăbușită, o lată mai mult, în hohotele colegilor. Și iata față încercase doar să împrumute cît nai mult patetism spuselor ei.

Oprea Gheorghe vrea să urmeze Tehno-gia construcțiilor de mașini pentru că atăl lui are automobil, iar Coroian Petruș optează pentru aceeași ramură a Politeh-

nicii fiindcă de mic copil i-au plăcut jucăriile acționate mecanic:

— Ai urmărit vreodată sau ai încercat chiar să repari o mașină adevărată? Te-ai murdărit pe mîini uitîndu-te la piesele compo-nente?

— Da' ce, sînt muncitor?! Eu mă fac inginer!!!

Și clasa iarăși se zgîlție toată de ris.

Deosebit de semnificative ni s-au părut, în schimb, rubricile cu denumirea discipli-nelor școlare și calificativele notate alături. Am folosit, cu alte cuvinte, catalogul drept ghid pentru descifrarea unor aptitudini și a unui anumit grad de pregătire în vederea concursului hotărîtor. Și dacă pe elevii Andronache Gheorghe, Ion P. Ion i-am crezut cu adevărat pasionați pentru studiul științelor politehnice (la materiile de spe-cialitate au medii între 8 și 10) ne-am în-trebat, în schimb, ce șanse de reușită are la Politehnică Vasile Ninel cu media sa de 5 la matematică. Remarcînd, probabil, o cută de indoială pe trăsăturile noastre, elevul Vasile Ninel s-a înfuriat pur și simplu și ne-a pofțit să nu ne mai uităm în catalog, la note, pentru că nu sînt concludente. Bine, să admitem că în spatele notelor proaste se ascunde un talent autentic (is-toria a dovedit nu o dată că școlari mediocri au devenit ulterior scriitori, oameni de știință sau politicieni de renume). Dar pînă cînd se va produce revelația, care este uni-tatea de măsură a pregătirii unui elev? Așa că să ne scuze elevul Vasile Ninel dacă vom mai face cîteva referiri la catalog: Constantin St. Petre și Ștefan Cornel au medii de 4 și 5 la disciplinele care formează

baza concursului la Academia de studii eco-nomice — comerț exterior. De altfel și pe mai departe notele proaste inundă paginile catalogului.

Cu toată buna dispoziție a clasei a XII-a I concluziile prospectării noastre n-au fost prea vesele. Și pentru a nu rămîne cu o impresie defavorabilă despre Liceul «Iulia Hașdeu», profesora Victoria Ștefănescu ne-a propus să mai facem cunoștință și cu o altă clasă, a XII-a D. De acord. Numai că pentru a nu tulbura lecțiile clasei a XII-a D i-am cunoscut elevii prin intermediul diriginte-lui lor — prof. Eugen Rotaru: «Am ținut de curînd o ședință comună cu elevii și pă-rinții tocmai în scopul definitivării planu-rilor de viitor, dacă se poate vorbi despre ceva definitiv în materie de profesii încă de pe acum». Și dirigintele clasei a XII-a D, înarmat cu o listă, pe care o parcurge cu privirea, continuă: «Toți cei 32 de elevi ai mei au de gînd să urmeze cursurile institu-telor de învățămînt superior. Realist jude-cînd, mi se pare cu nepuntîntă, în proporție de sută la sută. Am încercat să le explic și părinților dar...»

Profesorul Eugen Rotaru ne relatează dia-logul cu părintele elevului Crețu Dan: rih-tuitorul Crețu Iosif pretinde că a muncit o viață întreagă ca să-și vadă băiatul ajuns mai mult decît el. Așadar, numai ca odrasla dumnealui să dea examen și să intre la Electrotehnică. Bine, dar elevul Crețu Dan este corigent la șapte materii! De altfel, dintre cei 32 de elevi dintr-a XII-a D 20 sînt corigenți cel puțin la limba română și matematică. Pe ce se bazează deci optimismul elevilor și mai ales al pă-

rinților? Nu se gîndesc cu îngrijorare la pro-movarea clasei și a încercării bacalaureatu-lui înainte de hazardatele anticipări ale tre-cerii concursului de admitere?

«Deși majoritatea elevilor dintr-a XII-a D sînt copii de muncitori, nici unul dintre pă-rinți nu și-a luat băiatul în fabrică să-i de-monstreze cum lucrează, cum arată o hală industrială. Și doar i-am rugat să nu-și mai conserve odraslele în cuiburi de vată, ci să-i deprindă cu ideea de a munci. Noi, școala, nu putem suplini, în cvinte, forța argu-mentării prin fapte» — încheie cu amără-ciune prof. Eugen Rotaru.

O situație regretabilă, alimentată cu ge-nerozitate de profesori, părinți și elevi cre-duli. Oameni care au uitat din păcate că statul nostru, prin generalizarea învățămî-nului de 10 ani și prin numeroasele licee existente (cu prețul unor considerabile eforturi financiare!), urmărește în primul rînd realizarea unei pregătiri multilaterale, a unor baze teoretice solide atît de necesare astăzi în toate domeniile de activitate. Muncitorul de azi nu mai seamănă cu cel de ieri. În condițiile diversificării meseriilor de la o zi la alta, în secolul uzinelor automatizate de la A la Z, al calculatoarelor electronice și al zborurilor extraterestre, munca intel-tuală înlocuiește în absolut toate dome-niile cu repeziune, în mod total și irrever-sibil, milenarul travaliu fizic.

VINOVAȚI SÎNT OARE NUMAI TINERII?

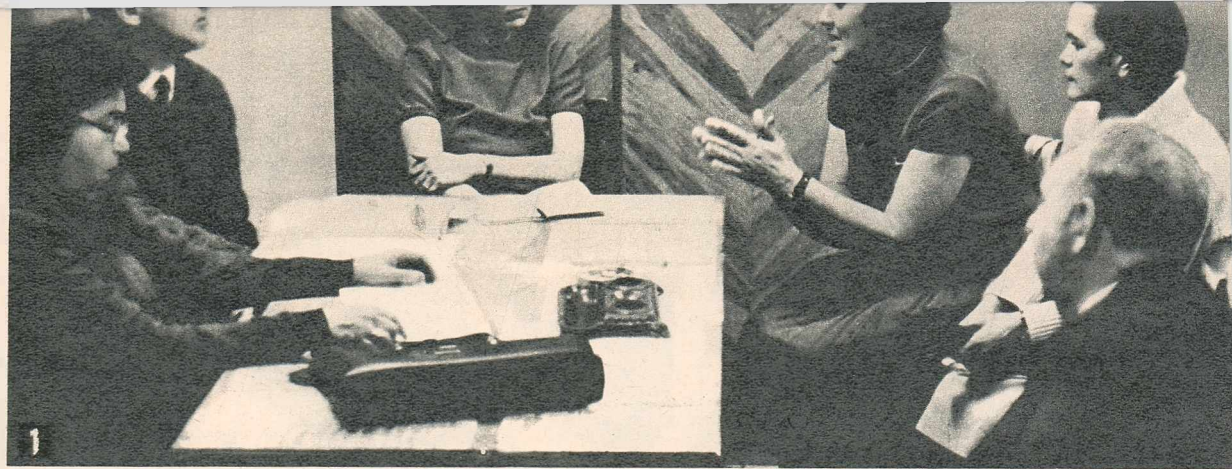
Iată și opiniile unui expert în materie, tovarășul Romeo Dăscălescu, director-ad-

ȘI DACĂ NU INTRAȚI LA FACULTATE?

Anchetă realizată de V. CIORBAGIU și Liviu TIMBUS — Fotografii de Elena GHERA

ȘI DACĂ NU INTRAȚI LA FACULTATE ?

Snobismul, vanitatea, deusularea generală a conduitei etice încep devreme, în perioada dificilă a adolescenței și, de cele mai multe ori, prin sollicitudinea binevoitoare a părinților. Tînăra fotografiată, elevă în clasa ultimă a unui liceu din Capitală, sosește în mijlocul colegilor împachetată în haine scumpe (dăruite probabil cu generozitate de mămică și tătucu), respingînd cu cinism și ostentație obligatoria uniformă școlară.

Notele din catalog nu recomandă elevei Emilia Sibileanu să urmeze o facultate. Aceasta e de altfel și părerea corpului profesoral (foto 1). Din păcate, mama persistă în ideea de a-și vedea odrasla înscrisă la Facultatea de drept (foto 2). Îi dorim succes toată inima! Ne permitem totuși să adăugăm o cunoscută zicală: «Bătrînețea iartă rareori greșelile tinereții»...

junct la Institutul de științe pedagogice: «Sînt pentru analiza multilaterală și obiectivă, lipsită de prejudecăți a fenomenului. Pedagogizarea, apodictica lui «magister dixit» sînt repudiate de tineri, nu conving pe nimeni.

Vinovați sînt oare numai tinerii? Nu cumva înregistrăm acum efectele unei educații carențial administrate? Ani de zile am oferit tineretului modele profesionale de nivelul academicienilor, al profesorilor universitari, al artiștilor emeriti. Cîți strungari, cîți mecanici, cîți maiștri au fost aduși în acest răstimp să vorbească elevilor de liceu? În ședințele de informare profesională am introdus note de spectacol, am hipertrofiat aprecierea titlurilor academice și administrative, în dauna valorii implicite a omului, în raport cu contribuția sa efectivă la dezvoltarea societății. Am trezit astfel apetitul pentru confortul locului în schema de încadrare, am creat distanțe morale într-o inevitabilă ierarhie socială. Aplaudăm și ne lipim de pereți cînd trece «vedeta», pe corist îl călcăm însă pe picioare. Sîntem insensibili la gloria infanteristului anonim din coloană, îl salutăm însă cu respect exagerat și exclusiv pe tamburul major care dirijează fanfara.

Am popularizat dezechilibrat și profesiunile. Am uitat că avem nevoie de avicultori, de legumicultori, de bucătari, de gresori de automobile și de alte profesii mărunte, de mare semnificație socială însă. Construim mult, dar nu ne ajung mozaicarii, tencuitorii. Ca să-i avem, îi improvizăm.

E o criză de mentalitate. Toți elevii de liceu aspiră la învățămîntul superior. Cine-i încurajează pe asemenea drumuri fără semne cardinale? Familia, anturajul, mentalitatea oportunistă. Nu-i nimic. Poate merge. Ca să reușești, prima condiție este să încerci etc., etc. Cu prețul greu al meditațiilor — cîndva o să scriem și despre acest capitol de imoralitate! — se sacrifică idealuri pro-

fesionale în raport cu statistica înscrierilor la facultăți, cu mediile de intrare și cu alte calcule probabile. Și iată așa, tinerii se trezesc la istorie migrați de la gardurile facultății de medicină sau de la electronică la științe juridice. În ultimă instanță de la conservator, arte plastice, artă dramatică sau comerț exterior se ajunge și la agromonie sau medicină veterinară!

Cei care rămîn acasă, în așteptarea viitoare confruntări la concursurile de admitere, fac sau nu fac nimic. Și asta și din vina părinților. Pentru băieți se caută relații pentru a le amîna încorporarea — ca să nu piardă continuitatea la învățătură (sic!), fetele mai fac puțină gospodărie, mai citesc ceva romane, iau meditații și frecventează reuniuni studențești, ca să nu piardă legătura cu universitatea! Puțini iau calea calificării la locul de muncă.

Trebuie restructurată informarea profesională a tinerilor și a familiilor acestora. Să popularizăm profesiunile la nivelul tuturor treptelor de calificare, să propagăm dragostea pentru profesiune, să abandonăm fetișizarea titlului și a rangului. Să reabilităm omul, în ceea ce este el, în ceea ce face el pentru toți ceilalți.

În educația tineretului e timpul să introducem mai mult patos patriotic, mai multă istorie a patriei și partidului, mai multă sociologie și economie politică. Pentru a determina convingeri și a declanșa atitudini, altele decît cele pe care le condamnăm acum.

În continuarea celor arătate de către tovarășul director Romeo Dăscălescu, vă prezentăm aceste date concludente puse la dispoziția redacției de către Ministerul Muncii, Ministerul Învățămîntului și cadre didactice din învățămîntul superior.

În fiecare an, din cei aproximativ 65 000 de candidați virtuali, absolvenți ai școlilor

de cultură generală, aproximativ 25 000 izbutesc să intre pe porțile facultăților. Din rîndul acestora abia 15 la sută intră în cîmpul muncii sau se înscriu la școlile de calificare patronate de diverse întreprinderi din țară. De aici o sensibilă penurie de cadre în diverse sectoare de activitate: chimie, metalurgie, construcții de mașini, finanțe, asistență sanitară, domenii care reclamă în mod imperios cadre cu pregătire școlară medie.

Dorința expresă de a obține o licență, de a străbate cu orice preț, cu orice risc și cu orice «mijloace» anii facultății provoacă deopotrivă consecințe regretabile în viața individului și carențe grave în edificiul societății noastre. Lipsa de aptitudini este o cauză majoră a dezadaptării.

«Pe plan individual — a arătat tovarășul lector univ. Gheorghe Crăciun (I.M.F.-Tg. Mureș) — tînărul devine conștient de lipsa de aptitudini pentru facultate și profesiunea aleasă și pus astfel în fața obligației de a renunța la continuarea studiilor, din cauza eșecurilor școlare, întîlnește poate întîia deziluzie a nereușitei; ea alimentează neîncrederea în propria-i capacitate. Pe plan social, abandonarea studiilor are consecințe sociale demne de luat în seamă; mai întîi prin faptul că nu se întregeste numărul specialiștilor planificați, iar în al doilea rînd, prin renunțarea la studii se irosesc importante fonduri alocate de statul nostru pentru învățămînt».

Cercetările întreprinse de tovarășul lector Gheorghe Crăciun în cîteva centre universitare în legătură cu pierderile de studenți la unele institute de învățămînt superior i-au permis să publice într-un interesant studiu aceste cîteva date comparative:

Astfel, Institutul pedagogic din Iași pierde dintr-o serie aproximativ 12%, Universitatea Iași, circa 8,5% și Politehnica Iași, 12,5%.

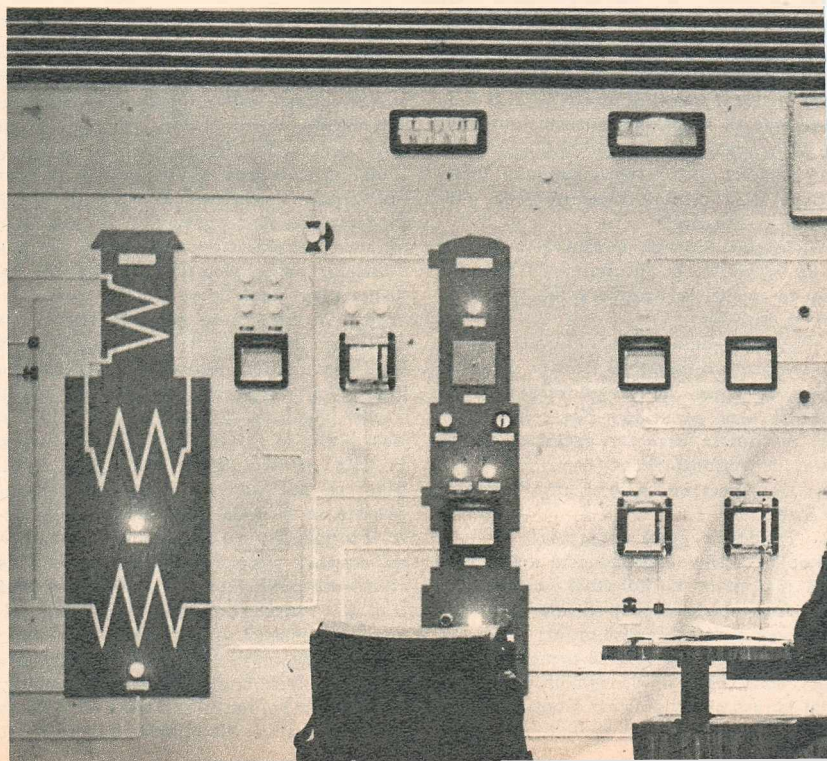
În centrul universitar Timișoara lucrurile se prezintă astfel: Universitatea Timișoara pierde aproximativ 11%, Politehnica, Institutul de medicină numai 1,5%, Institutul de medicină farmacie din Mureș, 3,7%. (Este vorba de seriile ca terminat între anii 1961 și 1966.)

Cu totul alta este însă situația la Institutul de construcții din București. Aici, așa vom vedea, pierderile sînt deosebit de mari. Astfel pentru seriile intrate în institutul universitar 1959-60, 1960-61, 1961-62-63 pierderile s-au ridicat la procentaje variind între 35 și 60%. La 8 facultăți tehnice (construcții civile, construcții hidrotehnice, hidrotehnica agricolă, poduri, drumuri, construcții feroviare, geodezie, stații și utilaje) seriile care au intrat în institutul universitar în anii 1959 și 1963 au cuprins număr de 2 937 studenți, din care pînă la absolvire au rămas doar 1 678, adică 57% iar 1 259 dintre aceștia s-au pierdut pe parcursul anilor de studii. Înmulțind această ultimă cifră cu 12 000 lei, cît cheltuielile anuale pentru studiile unui student, avem imaginea unei adevărate risipe.

PĂRINȚI ȘI CO

Este cunoscut faptul că mai toți absolvenții de liceu țin neapărat să-și continue studiile în învățămîntul superior, ne decum tovarășul Dumitru Văcariu, director general adjunct în Ministerul Muncii. Este rău acest lucru, și dacă e vorba de cei care în timpul studiilor liceale au vădit reale tendințe și preocupări pentru un nivel superior, mai ridicat de pregătire, o asemenea năzuință este pe deplin justificată.

Dar tinerii noștri absolvenți ai liceului trebuie să fie pregătiți și pentru alternanța unui alt drum în viață. Aspirațiile și năzuințele noastre ale tuturor trebuie să fie

de Ioan GRIGORESCU

credințe și virtuți

Japonia, țara cu o sută de milioane de cetățeni, numără șaptezeci și opt de milioane de shintoști, aproape cincizeci de milioane de budști, 650 000 catolici, vreo patru milioane fideli ai altor culte și, bineînțeles, un contingent de ordinul milioanei de ateii. Totalul ar răsturna orice logică aritmetică într-o țară unde fiecare individ n-ar avea decât o singură credință. Adunând credincioșii din arhipelagul nipon, putem ajunge la constatarea că, după socotelile cerului, ar exista mai mulți japonezi decât atestă statisticile pământului. Dar aparenta anomalie nu se datorește decât faptului că numeroși japonezi sînt adepții a două sau mai multor religii în același timp. Dumnezeii oamenilor trebuie să fie cu toții buni, altfel de ce ar mai fi fost inventați? Și dacă te rogi unuia, de ce să-l superi pe altul?

Cu două milenii în urmă, în perioada xenofobică a arhipelagului, japonezii adorau forțele elementare ale naturii, apoi au trecut la cultul strămoșilor, și sensurile acestei generoase religii travesează toate credințele contemporane. Shinto sau «calea zeilor» este un cult politeist, eminent japonez. Deși religia aceasta și-a pierdut cu timpul semnificațiile sale primitive, spiritul ei este prezent pînă în ultimele aspecte ale vieții cotidiene japoneze. Numeroasele sale divinități numite «Kami» descind din mitul ancestral al Zeiței Soarelui și nici una dintre ele nu-și revarsă asupra fidelilor minia dacă-i prind rugîndu-se cu cucernicie prin templele budiste. Este o toleranță reciprocă, o înțelegere tacită și inexplicabilă între dumnezeii obișnuiți să-și aperse domnia asupra sufletelor prin foc și sabie. Budismul a fost adus aici din China, prin Coreea, în anul 538. Un budism rafinat, evoluat din formele sale primare pe care le cunoscuse în India, țara de origină a Marelui Iluminator unde, astăzi, nu i-au mai rămas decât vreo două sute de mii de adepți. După doctrina prințului Gautama Buddha Sakiamuni sau Atotștiutorul, viața îi este dată omului pentru a suferi neîntrerupt șir de pedepse generate de dorințele pămîntești pe care le-ar nutri. Salvarea nu-i poate veni decât prin suprema iluminare dată de respectarea severă a celor patru principii sacre: Înțelepciunea, Omenia, Dreptatea și Integritatea. Abia cînd austeritatea este totală se poate aspira la Nirvana...

Cu toate canoanele lor, noile credințe n-au fost nevoite să se implanteze aici prin vărsare de sînge și istoria Japoniei nu cunoaște nici o noapte a Sîntului Bartholomeu. Doar creștinismul a pătruns mai greu, cu vreo patru sute de ani în urmă, și primii lui adepți n-au fost scutiți, la început, de persecuții. O disponibilitate sufletească rar întîlnită, o toleranță fără limite în acordul dintre paradis și infern au făcut pe toți dumnezeii strînși în cerul ospitalier al acestui colț de lume să se simtă în largul lor, fără rivalități singeroase, fiecare cu harul și priceperea sa în cîștigarea sufletelor. Căci toți dumnezeii cerului la un loc, oricît de puternici, tot nu s-au dovedit în stare să pună capăt celor cinci mari nenorociri ale pămîntului japonez: taifunul, vulcanii, cutremurele, ploile torențiale și incendiile. Aceste cinci furii sînt blestemul Țării Soarelui Răsare și în fața lor voința zeilor rămîne neputincioasă. Doar perseverența omului se dovedește mai tare ca magia religiilor, experiența lui milenară, puterea de îndurare și inegalabilă rezistență. Și în privința aceasta parcă toți stăpînii cerului s-au pus de acord: să nu-i dea omului chiar atîta cît poate răbda.

Și totuși, ingeniozitatea omului și virtuțile sale s-au dovedit mai eficiente decât făgăduielile fără acoperire ale credințelor. Japonezul posedă o capacitate de investigație neobosită, o foame insașiabilă de a cunoaște, o nepotolită ardoare de a oferi remedii practice unei lumi prea strîmb așezate de zei. Trîind pe un arhipelag de origine vulcanică el a căutat dintotdeauna să descifreze și să prevadă originea cutremurelor. Recent, savanții japonezi au descoperit existența unei specii de pești oceanici capabili să semnalizeze apropierea cutremurelor cu două-trei zile înainte de producerea lor. Misterul acestei proprietăți miraculoase rămîne încă să fie descifrat dar aplicarea în practică a senzaționalei descoperiri reduce teroarea ancestrală și-i face pe oameni să caute pe pămînt răspunsul la întrebările adresate de atîtea milenii zeilor.

Pod peste mare și scară la cer se spune că nu s-ar putea dura, dar japonezii își leagă cele două mari insule sudice ale arhipelagului lor — Honshu și Shikoku — printr-un tunel submarin de 72 de km, aproape de două ori mai lung decât mult trîmbișatul tunel preconizat să lege Anglia de continentul european. Un constructor de trenuri rapide din Osaka a realizat un vehicul experimental care circulă într-un tub de vid atingînd viteza de peste 1 200 km pe oră, cu o securitate deplină pentru pasageri.

Se studiază temeinic posibilitatea folosirii energiei termice a vulcanilor. Perlele numite de popor «lacrimi ale zeilor» sînt produse în culturi de stridii într-o cantitate impresionantă: 90 de vagoane anual, adică nouăzeci de mii de kilograme de boabe de mărgăritar pe care omul le culege forțînd mina naturii.

Era calculatoarelor electronice dacă nu va goli templele le va lăsa doar ca locuri de venerație față de credințele strămoșești. Zeul Computer se dovedește a fi mai sigur și mai eficace decât puterile divine ale locatarilor cerului. Și chiar dacă nu îi va exclude din împărăția lor, va lua loc alături de ei ca simbol al singurei atotputerniciei: inteligența omului.

și aparatelor să aibă o pregătire de nivel mediu și chiar superior.

Să fie oare chiar atît de greu de învins prejudecata că a lucra ca muncitor calificat la un tablou de comandă într-o instalație automatizată cînd ești absolvent de liceu nu poate reprezenta nicidecum un minus de prestigiu în raport cu oricare altă profesiune?

Faptul că se manifestă o destul de serioasă confuzie în rîndul absolvenților de liceu, și înainte de admitere în facultăți dar mai cu seamă după, se datorește și faptului că la noi nu s-a făcut aproape nimic pentru a-i ajuta efectiv în perioada studiilor liceale să se orienteze în cunoștință de cauză în alegerea viitoarei profesiuni. Nu s-a înțeles că alegerea profesiunii este o treabă foarte serioasă, la baza căreia nu se pot așeza drept criteriu dorințele pur subiective. Alegerea facultății și în cadrul acesteia a secției de specialitate pentru cei apți să continue studiile în învățămîntul superior, alegerea școlii și specialității pentru cei ce vor urma școlii de specializare postliceală, alegerea ramurii și a meseriei pentru cei ce se vor califica în producție, cu prezentarea avantajelor și a riscurilor pentru fiecare caz în parte, dar țînind seama de aptitudinile și capacitățile fiecăruia, sînt probleme care nu se pot rezolva de la sine. Alegerea aceasta trebuie să fie un act deliberat în care intervin cu pondere diferită influențele procesului pedagogic de orientare profesională, influențele familiei și ale mediului ambiant, dar mai cu seamă în sprijinul alegerii juste a profesiunii trebuie să intervină activitatea organizată a unor organisme de specialitate ce se impun a fi create.

Dar să revenim la elevii liceului bucureștean. Ei bine, chiar dacă riscăm să fim taxați ca inumani, o spunem rîspicat: nu toți cei care spuneti cu mai multă sau mai puțină ușurință «vreau să devin inginer sau medic», nu, nu toți veți trece biruitor concursul de admitere la facultate!

Un concurs presupune o întrecere între cei mai buni. Or, dacă în 12 clase nu ai acumulat destul ca să te poți socoti printre cei bine pregătiți, numai ambiția nu ajunge. Deci, dacă nu reușiți la facultate, ce faceți? Stați acasă, pe spinarea părinților, să mai încercați un an, doi, trei?

Întrebarea aceasta o adresăm nu numai elevilor, nu numai cadrelor didactice, ci în primul rînd părinților. Să-i lăsăm pe copii să se legene în himere sau să-i prevenim, la vreme, asupra posibilităților de eșec, obligîndu-i să gîndească, în sfîrșit, matur, asupra viitorului lor. Și mai ales, atît cît mai e timp, îndepărtați din mentalitatea elevilor ideea că a munci, după absolvirea celor 12 clase, înseamnă să folosești numai planșeta sau bisturiul. Rușinea de a munci provoacă cele mai grave vicii de caracter. Teoretic, știe toată lumea, dar sentimentalismul, falsa dragoste maternă sau paternă sînt capabile să distrugă și cele mai salutare porniri.

Meseriile tradiționale au dominat viața planetei noastre milenii de-a rîndul. Cu trei-patru clase primare, făcute pe apucatele sau chiar fără știință de carte, ciobănașul din virful muntelui și deopotrivă muncitorul întreprinderilor industriale puteau să-și practice în bunăvoie meseria aleasă și învățată «din ochi». Dar toate acestea au fost pînă deunăzi, au dispărut în mod irevocabil, iar revoluția tehnico-științifică, categorică și ireversibilă, a restructurat, revoluționînd toate domeniile de activitate. În cele mai multe sectoare de muncă, mașinile înlocuiesc omul ca sursă de energie fizică, el avînd numai rolul de a le supraveghea. Dar pentru aceasta el trebuie să cunoască construcția și funcționarea acestora și să știe să descifreze corect informațiile primite de la instalațiile de semnalizare, să le înțeleagă și să realizeze pe baza lor anumite operații mintale, ceea ce constituie sarcina sa principală avînd în vedere că operațiile practice au fost reduse la simpla manevrare a butoanelor.

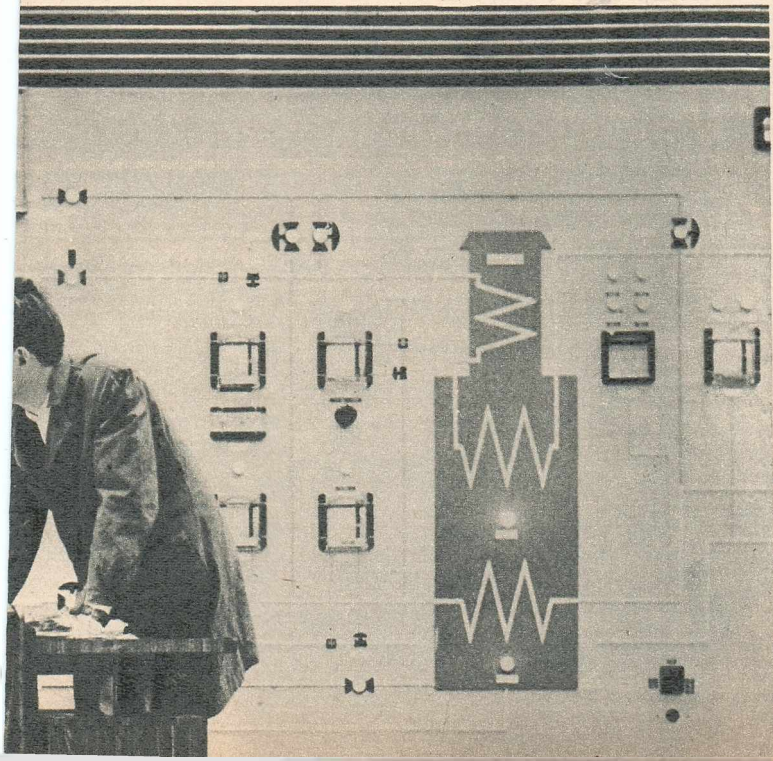
Adevăruri evidente, realități frapante, născute sub ochii noștri dar... din păcate «uitate» de foarte mulți dintre noi.

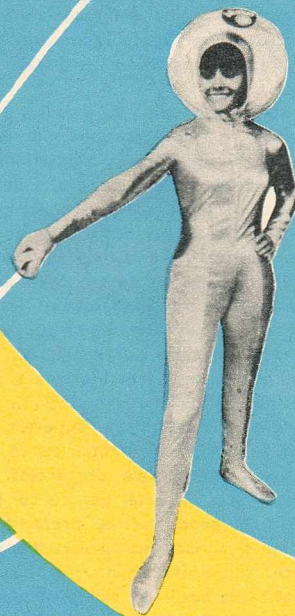
erințele și interesele societății, ile în care societatea își ierarhizele ne arată că ponderea cea n structura de salariați a țării citorii care produc nemijlocit ateriale sau cei ce lucrează în care prestează servicii pentru Dacă peste 3/4 din salariați sînt circa 12-15% cadre medii și re superioare, este firesc ca în respunzătoare să fie îndrumați re a se pregăti pentru a deveni itii. Ceva mai puțin de o treime il total al absolvenților de liceu i-și continue studiile în învățăerier prin învățămîntul de zi. alți? Circa 15% au șanse să do- pregătire profesională la nivel n în școlile de specializare post- n totuși mai mult de jumătate

a unor părinți, poate mai puțin i ai progreselor realizate de teh- rîmă, mai stăruie încă imaginea lui care în exercitarea meseriei ea o muncă manuală care îl solit- fizic.

știut că ceea ce caracterizează modernă este gradul înalt de a muncii. La muncitorul modern de pe capacitatea sa de a-și însuși l teoretic corespunzător princi- ncționare ale unor mașini, aparate , avînd sarcina de a conduce func- cestora, lucrările efectuate fiind mecanizate sau automatizate. E- ogresului tehnic se resimt nu industrie, ci și în celelalte ramuri. itiile acestea se schimbă de fapt l noțiunii de «muncitor». Prin », în înțelesul clasic (marxist) noțiuni, înțelegem lucrătorul care mijlocit asupra mijloacelor de ntru a transforma obiecte ale bunuri utile societății. La diverse e complexitate și perfecțiune teh- însă necesitatea ca cei care acțio- ect asupra mașinilor, instalațiilor

APROAPE CÎT DE LA PĂMÎNT LA LUNĂ

Cuvintele din titlu au fost rostite de ing. Emil Croitoru, inginer-șef adjunct al Fabricii de stofe ARGESANA din Pitești care a precizat că lungimea firelor țesute la această fabrică în 24 de ore însumează 320 milioane de metri, așadar cu 64 milioane de metri mai puțin decît distanța Pămînt-Lună.

Primul metru de stofă obținut la ARGESANA a văzut lumina zilei acum 10 luni.

Intrată parțial în funcțiune, fabrica din Pitești produce la ora actuală circa 6 milioane mp anual de țesătură din fire fine — lînă 100% și Terom în amestec cu lînă și celofibră.

Destinată confecționării costumelor bărbătești și taioarelor de damă, rochiilor și pardesiurilor, stofa produsă de ARGESANA se remarcă, în primul rînd, prin marea finețe a firului (nr. metric 64), prin rezistență și colorit.

Datorită concepției constructive a fabricii — stil monocrom blindat — sînt create condiții de lucru foarte bune care asigură un microclimat optic constant.

Cu vădită mîndrie, ing. Croitoru ținea să remarce faptul că toate fazele necesare procesului tehnologic de obținere a stofei — pieptănat, filat, țesut, vopsit, finisat — sînt realizate în secțiile fabricii dotate cu utilaje și instalații la nivelul tehnicii mondiale.

— ARGESANA își va prezenta produsele și peste hotare!

— Desigur! Deși încă proaspătă, emblema fabricii noastre va fi aplicată pe stofa costumelor care vor lua, începînd din trimestrul II a.c., drumul exportului. În viitorul apropiat, sperăm ca beneficiarii străini să ia act că la Pitești se produc stofe din cele mai fine.

— Cînd va intra în funcțiune întreaga capacitate a fabricii?

— În trimestrul I al anului viitor. Indiscutabil că cifrele vor grăi atunci alt limbaj. Vom realiza anual 12 milioane mp de țesătură iar lungimea firului țesut în 24 de ore va fi de 480 milioane metri.

Cînd fabrica ARGESANA va lucra cu întreaga capacitate, credem că vom avea satisfacția obținerii unor rezultate care să confirme anticipările de azi. Sperăm că într-o viitoare vizită să consemnați lucruri noi, realizări deosebite.

— Vă dorim ca dezideratele să le transformați în certitudini.

Emil CIULEI

Fabrica «**ARGESANA**»
produce țesături
din lînă
cu calități superioare,
aspect și tușeu plăcut,
portabilitate bună,
rezistență la lumină
și spălat,
revenire din șifonare.

Purtați cu încredere
produsele noastre oferite într-o
mare diversitate
coloristică
și varietate
de finisaje de calitate superioară

de două ori despre chihlimbar

Bulgăre neprelucrat, dar având inclusă în interiorul lui o insectă fosilă.

„AURUL NORDULUI”

de Isaak ZBIGNIEW
Fotografii de Wieslaw PRAZUCH

de pe un pin un pumn de rășină, acoperă-l cu un os de pământ sau aruncă-l în apă sărată, așteaptăzeci de milioane de ani și vei obține un bulgăre de sare. Nu e nici o minune: 79% carbon, 11% hidrogen și 10% oxigen. Și totuși pentru acești bulgări de formă rotundă din rășină veche s-au luptat între ei și regiile. În Polonia, chihlimbarul se găsește în cantități mari pe litoralul Mării Baltice, între Gdansk și portul lituanian Klaipėda. Fiind mai ușor decât apa mării, fluxul îl aruncă pe plajă. Norocoșii găsesc câteodată bucățele mici, mai rar mai mari și, rar de tot, exemplare care cântăresc câțiva kilograme. Chihlimbarul e de un galben deschis, de auriu, sau brun, sau roșiatic, dar există și chihlimbar de diferite culori, chiar albastru și negru. Câteodată în boabe de diferite dimensiuni — de milioane de ani — insecte fosile înrășinate: o albină, un fluture, o muscă — și aceasta conține o valoare deosebită. În afara chihlimbarului din Polonia există și în alte regiuni terțiare de pe malurile Balticii, mai există și în alte varietăți ale aceleiași rășini fosile: rumaniun-gălbui din România, simetitul roșu închis din China, Birmania, insula Haiti precum și în S.U.A. Există și de asemenea chihlimbar, dar nu atât de apreciat ca cel din zona de litoral a Mării Baltice. Rășina fosilă din regiunile de mai sus se numără de asemenea și printre cele mai valoroase și cunoscute, prelucrate și comercializate. În neolitic se ciopleau inele, amulete și figurine din chihlimbar și zoomorfe, medalioane de forme geometrice, de diferite dimensiuni și bombate cu deschideri în formă de V. În epoca bronzului, datorită intensificării schimburilor comerciale, chihlimbarul se răspândește în întreaga Europă, ajungând în vestul continentului și pînă în Grecia — dovadă este descoperirea lui în mormintele din Micene. În antichitate, «aurul nordului» s-a bucurat de o foarte mare prețuire. În vremea aceea a luat naștere și așa-numitul «aur nordului», ducînd de pe litoralul polonez al chihlimbarului, ducînd de pe litoralul polonez al chihlimbarului, de-a lungul Vistulei și Prosnei, prin Silezia, în Polonia și Ungaria la Adriatică. La începutul evului mediu erau în chihlimbar mai ales obiecte de cult — figurine de diferite dimensiuni și sfîinți, mătânii și cruciulițe. Cîteva secole mai târziu au început să se modeleze pocale, cupe, servicii de chihlimbar și împodobite deseori cu decorații bogat sculptate, state în argint și aur. Tot atunci au apărut și piese de chihlimbar lucrate din chihlimbar, medalioane, bijuterii, canace, tabachere, casete. Bucăți de chihlimbar erau state în obiecte de fildeș și din lemn prețios. În Polonia, mai renumite ateliere artisanale de prelucrare a chihlimbarului au luat ființă de-a lungul litoralului Mării Baltice: Pomorze, în orașele Krolewicz, Gdansk, Elblag și Pomorski și — în afara hotarelor ei — la Lübeck, Dresden, Königsberg (azi Kaliningrad). Iar cele mai renumite colecții de podoabe din chihlimbar au apărut în Dresda și Moscova. Unică în lumea întreagă este, de exemplu, camera de chihlimbar din palatul de la Selo (azi orașul Pușkin), lucrată de cei mai renumiți artiști din Copenhaga, Gdansk și Krolewicz.

Chiar dacă nu se mai bucură azi de prețuirea de odinioară, podoabele și obiectele lucrate în piatra aurie și aproape transparentă a chihlimbarului continuă să fie căutate și apreciate. Numărîndu-se printre cele mai vechi «materii prime» pentru bijuterii, chihlimbarul a fost cunoscut încă din neolitic și felul în care a ajuns de la locurile sale de baștină în diverse părți ale continentului a oferit nu o dată oamenilor de știință date asupra schimburilor comerciale dintre diverse populații, a căilor de comunicație în diverse epoci.

Unul din cele mai importante zăcăminte de chihlimbar din Europa se găsește pe litoralul Mării Baltice, în Polonia. Doi ziariști polonezi ne vorbesc în aceste pagini despre istoria chihlimbarului, despre colecțiile poloneze de chihlimbar și despre o întâmplare cu «happy-end».

Așa face, oricui vine în Polonia, recomandarea să viziteze Sala chihlimbarului de la Muzeul Pământului din Varșovia, unde sînt expuse numeroase piese de mare valoare și castelul cavalerilor teutoni din Malbork, care găzduiește de asemenea o bogată expoziție de chihlimbar ilustrînd istoria acestei miraculoase rășini-fosile, denumite încă din evul mediu «aurul nordului».

COMOARA PIERDUTĂ ȘI REGĂSITĂ

de Krystyna WYHOWSKA

În Polonia există cîteva foarte frumoase colecții de chihlimbar și de obiecte lucrate în chihlimbar — cînd transparent, cînd translucid, care a constituit înainte vreme obiectul unui intens și rentabil comerț. Cea mai frumoasă dintre toate colecțiile poloneze, considerată unică în lume, se găsește la Muzeul Pământului din Varșovia. În ziua de 3 decembrie 1969 această colecție — de o valoare artistică și istorică inestimabilă — a dispărut.

Ziarele anunțau a doua zi: furt prin efracție. După o primă anchetă, miliția declară că, înaintea nopții în care s-a comis furtul, răufăcătorii se ascuseră într-un ungher al muzeului și, după închiderea acestuia, forțaseră ușa Sălii chihlimbarului. Luaseră apoi aproape toată colecția și fugiseră pe o fereastră de la etajul doi.

Aflarea acestei fapte a impresionat puternic opinia publică. După pierderile și distrugerile suferite de cultura poloneză în timpul războiului, Polonia nu mai avea comori de pierdut. S-a întreprins o acțiune foarte energică. O secție întreagă de miliție a fost însărcinată cu ancheta. S-a

pătruns în toate mediile rău-famate, în toate mediile suspectate de a avea vreo legătură cu furtul. Tănuitorii au fost supravegheați zi și noapte, căci exista temerea — justificată — că această extrem de valoroasă colecție va fi dezmembrată și revîndută în străinătate.

Primele urme au fost descoperite la 18 decembrie și, în aceeași zi, presa publica un apel al miliției la locuitorii Varșoviei. Telefoanele au început să sune neîncetat la cartierul general al miliției, scrisorile să sosească cu sutele. Informațiile astfel primite — care oglindeau dorința unanimă a varșovienilor de a regăsi colecția — au ajutat în mare măsură cercetările.

Două zile mai târziu, primul rezultat: erau arestați cîteva suspecți. Unul dintre ei încercase, cu cîteva zile înainte, să vîndă o mică parte a colecției unui tănuitor cunoscut pentru contactele sale cu străinătatea. Se făcuse un pas înainte, dar colecția rămînea de negăsit. Zilele treceau...

În sfîrșit, la exact șase săptămîni de la ziua furtului, în 13 ianuarie 1970, comoara era regăsită. Colecția se afla aproape în întregime vîrîtă într-o groapă pe care hoții o săpaseră într-o pivniță. Nu lipseau din fericire decît foarte puține piese. În schimb fuseseră regăsite expozate inestimabile, printre care colierul format din imense boabe de culoarea cafelei cu lapte datînd din secolul al XVII-lea, casete și scrinuri din lemn de santal încrustate cu chihlimbar de diferite nuanțe, un alt colier din chihlimbar negru, scrumiere, cupe, o întreagă flotă în miniatură sculptată în chihlimbar, precum și bucăți de chihlimbar brut, necizelate decît de natură. Și lista nu se încheie aici.

Multe dintre piesele colecției fuseseră deteriorate de mîinile brutale ale hoților, dar artiști specialiști s-au apucat imediat de treabă.

Azi colecția este din nou la locul ei, în vitrinele Sălii chihlimbarului din Muzeul Pământului. Pentru că fuseseră pe punctul de a o pierde, varșovienii o admiră cu mai multă emoție decît înainte.

Iar muzeul... Ei bine, muzeul și-a pus gratii la ferestre și și-a instalat un sistem de alarmă în săli.

Vas cu capac pentru păstrarea mierii, lucrat de meșteri din secolul al XVI-lea.

Casetă încrustată cu chihlimbar acum patru secole.

MARIE LAFORÊT

CÎND ÎMI ALEG UN FILM
O FAC CU FOARTE MULTĂ GRIJĂ

Nu este nici o crimă să răcolești trecutul cinematografic al unei cîntărețe, dacă persoana din fața ta se numește Marie Laforêt, vreau să spun dacă are inteligența, măsura, delicatetea și spiritul de răspundere al acesteia. Știm că «fata cu ochii de aur» — nume la care a condamnat-o pe veci filmul de debut «La fille aux yeux d'or», semnat de Gabriel Albicocco — a renunțat pentru o vreme la cinematograf, bănuiau motivele; pe urmă, o știre de ultimă oră ne-a anunțat o revenire, pentru ca o alta, de ultim minut, să o infirme.

— Stimată Marie Laforêt, revista noastră a anunțat, cu o lună și jumătate în urmă, revenirea dv. pe platouri, în filmul lui Michel Audiard «Nu bea, nu fumează, nu se droghează, doar trîncănește». După câteva zile, UniFrance-ul ne informa că ați renunțat. Sincer vorbind, am fost surprinși de opțiunea dv. pentru un film de Audiard. Ce v-a determinat s-o faceți?

— Poate dorul de cinema, poate a fost, pur și simplu, un gest de ușurință. Am părăsit, pentru un timp, filmul pentru că, așa cum am spus și la conferința de presă, cinematograful înseamnă pentru mine o chestiune foarte importantă, iar cînd mă angajez o fac cu foarte multă grijă. Filmul francez trece astăzi printr-o criză. Am făcut imprudența să nu citesc scenariul lui Audiard, care, cum poate prea bine știți, este un cineast, cum să spun, puțin aparte, un bun meșteșugar în ale dialogului, dar inclinat spre multă facilitate.

Cînd am avut scenariul în mînă, m-am speriat. Ce caut eu acolo? Nu-mi vedeam nici un loc. Cred că mi s-ar fi făcut rușine de această comedioară amabilă.

— Mulți dintre cei care vă cunosc și vă iubesc v-au zăcut ca pe o posibilă interpretă ideală a iubitei Marelui Meaulnes, din adaptarea pe care Albicocco a realizat-o după cartea lui Alain-Fournier. V-ar fi plăcut să fiți Sophie?

— Dar trebuia să fiu, tot filmul era gîndit, numai că acum 12 ani distinsa soră a lui Alain-Fournier, deținătoarea tuturor drepturilor, nu și-a dat consimțămîntul. «Marele Meaulnes nu va avea niciodată un chip» — aceasta a fost devisa ei timp de ani de zile. Cînd, în sfîrșit, s-a înduplecat, era prea

Pom la Revue
"Flacara"
toate maten dre.
oare bft -

tîrziu pentru mine. Nu mai aveam 18 ani.

— Cum știu că nu am voie să vă răpesc prea mult scurta dv. trecere prin țara noastră, îmi îngădui să sc o întrebare la alta. Vă este greu să împăcați viața cerințele unei existențe de vedetă? Ciné-Monde-ului să vă viziteze adeseori

— Știu la ce vă gîndiți. Nu iubesc vedete strigă pe toate drumurile: «Nu vă atingeți de mea particulară», nu am încredere în ele și tuiesc să faceți la fel. Intoleranța lor este de față; de fapt, este un alt mod de a-și face re în sinea lor, abia așteaptă să li se deschidă cuiței personale. Totul este să știi cît și ce să dai publicității și ce să ascunzi.

telegrame

• Virna Lisi (foto 1) și Laurent Terzieff vor fi parteneri în filmul lui Franco Indovina «Aparatul de film».

• Marc Simenon, fiul celebrului scriitor, va ecraniza cartea lui Claude Rank «Marea grabă». Eroina, o spioană sofisticată, va fi interpretată de

Mylène Demongeot.

• Philippe Noiret se află pe drumul unei frumoase cariere în S.U.A. După «Justine» de George Cukor, filmografia sa americană se va completa în curînd cu «Războiul lui Murphy», semnat de Peter Yates. Partener îi va fi Robert Redford, actor pe care l-am admirat nu demult în filmul Urmărirea.

• Tony Richardson pregătește un film închinat marelui dansator Nijinski. După părerea sa, interpretul ideal nu va putea fi altul decît Noureev. Se vorbește și de o posibilă participare

a lui Laurence Olivier în rolul Djaghilev.

• Regizorul cehoslovac František Cíl (Marketa Lazarova, Valea nelor) a terminat filmul «Adel» după un scenariu scris în colab cu Vladimir Korner. În rolurile cîmpale apar Peter Cepek și Ema (foto 2).

• Gregory Peck, prietenul nostru ziaristilor, a fost răsplătit recent Premiul portocalei care, după se știe, se acordă celor mai am actori. Spre deosebire de Preț lămii.

BALL Lucille

Actriță americană de film, născută la Jamestown (New York), la 6 august 1911. Studiază muzica și arta dramatică la Murray Anderson Dramatic School. A fost pe rînd, model, manechin, balerină și pianistă de jazz. Apare pe Broadway în operele ca: «Rio-Rita», «Dream Girl» etc., și semnalată lui Sam Goldwyn, debutează pe ecran în 1933 într-un rol episodic în «Scandal la Roma» cu Eddie Cantor. Veritabila ei afirmare și-o face în «Pensiunea artistelor» (1937 — r: Gregory La Cava), grație bunei sale prietene Ginger Rogers, vedeta filmului. Era un rol ingrat, dar de mare relief care-i aduce brusc celebritatea. Frumusețea ei spectaculoasă de blondă platinată, grația dansurilor ei, dar mai ales umorul ei acid, o impun spectatorilor în filme ca: «Fac ce-mi place», cu Irene Dunne; «Nebuniile vacanței», cu Ginger Rogers și Fairbanks-junior; «Panica în hotel», cu Frații Marx (1938); «Mirajul Hollywoodului», cu Adolphe Menjou (1939); «Dansați, fetelor, dansați», cu Maureen O'Hara. Temperamentul ei vivace se manifestă din plin în filmele muzicale și comedile sofisticate. În primul sector o găsim ca interpretă preferată a lui Minnelli în «Ziegfeld Follies 1946»; «The Long, Long Trailer» (1954); ca parteneră a lui Gene Kelly în: «As Thousands Cheer» și «Dunbar» (1954); a lui Bob Hope în: «Sorrowful Jones» (1949), «Fancy Pants» (1950); «The Facts of Life» (1960) și «Critic's Choice» (1962). În comedii L.B. desfășoară o vervă și o fantezie cu totul personale. Iată cîteva dintre cele mai bune: «Meet the People» (1944) cu Dick Powell; «Her Husband's Affair» (1947) cu Franchot Tone; «The Affairs of Sally, Miss Grant Takes Richmond» (1949) și «The Fuller Brush Girl» (1950) 3 comedii semnate de Lloyd Bacon; «Easy Living» (1949) cu Victor Mature; «Forever Darling!» (1956) cu James Mason etc. Registrul ei interpretativ complex îi permite să joace și în dramă. «The Big Street» (1942) cu Henry Fonda; «Lifeboat» (1943) de Hitchcock; «Without Love» (1945) alături de cuplul Spencer Tracy, Katharine Hepburn etc. Din 1951, L. B. devine cea mai populară vedetă a televiziunii americane. Popularitatea ei în S.U.A. este de amploare națională. A fondat cu soțul ei, Desi Arnaz, casa de producție DE-SI-LU.

BALSER Enald

Actor austriac de film, născut la 5 octombrie 1898, la Elberfeld. Actor de formație teatrală, E.B. debutează în 1919 la teatrul din orașul natal, apărînd apoi pe rînd, pe scenele din: Basel, Düsseldorf, München. Din 1928 devine actor permanent al Burgtheater-ului din Viena. Doct cu un excepțional temperament dramatic, E.B. se consacră și pe scenele germane, jucînd la Deutsches Theater, în regia lui Max Reinhardt. Tot în regia acestuia, el va interpreta rolurile de rezistență ale teatrului german și austriac: Faust de Goethe și Jedermann de Hofmannsthal, la festivalurile de la Strasbourg și Salzburg. Pe ecran, E.B. caută de predilecție rolurile de mare efect dramatic unde talentul său — pe linia tradițională a marilor actori germani Kortner, Wegener, Jannings — să se poată desfășura din plin. Dintre filmele în care a apărut reținem, din grupa celor de inspirație teatrală sau istorică: «Minna von Barnhelm» (1940 — r: Hans Schweikart), «Rembrandt» (1942 — r:

Hans Steinhoff), poate cel mai bun rol al său; «Der Prozess» (1948 — r: G.W. Pabst); «Erica» (1949 — r: Kolm-Veltee) unde interpretează rolul lui Beethoven; «Sarajevo» (1955); «Don Carlos» (1960) și «Jedermann» (1962); din cele cu subiect modern: «Miini descătuseate» (1939) cu Brigitte Horney; «Rătăcind spre fericire» cu Lil Dagover; «Calea spre Isabelle» (1941) cu Hilde Krahl; «Gabriele Dambone» (1943) cu Gusti Huber etc. Dedicîndu-se după război marilor roluri de compoziție, E.B. face creații memorabile în filmele: «Kinder, Mutter und ein General» (1955 — r: Laszlo Benedek) cu Hilde Krahl, Bernhard Wicki; «Die grünen Teufel von Monte-Cassino» (1958 — r: Harald Reinl) cu Wolfgang Preiss etc.

BANCROFT Anne

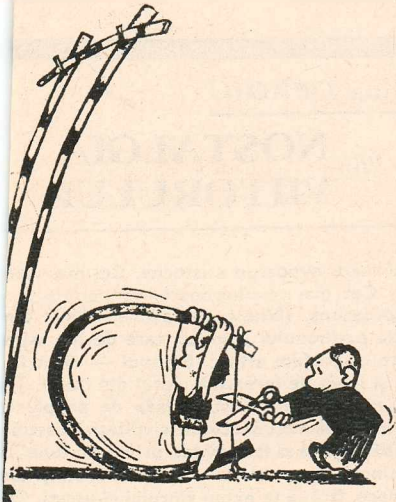
Actriță americană de film, născută Anne Italiano la New York City, la 17 septembrie 1931. Studiază la American Academy of Dramatic Art din New York. Dar nu scena avea s-o consacre, ci televiziunea, unde în 2 ani interpretează peste 50 de show-uri, care vor trezi interesul căutătorilor de talente pentru cinema. Dintre numeroasele oferte, acceptă un contract cu 20th Century-Fox și debutează pe ecran în: «Don't Bother Ta Knock» (1951), alături de Richard Widmark. Frumusețea ei de tip latin și temperamentul ei vivace o impun într-o serie de filme variate ca gen, de la western: «The Kid from Left Field» (1953) cu Dan Dailey și «The Last Frontier» (1955 — r: Anthony Mann) cu Victor Mature, la comedii: «A Life in the Balance» (1955) cu Ricardo Montalban; de la filmul istoric: «Demetrius and the Gladiator» (1954) cu Victor Mature, Susan Hayward, la drama modernă: «New York Confidential» (1955) cu Broderick Crawford și «Nightfall» (1956) cu Aldo Ray.

Marea consacrare a Annei Bancroft o aduce însă filmul «The Miracle Worker», realizat de Arthur Penn (Bonnie and Clyde; Urmărirea) în 1962, pentru care ea capătă Premiul Oscar. Filmul zugrăvește, într-o manieră de un realism uneori brutal, devotamentul unei educatoare căreia i s-a dat ca sarcină să facă dintr-o fetiță-monstru, lovită de toate infirmitățile, o ființă umană. Povestea era inspirată dintr-un fapt real petrecut în Alabama, iar interpretarea Annei Bancroft a fost excepțională. După consacrarea ei oficială, tinăra deținătoare a Premiului Oscar, care între timp își realizează și pe scenele Broadwayului visurile teatrale (printre altele o memorabilă interpretare a lui «Mutter Courage de Brecht»), va apărea în filme al căror înalt nivel artistic va confirma gloria de care se bucură în prezent. Filme ca: «The Pumpkin Eather» (1964 — r: Jack Clayton) cu James Mason, Peter Finch, Richard Johnson, pe un subiect de Harold Pinter; «Seven Women» (1965 — r: John Ford) cu Sue Lyon, Flora Robson, Betty Field; «The Slender Thread» (1965 — r: Sidney Pollack) cu Sidney Poitier, și, mai ales, «The Graduate» (1967 — r: Mike Nichols) cu Dustin Hoffman, asigură Annei Bancroft o notorietate mondială.

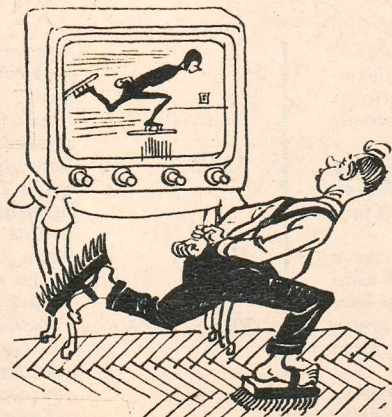
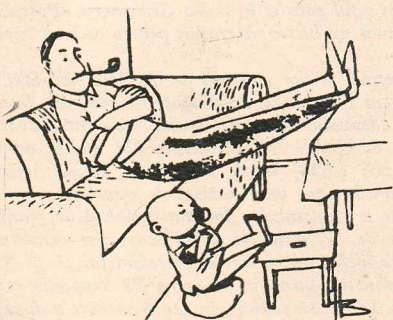
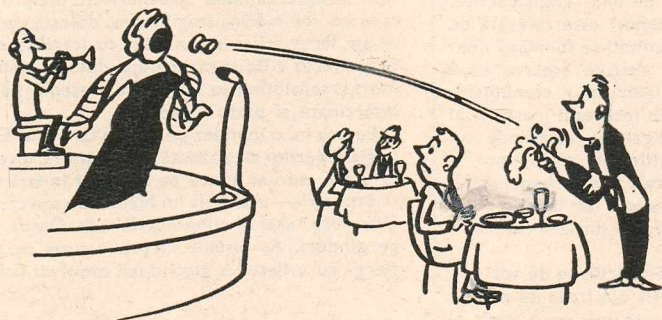
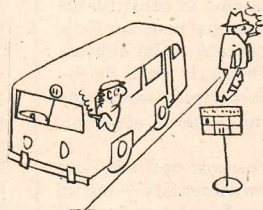
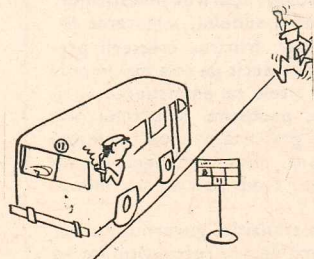
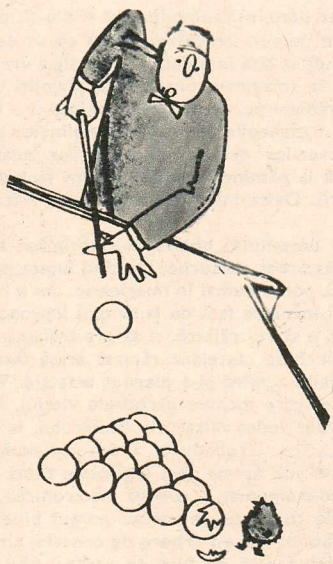
Constantin POPESCU

varietăți

UMOR SOVIETIC

—Du-i-l tatii, să-l senmeze!

ALESE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Cuvinte alese la ocazii — Pe alese. 2) Nu-i dintre cei «aleși» (fem.) — Alege plecaciunea (fem.). 3) Cunoștințe alese — Ales... printre alții. 4) Am în mină — Ales din mai mulți. 5) Nume masculin german — Taină. 6) Aleasa inimii — Și-l alege actorul după... talent. 7) Mulți ani — A alege... cu forța — Calitatea celui ales. 8) Selecție sportivă — Ales (pl. reg.). 9) Selectat din gazele de sondă — Aleși (fig.). 10) A alege griul de neghină — A alege pe sprinceană. 11) Aleși cu forța — Aleasă pe capete. 12) Cap în Anglia — Alege pe om, spune o zicală (Candrea) — Am ales pină am cules.

VERTICAL: 1) E cam greu de ales din privire — A alege dintre aleși. 2) Te servește câteodată cu... selecțiuni — La alegere. 3) Cu maniere alese — Mașină care alege semințele

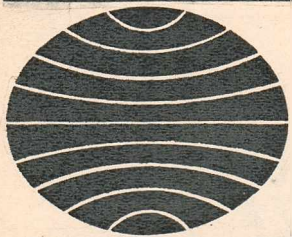
de impurități. 4) Nu pot fi aleși — Cerneală de China — Simte primul... delicatesele. 5) Pete! — Viță aleasă (masc.) — Cută. 6) Momentan! — Veselă. 7) Zăpăcită — Simbolul cianului. 8) În care se bate smintina spre a se alege untul — După o zicală, numai ea alege. 9) Maestrul lui Stradivarius — A selecționa semințele cu ajutorul trioului. 10) Rînduială — Vorbă — Atenție pentru... aleasă. 11) Tel! — Nu face nici o selecție: săgetează pe toată lumea — «Nu caut vorbe pe ales./ Nici știu cum aş începe/ Deși vorbești pe înțeles./ Eu nu te pot pricepe» (Eminescu — sing.). 12) Apă din... Sena! — Ales 100%! — A fost «ales» regele animalelor (pl.).

Marian PĂTRAȘCU

Dicționar: AIR, EAU.

Dezlegarea jocului «NU TOT CE ZBOARĂ...»,
apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CIURAR — BIBIC. 2) IMPOPOTONATA. 3) OI — SIRCI — IN. 4) APO — E — IAMA — A. 5) RAMURA — NOTAR. 6) ATIT — TRISTE. 7) OD — BAUT — ARC. 8) TRAGACI — D — OH. 9) II — RBA — ARABI. 10) P — NAE — PLANOR. 11) AVIS — SINGURI. 12) T — MITITEI — TE.

glob - comentari

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

VOCATIE UMANISTĂ

Într-o nu prea demult apărută lucrare cu privire la melegurile noastre, scriitorul guatemalez Miguel Angel Asturias vorbește, și nu fără o vizibilă încercătură de defecte, despre vocația umanistă a României.

Afirmația, mai ales ieșită fiind de sub pana unui om de litere, poate părea o figură de stil. Încii de toate pentru că este generoasă, am zice, pînă la vecinătatea cu absolutul. Apoi, pentru că nu oricine caută sau este apt să-i răscolească, să-i disece conținutul. Păreră falsă. Căci dacă stai cit de cit să te gîndești, ajungi obligatoriu la concluzia că nu este neapărat necesar să te adîncești în incursiuni istorice de durată pentru a dobîndi certitudinea că, înainte de a fi devenit cuvînt așternut pe hîrtie, aserțiunea scriitorului latino-american a fost o realitate în afară de orice îndoială, o realitate asupra căreia Asturias a meditat, cu siguranță, îndelung. România, ca structură social-politică și de stat modernă, ori ca entitate etnospirituală divizată datorită atîtor și atîtor factori, mai mult decît să primească a dăruit și s-a dăruit. A dăruit cultură și a creat climat pentru înflorirea culturii altor popoare. Iar dacă ar fi să amincăm doar faptul că pînă la Brîncoveanu multă vreme, și după el iarăși multă vreme, de aici și-au alimentat învățătura popoare vecine și neamuri ale Orientului, că munteni, moldoveni sau transilvăneni, românii au dat lumii mari umaniști și învățați, oameni politici și exploratori, încă nu am spune îndeajuns de mult. Dar să ne mai gîndim la epopeea antiotomană întinsă pe dimensiune de secole, lupte și jertfe necurmte prin care românii, apărîndu-și ființa națională și dreptul la a trăi liberi, au împlănit concomitent o operă de dimensiuni europene. Fără să răpească cuiva nimic, și încorporînd firesc valori aparținînd umanității, românii, România, au dăruit și s-au dăruit pentru umanitate, iar aceasta, în înțelesul pe care-l putem atribui calificativului dat de scriitorul guatemalez, se poate chema vocație umanistă, ține de esența aprecierii acesteia.

Cam tot în sfera acestei aprecieri calificative se înscriu toate acțiunile întreprinse de România în actualitatea pe care o trăim. Revedeți, numai, pentru a vă întări convingerea, expunerea însumînd șase puncte-propuneri ale reprezentantului român la Comitetul pentru dezarmare de la Geneva, în care este definită poziția țării noastre în fundamentala problemă a contemporaneității — dezarmarea. Expunerea pe marginea căreia, sub titlul «Războiul este dușmanul», influentul ziar american «International Herald Tribune» scria: «A fost o coincidență fericită ca România să marcheze ziua în care Uniunea Sovietică, Statele Unite și Marea Britanie sărbătoreau limitarea răspîndirii armelor atomice, scoțînd în evidență cîteva amenințări nucleare la adresa păcii. Căci istoria a demonstrat că pași mari și grei spre reducerea brutalității războiului sau spre reducerea cheltuielilor de apărare se pot pierde în focurile sălbatice ale conflictului».

Despre cele șase puncte-propuneri, de îndubitabilă vocație umanistă, ale României vom vorbi în însemnări viitoare. Și cerem îngăduință cititorului că nu ne-am ostenit să le enumerăm, fie chiar într-o formulare succintă. Aceasta însă nu din comoditate, ci pentru că avem convingerea fermă că el, cititorul, le cunoaște, iar ceea ce se cere, poate, este o explicație în plus.

Mihai LAZĂR

ITALIA: CRIZA DE DURATĂ

După o toamnă pe care unii au numit-o «caldă», iar alții «fierbinte» și după o iarnă dificilă în care un guvern monocolor demisionar s-a mărginit, în mod practic, să rezolve doar unele «probleme curente», Italia este din nou confruntată cu o criză politică prelungită.

De fapt, susțin observatorii cei mai avizați din peninsulă, acești ultimi doi ani, în care s-au succedat la conducere nu mai puțin de trei guverne — constituite în două formule, cvadripartită și monocoloră — criza a fost continuă, deoarece marile probleme economice și sociale ale Italiei contemporane nu au fost rezolvate.

Aceste probleme sînt numeroase: sporirea investițiilor, dezvoltarea industrială și agrară a sudului, asigurarea locului de muncă, stabilitatea lirei, frînarea creșterii prețurilor — pentru a nu le enumera decît pe cele mai importante, la care se mai adaugă și altele ca, amnistierea victimelor represaliilor judiciare, problema divorțului etc.

Speranțele într-o rezolvare grabnică a crizei guvernamentale au fost, dintru început, minime, binecunoscute fiind singurele formule uzitate: cvadripartită sau monocoloră.

Considerat ca un cabinet de tranziție, guvernul Rumor a ieșit din iarnă cu intenția fermă de a se reconstitui într-o formulă cvadripartită care să permită nu o arie mai largă a punctelor de vedere în rezolvarea unor probleme stringente, cit, mai ales, împărțirea responsabilităților. Și, deși există un consens general al celor patru partide ale majorității parlamentare — democrat-creștin, socialist, socialist-unitar și republican — sînt numeroase puncte cheie. În special în ceea ce privește limitele colaborării între aceste partide, în care nu există o soluție unanim acceptată.

Eta, cu accente uneori penibile, a confruntărilor politice a relevat, practic, imposibilitatea de a se constitui un nou guvern pe baze cvadripartite. Aceasta pentru că dimensiunile de ordin intern ale așteptatei coaliții sînt dublate de o criză de încredere față de posibilitățile reale de împlinire a unui program care să conducă la rezolvarea unor ardent probleme și la un progres multilateral, economic și social.

Simplă criză de guvern — susțin cei mai optimiști, dar cei mai puțini. Criză de formulă guvernamentală — susțin alți optimiști, și ei puțini. Criză de încredere într-o formulă care nu s-a dovedit a fi decît o formulă — demonstrează cei mai mulți, și cei mai realiști.

Imposibilitatea de a se constitui, pe baze cvadripartite, un guvern care să răspundă așteptărilor este relevată de Partidul Comunist Italian care, opunîndu-se formării unui cabinet al forțelor conservatoare, susține crearea unui guvern orientat spre stînga. Esențialul, spun comuniștii, este să se obțină soluții care să fie în interesul maselor, al țării. Între acestea, urgente și obligatorii, relații de tip nou cu oamenii muncii și organizațiile lor, relații care să garanteze îndeplinirea funcțiilor vitale ale parlamentului, să realizeze o nouă politică economică. Iar în domeniul politicii externe, noul guvern ar trebui să inițieze cel puțin un proces de autonomie.

Asemenea puncte de vedere sînt împărțite de tot mai largi cercuri, care consideră că situația din Italia nu reprezintă încă o criză a regimului, dar este mai mult decît o simplă criză de guvern.

Ecaterina OPROIU

EXPO '70: NOSTALGIA VIITORULUI

Cea mai mare expoziție a istoriei. Cel mai viu al istoriei. Cea mai revoluționară manifestare a artelor din totdeauna. (Nimic din piatră. Nimic din metal. Nimic din cu excepția pavilionului japonez, care devine astfel centrul cu parfum arhaic. Betonul — căzut în tinut, ca și ideea de fereastră. Totul din metal. Tot plastic.) Cea mai mare «astroromă» de pe pămînt mai lung covor rulant cunoscut de civilizația noastră — metri străbătuți, fără să faci un pas, printr-un tunel transparent, cu atmosferă agreabilă — deci fără să simți torurile japoneze, fără să te expui vîntului ei uscat). Ce cea mai... Cu ce rimează atîta grandioare?

Fără îndoială e un gest ambițios de afirmare sub soarelui: «În folosul fiecăruia și spre paguba nimănui». Fără îndoială e un act de orgoliu planetar. O olimpiadă a genței fructifere. O afacere la proporțiile mapamondului. Fără îndoială.

Expo '70 mi se pare însă semnificativă și din alt punct de vedere. Pînă nu demult omenirea, după ce se desprinsese de trecut (rîzînd), se lăsa înmuiată de nostalgia vremilor apuse. Bărbații se imaginau mușchetari, pîrjolii de onoare sau corăbieri pe vremea lui Columb și a lui Toți purtam cu melancolie amintirea crinolinelor și ciadelor, a truverilor neauziți și a dogilor neascultați. Culcam urechea la pămînt și simțeam cum vine spre noi lumina Renașterii. Dalta lui Michelangelo ne zvîcnea în tîmplă.

Romantismul deceniului nostru și-a schimbat direcția. Nostalgia și-a răsturnat sensurile. De cînd lumea, ea dorința retrării, poate numai în imaginație, dar a reținut azi nostalgia își întoarce fața de la timpul îngropat. Omenirea nu mai e să se re-trăiască, ci să pre-trăiască. Timpul medieval care închide castelana rămasă acasă fereca plînsă și cu suveica-n mînă și-a pierdut atracția. Visul Turnul soarelui care închide «carborele vieții», la capul de unde vom vedea misterele Pacificului, la răsărit pentru Calea Lactee. Trubadurul a devenit compozitor «care prelucrează sub forma unei fugi orice temă dată vizitator, cîntînd-o imediat la o orgă electronică». Fetele sînt palatele cu pinze de metal, pomul binelui răului este pavilionul «ca un arbore de cristal», amulul gigantul acela sub formă de fulg de pasăre. Mușche salută din colosul care închipuie un steag desfășurat.

Unii deplîng această evadare în viitor și se îndoiesc de apropierea unei prosperități electronice, cu roțile care ne vor măcina fragilitatea, duișoia, sensibilitatea. Ce-am făcut atîtea mii de ani cu fragilitatea și cu duișoia? Fragilitatea a făcut războaiele, și duișoia a pus la cale poezia, și sensibilitatea a asasinat președinții de state, și actul însărcinate, și pastori pacifiști.

Eu una nu o invidiez pe regina Cristina. Eu una n-am nostalgia zăpezilor de altădată. Dacă cineva, un extra-compu de pildă, mi i-ar aduce pe amîndoi în față și m-ar întreba: «ce dorești?» — mareașă lui Napoleon sau cămărășica lui Tokimune, «șef al simbolurilor» la Osaka, n-aș sta o clipă pe gînduri. Aș înșfăca șorțul și cutia cu detergenți și alergă cu sufletul la gură după omul cu ochii oblici.

telex

- MOSCOVA** După 700 de ani, apele curg din nou prin albia-curățată acum de nisip și dotată cu instalații hidrotehnice — a fluviului Kuvan Daria, spre Marea Aral. Specialiștii sovietici au stabilit că renașterea fluviului, secăt în secolul XIII, permite irigarea unor vaste suprafețe la est de Aral.
- ROMA** Cursele regulate ale avionului Boeing 747 dau durere de cap administrației aeroportului roman Fiumicino. Este îndoielnic — se spune — ca pistele să reziste și ca bangul să nu dăuneze instalațiilor.
- BRUXELLES** Agențiile de presă informează asupra unui scandal care a zguduit lumea financiară a Belgiei. Directorul unei bănci din Anvers, împreună cu un grup de complici, a emis o mare cantitate de obligații false. Procesul s-a soldat — pentru principalul vinovat — cu 10 ani închisoare și o importantă amendă.
- BOGOTA** Un raport întocmit la cererea Comisiei pontificale «Dreptate și pace» denunță comportarea clericilor catolici în Columbia: 300 000 indieni sînt subordonați călugărilor capucini, al căror

BUDAPESTA

SEUL

HANOI

FREETOWN

superior este și șeful poliției în valea Sidunbory. «Patru zi pe săptămîină indienii lucrează gratuit pentru ordinul capucinelor».

În viitorul cincinal se vor construi în Ungaria 500-600 km autostrăzi. S-au investit în acest scop 13 miliarde forinți. Date oficiale dezvăluie că anul trecut s-au înregistrat în minele Coreei de Sud 1 300 accidente, 211 mineri au fost îngropați de vii, 1 833, răniți. Principala cauză: metoade depășite de muncă, lipsa unor măsuri de securitate.

Într-o suburbie a Hanoului a început acțiunea de plantare a unui număr de 1,5 milioane arbori care vor constitui viitoare pădure închinată memoriei președintelui Ho Și Min. Valoarea diamantelor furate în noiembrie '69 companiei britanice «Selection Trust» — principala exploatare a diamantelor din Sierra Leone — nu era de 3,5 milioane dolari, așa cum declaraseră reprezentanții acesteia, ci de aproape 1,1 milioane dolari. Reiese că trustul britanic nu obișnuiește să declare întreaga valoare a extracției sale.

le LUPU

UN IMPERATIV AL TIMPULUI

o personalitate occidentală dintr-o țară membră își exprima părerea, într-o cuvântare, că va fi să se ia în considerație problema stabilirii unui pregătitor pentru planificarea și realizarea unei securități europene sau posibil a unei serii de conferințe. Se arăta, în aceeași declarație, că poate fi stabilirea unor secretariate pentru diferite sarcini.

vrut să mă opresc asupra eficienței propriu-zise mecanismului sau mecanismelor propuse. Am reținut faptul că însăși o asemenea idee confirmă că o securitate largă a sosit momentul să se imprime un practic pregătirilor conferinței europene. De prezent fiind la această expunere, am pus acestei întrebări:

re sînt posibilitățile pentru a da o prezentare for- estei propuneri și ce împiedică trecerea imediat

ă răspuns: «Noi avem nevoie să dovedim răbdare. doi, trei, pot fi lungi în viața unui om, dar pentru nui continent reprezintă un răgaz scurt. Esențial se facă pași concreți». Evident, tocmai despre asta ba. Nu am pus întrebarea în legătură cu soluțio- propriu-zisă a problemelor de fond ale securității ne, ci doar în privința unor măsuri elementare istorice, a unor pași mici care să pregătească discu- ică numai pentru asemenea pași mici ar trebui doi, atunci cu ce coeficient ar trebui să înmulțim răgazul soluționării problemelor de fond? Nu este greu it că acesta s-ar putea dovedi în acest fel mult prea iar și pentru viața continentului european. În de- este vorba de a pregăti generației actuale o soartă nă, ferită de războaie și alte acțiuni de forță, de a ici relații între toate statele europene, indiferent em social, pe baza principiilor independenței, ega- neintervenției în afacerile interne, avantajului re- principii ce-și găsesc o largă recunoaștere interna- Nu există nici o piedică reală ca ele să poată fi se în viață în interesul generațiilor prezente.

gur că înfăptuirea securității pe continentul nostru, rea divizării actuale în blocuri militare și politice cu un sistem de securitate europeană, presupune ces mai lung, de înfăptuit pas cu pas. Dar nu-i mai devărat că în cadrul NATO s-au manifestat tendințe ina orice pas concret tocmai de teama că se va ajunge zi la desființarea politicii blocurilor.

de ce este atât de important ca să se treacă de la faza ilor la pregătirea propriu-zisă a unei conferințe ene, cu participarea reprezentanților tuturor state- ropene.

tă nenumărate fapte care demonstrează nu numai ătatea de principiu a unei astfel de linii de activitate, posibilitățile noi de înfăptuire a ei.

țial este să se înțeleagă că aceste condiții favorabile itea fi folosite în interesul popoarelor de pe întregul ient, dacă pregătirea se va face nu de la bloc la bloc, iar de către un grup de state.

fapt, ideea se bucură de o asemenea popularitate încît erul de externe finlandez a constatat că, practic, n guvern nu și-a manifestat vreo opoziție de principiu. trebuie acționat pentru ca vorbele să fie însoțite te, în conformitate cu voința opiniei publice europene.

Dic. BABOIAN

RĂZBOIUL DINAINTE PIERDUT

Miza escaladării este uneori atât de ispititoare încît riscu- rile înfringerii se estompează pe fundalul nebulos al pla- nurilor strategice. Cînd, la cîțiva ani după dezastrul de la Dien Bien Phu, Statele Unite au trecut la americanizarea războiului din Vietnam, perspectiva unei reeditări a eșecu- lui era umbră la Washington de obsesia dominației în Indochina. Lipsită de orice șansă, escalada (cu dimensiune și rezonanță de aventură) s-a soldat virtualmente printr-un nou Dien Bien Phu, împrumutînd de astă dată alt nume: «vietnamizare». Eufemismul, puțin ingenios, nu este firește decît un paleativ destinat să acopere și — într-o oarecare măsură — să temporizeze înfringerea. Nici nu s-au des- prins încă din hățiturile «angajării» în Vietnam și iată că S.U.A. încearcă să înscrie stigmatul escaladării în Laos, asumîndu-și riscul unui alt război dinainte pierdut. Coordo- natele efective ale angajării militare americane în «țara celor un milion de elefanți» au fost mult timp cu abilitate disimulate. Ostilitățile din Vietnam polarizînd atenția generală, consilierii americani ai guvernului din Vientiane și agenții C.I.A. de la baza secretă din Long Chen au operat intens din umbră. De aici și vehicularea de către ei, cu suspectă predilecție, a unor calificative voit inadecvate pentru luptele din Laos: «războiul liniștit», «războiul etern», «războiul de buzunar», «războiul uitat» etc.

Un război «liniștit» în care sînt secerate mii de vieți și distruse așezări vechi, ogoare, populația unor întregi regiuni fiind dislocată cu forța și surghiunită. Un război «etern», care macină sub bombe și intrigi viața unui popor de 3 000 000 de oameni ce tînjesc după o viață ferită de binefacerea civilizației în uniformă americană. Un război «de buzunar», pentru care guvernul regalist de la Vientiane aruncă în luptă 40 000 soldați și ofițeri, mercenari thailandezi și 1 200 «killeri» furioși din categoria «beretelor verzi» care au operat în Vietnam. Un război «uitat»... Cine poate uita sau ignora bombardamentele feroce efectuate de faimoasele stratofortresses (fortărețe strategice) B-52, care lansează 100 000 de tone de bombe într-o singură lună în Laos? (Gîndiți-vă o clipă la faptul că în tot cursul celui de-al doilea război mondial, aviația americană a lansat pe frontul Pacificului 500 000 tone de bombe.)

Sub presiunea opiniei publice și a unor personalități poli- tice influente, președintele Nixon s-a văzut obligat să admită prezența americană în centrul focarului de război din Laos. Precizarea că nici un american nu ar fi căzut în lupte terestre, nu ascunde desigur pierderile reale suferite de intervențiști în aer. «Războiul ascuns» se ferește de publicitate, dar corespondentul postului de radio american C.B.S. dezvăluie un secret foarte grăitor: «Cînd un ameri- can cade în Laos, decesul lui este înregistrat în Vietnamul de sud».

Dacă nu ar fi vorba de viețile oamenilor — americani sau laotieni — am fi putut exclama concesiv și cu zîmbetul pe buze: «drôle de guerre». Ceea ce se petrece însă în Laos este — ca și în Vietnam — o adevărată tragedie, peste care nu poate fi așternută manta tăcerii. Și indiferent dacă avertismentul senatorului american George Aiken («Orice amestec masiv al S.U.A. poate avea consecințe catastrofale») găsește sau nu ecou la locul convenit, escalada în Laos n-are nici o perspectivă, mai ales acum cînd izbînda forțelor patriotice în Valea Ulcioarelor sună ca un preludiu la o viitoare «laotianizare» sau — mai direct spus — la un al treilea Dien Bien Phu.

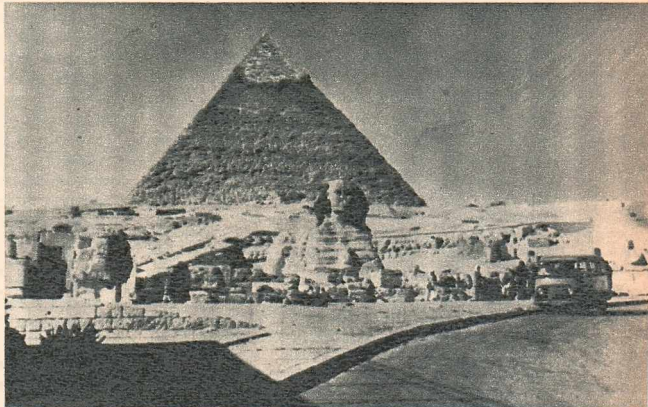

Membri ai unei unități a forțelor patriotice laotiene acționînd în Valea Ulcioarelor.

VARȘOVIA

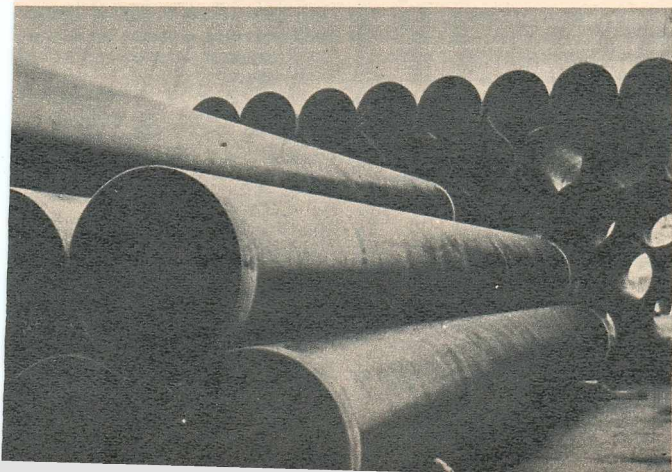
TAINILE CONSTRUIRII PIRAMIDELOR

Corespondență specială, de la
Krystyna WYHOWSKA

Piramidele egiptene și-au mai dezvăluit o parte din taine. Descoperirea se datorește unui savant polonez, doctorul docent Wiesław Kozinski, care studiază de patru ani tehnica construirii acestor coloși ai deșertului. Dr. Kozinski a reușit, printre altele, să demonstreze că egiptenii foloseau tehnica prefabricării, că înainte de a începe construcția elaborau machete, că pe șantiere existau adevărate «hoteluri» pentru muncitori. «Am privit piramidele — declară dr. Kozinski — din punctul de vedere al constructorului modern și pornind de la ideea că vechii egipteni nu erau mai... proști decît noi». Dr. Kozinski a ales drept bază a studiilor sale piramida lui Keops. Cum construiau, așadar, vechii egipteni piramidele? Nu aveau la dispoziție — se știe — nici fier, nici măcar bronz, nu foloseau roata și, în epoca aceea, n-aveau nici cai. Ei aduceau materialele de construcție — acele faimoase piese prefabricate, de fapt uriașe blocuri de calcar — pe canale acvatice ale căror urme mai sînt vizibile și în zilele noastre. Blocurile de calcar, ale căror suprafețe trebuiau să adere între ele cu o extremă precizie, erau tăiate pe loc, făcîndu-se apoi «probe» de asamblare. Acest proces de prefabricare a elementelor era executat de specialiști de înaltă calificare. Fiecare bloc cîntărea 15 tone. «Piramidele au fost construite începînd de sus — afirmă dr. Kozinski. Așa reiese și din scrierile lui Herodot, dar nimeni în timpurile moderne n-a vrut s-o creadă. Cit despre mine, sînt convins că așa a fost. Montarea blocurilor începînd de sus are o justificare evidentă, limitînd efectul scufundării terenului sub greutatea construcției și, de asemenea, contribuie la realizarea unei lucrări foarte îngrijit executate.

Lucrările mele — ne-a spus dr. Kozinski în încheiere — mi-au permis să trag și alte concluzii. Că, de pildă, construcția piramidelor reprezenta o investiție de stat, că lucrările n-au fost executate de sclavi recrutați la întîmplare — cum se credea pînă în prezent — ci încredințate unor echipe de specialiști aleși și grupați într-un organism care ar putea fi azi calificat drept «întreprindere de stat».

Pe baza acordului economic sovieto-vest- german, țevi uriașe, cu un diametru de 1,42 și confecționate dintr-un oțel adecvat temperaturilor extrem de joase, au fost comandate de Uniunea Sovietică, în mari cantități, la o întreprindere industrială vest-germană. Greutatea lor totală este — după cum transmite Agenția D.A.P. — de 1,2 milioane tone, iar așezate cap la cap, ele au aproape 2 000 de kilometri lungime. Țevile sînt necesare pentru conducta care, începînd din 1972, va transporta timp de 20 de ani gaz metan, într-o cantitate de 500 miliarde metri cubi, din Siberia în Republica Federală a Germaniei. O parte din acest gaz va servi la achitarea costului țevelor. În 1969 au fost încărcate la Bremen 130 545 tone de țevi pentru pipe-line-uri cu destinația Uniunea Sovietică.

NELINIȘTE ÎN „INSULA AFRODITEI“

«Trăim în vecinătatea neliniștii, chiar atunci când împușcăturile nu mai răsună» — îmi spunea, la Nicosia, o oficialitate cipriotă. Insula din Mediterană, devenită scena unor conflicte prelungite în timp, nu își regăsește calmul. Dacă la «linia verde» militarizarea au amuțit, iar la masa negocierilor reprezentanții celor două comunități — greacă și turcă — încearcă să rezolve încărcatul dosar al divergențelor, în interiorul insulei s-a declanșat un val terorist care a readus Ciprul în zona incertitudinilor. Primele atentate au vizat funcționari ai poliției, după care au urmat pe «dista neagră» miniștri pentru ca, în final, să se încerce asasinarea președintelui Makarios. Cercetările întreprinse de poliție sînt blocate într-un labirint al neclarităților. Vinovații sînt căutați cu febrilitate. Se discută la Nicosia (și nu numai în capitala cipriotă) despre mobilurile atentatelor. «Frontul național», grupare clandestină de extremă dreapta, care a fost desemnată drept principalul centru al terorismului din insulă, pretinde că acționează în numele Enosisului, adică al unirii Ciprului cu Grecia. Dar o asemenea atitudine este dezaprobată atât la Nicosia, cit și la Atena. S-ar părea că Enosisul nu este decît un pretext pentru acțiuni care vizează înlăturarea președintelui Makarios și a actualei orientări a Ciprului. Insula aceasta, situată la o mică distanță de teatrul de război din Orientul Apropiat, a dobîndit o sporită importanță strategică. La cartierul general al NATO au existat diverse planuri privind Ciprul, iar după ce pozițiile engleze și americane din Libia au fost abandonate, unele ziare s-au făcut ecoul proiectelor privind transformarea «insulei Afroditiei» într-o bază... atlantică. O coincidență generatoare de bănuieli a făcut ca izbucnirile teroriste să se producă curînd după înmulțirea zvonurilor în legătură cu intențiile NATO (zvonuri ce nu au dispărut, după succesele, dar puțin convingătoare, dezmințiri din surse NATO). Manifestele puse în circulație de «Frontul național» nu lasă îndoieli în ceea ce privește adversitatea sa față de ideea unui Cipru independent. Dacă adăugăm și opoziția față de dialogul intercomunitar — ceea ce înseamnă, implicit, revenirea treptată la vărsarea de sînge — deslușim fizionomia regiunilor terorismului.

Asasinarea fostului ministru de interne Gheorghiadis, personalitate controversată a vieții politice din insulă, înmulțește semnele de întrebare. S-a încercat, oare, ștergerea unor urme compromițătoare? Sau poate gloanțele acestea doresc să împingă cercetările pe o pistă falsă?

Desigur, actualele politici ale Nicosiei are destui dușmani, unii declarați, alții ce preferă tăcerea. Nu-i imposibil ca o parte dintre ei să se fi regăsit pe același drum (un ziar atenian pomenea chiar despre proiectul unei loviturii de stat care trebuia să urmeze nereușitului atentat asupra președintelui Makarios). Oricum, evoluția evenimentelor determină destule semne de întrebare.

E. OBERST

PEKIN PENTRU RECOLTE BOGATE

Corespondență specială
de la I. GĂLĂTEANU

...În comuna populară Cinlun, din județul Tayu, provincia Kiangsi, unde țăranii aveau mult de suferit de pe urma secetei, pe cele 2 000 ha pe care le dețin au construit canale de irigație și au efectuat o serie de lucrări hidrotehnice. Ca urmare, producția de cereale a fost anul trecut de peste 6 tone la ha, adică de două ori mai mare decît acum trei ani. 23 000 mc de piatră au fost folosiți pentru construirea unui baraj înalt de 37 m și lung de 68 m care reține 17 milioane mc de apă. Rețeaua de irigații împrăștie apa pe întregul teritoriu al comunei și o parte din comunele învecinate. Prin eforturi deosebite, membrii comunei populare au construit o microhidrocentrală și au desțelenit 66 ha de pământ.

...Pînă nu demult, în județul Haiyen, provincia Ciekian, producția de cereale și bumbac era scăzută. Desfășurînd însă pe scară largă acțiuni de îmbunătățire a solului, de nivelare a terenului și realizînd unele proiecte de construcții capitale, membrii brigăzii de aici au obținut în ultimii trei ani recolte tot mai mari, astfel încît în 1968 producția de cereale și bumbac s-a dublat — 2 355 kg bumbac și 15,78 tone cereale la ha.

...Membrii brigăzii de producție Ciham din cadrul comunei populare Tienan, județul Tungfang, provincia Guandun, au realizat numeroase lucrări de îmbunătățiri funciare, astfel încît în ultimii trei ani au reușit să construiască un canal de irigații cu o lungime de 6 km și au tradus în viață diferite alte proiecte menite să sporească producția la hectar. Deși în 1969 a existat o lungă perioadă de secetă, totuși au fost smulse pămîntului recolte bogate, realizîndu-se chiar și surplusuri pe care membrii brigăzii le-au vîndut statului. Această brigadă este formată din 80 de familii. Marea cantitate de piatră necesară șantierei a trebuit adusă din munții care se aflau la 5 km depărtare. Țăranii și membrii miliției populare din cadrul brigăzii au reușit însă să care peste 1 000 mc de piatră. În prezent, membrii comunei construiesc al treilea obiectiv de îmbunătățiri funciare și dirijare a apei pentru extinderea suprafeței de orez a brigăzii la peste 40 ha.

...În provincia Hopei, bîntuică în trecut de pustuitoare furtuni de nisip, brigada de producție Siangien a comunei populare Nientou a devenit o unitate fruntașă, care în 1969 a obținut o producție de cereale de 4 687 kg la ha — dublă față de cea din 1965. Au fost predate sau vîndute statului 260 000 kg de cereale. Fiecare echipă de producție din cadrul brigăzii dispune în prezent de rezerve de cereale, fiecare familie avînd un surplus.

Sînt cîteva exemple care ilustrează elocvent amploarea activității rodnice, desfășurate de unitățile agricole din întreaga Republică Populară Chineză pentru transformarea naturii în folosul omului și a obținerii unor recolte sporice.

POD PESTE MESSINA

Strimtoarea Messina, «trăsura de unire» a două mări — Ionică și Tireniană — ridică greutăți de trafic considerabile în fața oamenilor de pe continent și de pe insulă. Mărfurile și scrisorile, oamenii de afaceri și turiștii, cei pe care interese familiale îi cheamă într-o direcție sau alta, se lovesc zilnic de această barieră naturală, fiind nevoiți să aștepte ore în șir timpul propice și rîndul pentru a fi îmbarcați și trecuți dincolo.

Este adevărat, de circa zece ani în Italia se vorbește de necesitatea construirii unui pod care să lege «cizma» de Sicilia. Și podul chiar a apărut. Din păcate, deocamdată, doar în machetă, pe ilustratele color puse în vînzare pentru turiști la toate chioșcurile de pe coastă. Cînd va apărea și în realitate? Greu de răspuns. Aceasta, deoarece construcția sa, evaluată la 300 miliarde lire, ridică din punct de vedere practic probleme dintre cele mai dificile. În ce loc și cum să fie construit? Podul va trebui să reziste mării, curenților de diferite intensități ce și schimbă conținutul direcției, activității vulcanice submarine. Ținînd seama de acești factori, un proiect dintre numeroasele examinate în septembrie 1969 de o comisie

specială a ministerului italian al Lucrărilor publice propune construirea unui oțel suspendat. Un altul prevede construirea unui pod pe pontoane, fiind astfel mișcările seismice frecvente în zonă. Un al treilea proiect pledează pentru reducerea, în fapt, a podului la un dig de peste 100 metri înălțime, care să seze strîmtoarea. Pe de altă parte, construcția podului ridică dificultăți, deoarece implică interesele divergente ale firmelor de afaceri din industrie, turism, cultură, transporturi, interesele marilor proprietari funciari și ale firmelor construite. Combinatele metalurgice din nord, de exemplu, pledează pentru construcția unui pod de oțel suspendat, fiind gata să treacă în orice moment la producția părților componente ale acestuia. Proprietarii marilor cariere de piatră sint, dimpotrivă, partizanii oțelului de beton. Ei ar fi în acest caz marii prietari funciari și ale firmelor construite de tălăi de transport, care au și investit milioane de lire pentru construcția unor baciuri și pentru modernizarea celor care nu vîd cu ochi buni, din motive de înțeles, ideea unui pod peste mare, ar fi de oțel sau de beton. Nu este exclusiv avînd în vedere aceste ciocniri de interese ca podul peste Messina să rămînă încă în vreme doar pe ilustratele colorate

Vasile C

Un furnicar de... schiori; aspect de la competiția anuală «Cursa Vasa» în care sînt întrec, pe 85 kilometri, peste 8 600 schiori din Suedia și alte țări ale lumii

cronica de trei secunde

UN BALZACIAN

Pentru cei care-l socotesc pe Balzac apas, depășit, mort și fără ecou — carcasa de automobil bună de dus la presat — iată o meserie pe care numai domnia-sa o putea inventa, — ce e drept, după o convorbire cu Feodor Dostoievski, cum ar trebui să se mai întîmple și azi după o întrevvedere între doi mari. Meseria de fizionomist la cazinou. E un om care privește atent fizionomiile jucătorilor. El trebuie să descopere dintr-o privire cine e cel din față: un trișor, un escroc, un debutant, un pasionat, un sărăntoc, un urmărit, un interzis sau — de ce nu? — un om cinstit. El lucrează după cîteva semne fizionomice, după cîteva aparțințe cărora domnul de Balzac le-a dat o extraordinară vigoare în portretistica sa voluptuoasă: părul — tunsoare sau chelie — culoarea părului, pipa, decorațiile, nasul, sîniile femeilor și unelile chiar domnului doamnei. Toate aceste observații se traduc într-un carnet prin semne cabalistice sau expresii sucite al căror cod e cunoscut doar de domnul Lemarchand. Și așa cum prin Balzac

arta a atentat pînă la a face concurență stării civile — și fizionomistul de la cazinou din Deauville e în concurență cu Balzac: el a memorizat pînă azi, în ani lungi de viață la cazinou, între 12 și 15 mii de fețe... Ce roman zace nescriș în ochii acestui domn! Ce agenție de detectivi trăiește acolo, în culele din jurul gurii sale dezabuzate! Ce serviciu de cadre lucrează zi și noapte între pleoapele acestui chip de lemn imposibil. Dar pînă la roman — ca să nu fim livresți — cită nevoie am avea fiecare dintre noi de un domn Lemarchand, dimineața, cînd deschidem ziarul lumii și începem jocul în acel infernal cazinou unde, cum spunea odinioară poetul, «la masa verde, față în față...»

UN OM AL DÎMBOVIȚEI

Un scriitor francez contemporan — om pentru care titlul unei cărți e la fel de important ca însăși cartea, fiindcă o știm pînă și aici, pe Dîmbovița, că azi cărțile nu se mai pot numi: «Père Goriot», «Război și pace» sau «Odi-seea» — și-a intitulat romanul așa:

«Orice bărbat e un război civil». Sertul publicitar sună așa: «După J. Larteguy, orice bărbat cunoaște cursul existenței sale trei războaie civile: un război împotriva copilului care a fost cîndva; un altul contra meilor care s-au dorit egale cu el; și al treilea împotriva ordinii în tinerete și cu care se acomodează îmbătrînind».

Fie și așa — nu inteligența va da la faliment editurile franceze.

Dar mi se va permite să mă întreb ce facem în toată poveștea asta bărbatească cu războaiele mondiale? Că eu — ca om al Dîmboviței — simt că în fiecare zi duc un război mondial. Sînt și eu strateg, am și eu o concepție justă despre războaiele civile, femeile copii — dar noaptea cînd îmi hure în cap cîteva blîndite de idei și semmente, strategia mea devine deodată planetar-mondială. Acesta-i natura mea lua-m-ar dracu' de scriitor d' Negustori colț cu Culmea Veche...

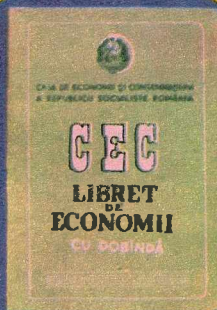
Radu COSAȘ

Alan Shepard, Stuart Reesa și Edgard Mitchell, care vor fi lanșați spre Lună, în cadrul misiunii «Apollo-13», au sosit în Mexic pentru a se antrena în regiunea El Pinacate care prezintă cratere și coline foarte asemănătoare celor existente pe Lună. Ei au efectuat exerciții de familiarizare cu solul selenar.

Sumele depuse pe acest libret sporesc prin dobinzi anuale.

Oferă depunătorilor un dublu avantaj: câștiguri în autoturisme prin trageri la sorți trimestriale și dobinzi.

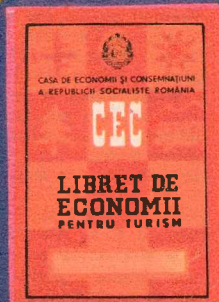

CEC

Cei care folosesc acest libret beneficiază de importante câștiguri în bani. Câștigul maxim este de 30 000 lei.

Titularilor de C.E.C. le acordăm excursii în străinătate organizate prin O.T. în bani pentru persoane fizice în sume care circa 3% se acordă în valutar și se deplasează precum și d.

Oferă depunătorilor posibilitatea sporirii sumelor depuse, prin importante câștiguri în bani, acordate de C.E.C. în fiecare trimestru, prin trageri la sorți.

Contul curent personal

Titularilor de conturi li se asigură dobinzi și, în plus, C.E.C. le efectuează în mod gratuit, pe baza dispoziției lor, diferite plăți.

Depunătorii pe aceste librete beneficiază atât de câștiguri în obiecte — garnituri de mobilă, televizoare, frigider, aragazuri cu butelii etc., care se atribuie prin trageri la sorți trimestriale — cât și de dobinzi.

Pentru sumele depuse pe acest libret, C.E.C. acordă importante câștiguri în bani, cu care depunătorii își pot procura cu prioritate principalele materiale de construcție pentru locuințe.

Economisirea pe obligațiuni CEC vă dă posibilitatea obținerii la tragerile la sorți lunare a unor câștiguri cu valori de 100 000 lei, 75 000 lei, 50 000 lei, 25 000 lei ș.a.

